

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobců:

a) město Jablonné v Podještědí
sídlem náměstí Míru 22, Jablonné v Podještědí

b) Sdružení pro záchranu kopce Tlustec, z. s.
sídlem Postřelná 57, Jablonné v Podještědí

c) Společnost pro udržitelný život, Českolipská regionální pobočka
sídlem Střelnice 2268, Česká Lípa

všichni zastoupeni advokátem JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D.
sídlem Aranžerská 166, Praha 9

proti
žalovanému:

Ministerstvo životního prostředí
sídlem Vršovická 1442/35, Praha 10

za účasti:

I) KAMENOLOM BRNIŠTĚ, a.s.
sídlem Brniště 1 – Kamenolom, Brniště
zastoupena Mgr. Františkem Korbelem, Ph.D., advokátem HAVEL
PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
sídlem Na Florenci 2116/15, Praha 1

II) Obec Brniště
sídlem Brniště 102, Brniště

o žalobě proti výrokům I. a II. rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2024, č. j. MZP/2024/230/394

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se domáhali přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byla zamítnuta jejich odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 24. 1. 2024, č. j. KULK 6851/2024, sp. zn. OŽPZ 733/2018.
2. Tímto prvostupňovým rozhodnutím byla žadateli KAMENOLOM BRNIŠTĚ a.s. [osoba zúčastněná na řízení I)] (dále jen „Kamenolom“, případně „žadatel“) podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), udělena výjimka ze základních ochranných podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v souvislosti se záměrem „Hornická činnost v dobývacím prostoru Luhov“ na specifikovaných pozemcích v k. ú. Postřelná a k. ú. Luhov u Mimoně. Výrok I. se týkal výjimky ve vztahu k zvláště chráněným druhům rostlin: lilie zlatohlávek a živočichů: ještěrka živorodá, slepýš křehký, ropucha obecná, čmelák a svižník. Výrok II. se týkal zvláště chráněných živočichů podle práva Evropských společenství: vrápenec malý, netopýr velký, netopýr černý, holub doupňák, lejsek malý, druhy podřádu netopýři neuvedení výše, konkrétně: vodní, vousatý, brantův, řasnatý, velkouchý, ušatý, večerní, hnízdavý a rezavý, dále lejsek šedý, řuhák obecný a ještěrka obecná. Současně bylo stanoveno celkem 10 podmínek pro zajištění minimalizace negativních dopadů a pro zajištění podmínek přežití populací uvedených druhů. Platnost výjimky byla stanovena do 31. 12. 2049. Výrokem III. krajský úřad nepovolil výjimku za základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů, konkrétně ze zákazu zraňovat a usmrcovat zvláště chráněné druhy živočichů, které jsou chráněny dle práva Evropských společenství, což odůvodnil potřebou rozhodnout o celé žádosti, tj. o výjimce ze zákazu zraňovat a usmrcovat zvláště chráněné druhy živočichů právem ES, neboť bylo zjištěno, že u zde vyjmenovaných druhů nebude záměrem docházet k jejich zraňování a usmrcování.
3. Soud předesílá, že zahájení správního řízení předcházelo řízení o první žádosti Kamenolomu o udělení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů z ledna 2012. Krajský úřad rozhodnutím ze dne 11. 5. 2012 výjimku udělil,

rozhodnutí bylo žalovaným zrušeno. Rozhodnutím ze dne 10. 4. 2013 krajský úřad znovu výjimku udělil, rozhodnutí ale žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 9. 2013 změnil tak, že výjimku neudělil. Rozsudkem zdejšího krajského soudu ze dne 28. 11. 2014, č. j. 59 A 107/2013-118, bylo rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost zrušeno, závěry krajského soudu byly aprobevovány rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251. Následně bylo správní řízení pro zpětvzetí žádosti zastaveno.

4. Nové správní řízení bylo zahájeno dne 26. 7. 2018, kdy Kamenolom znovu požádal o udělení výjimky z ochranných podmínek pro zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin. Bylo žádáno o povolení výjimky ze základních ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v kategorii kriticky ohrožených, silně ohrožených a ohrožených dle přílohy č. 2 a 3 vyhlášky ministerstva životního prostředí č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení ZOPK. Záměrem byla těžba výhradního ložiska čediče v dobývacím prostoru Luhov (dále jen „DP Luhov“) včetně sanačních a rekultivačních prací. Kamenolom k žádosti přiložil biologické hodnocení záměru z roku 2018 (dále jen „Biologické hodnocení z roku 2018“) a biologický průzkum oblasti z roku 2016 vypracované Ing. Mgr. Pravcem, záměr těžby v DP Luhov, dokument týkající se problematiky suroviny v DP Luhov a stavu ve zdrojích kameniva, prodloužení závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ze dne 15. 2. 2017, č. j. 63591/ENV/16 (dále jen „stanovisko EIA“), a závazné stanovisko k ověření souladu ze dne 23. 3. 2017, č. j. 21963/ENV/17. Krajský úřad zařadil do spisu posudek České geologické služby (dále jen „ČGS“) ze dne 30. 10. 2017.
5. Do řízení se jako účastníci přihlásila občanská sdružení – žalobci b) a c). Žalobce b) navrhl k zařazení do spisu řadu dokumentů, zejména skupinu důkazů obsahujících odborná vyjádření RNDr. Višňáka z předchozího zastaveného řízení o povolení výjimky a skupinu důkazů, které se týkaly negativních vlivů obnovení hornické činnosti a poukazovaly zejména na poškození domů v Postřelné (část města Jablonné v Podještědí) clonovými odstřely. Z navrhovaných podkladů zařadil krajský úřad do spisu pouze publikaci Flóra a vegetace neovulkanických vrchů Ralsko, Lipka, Tlustec a Jezevčí vrch autora RNDr. Višňáka, Ph.D., ostatní dokumenty nedoplnil. Nevyhověl ani návrhu účastníka řízení Lesy České republiky, s. p. zařadit do spisu veškerý spisový materiál z předchozího zastaveného řízení. Žalovaný b) a c), Kamenolom a Lesy České republiky, s. p. se vyjádřili, obce Brniště [osoba zúčastněná na řízení II)] a žalobce a) nikoliv. Krajský úřad sice nepřevzal jejich vyjádření z předchozího zastaveného řízení o povolení výjimky, avšak vzal na vědomí přetrvávající nesouhlas samospráv obcí s obnovou těžby.
6. Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2018 krajský úřad výjimku udělil. Proti rozhodnutí se odvolali žalobci a obec Velký Valtinov. Žalovaný toto rozhodnutí rozhodnutím ze dne 3. 5. 2019 zrušil a věc vrátil k novému projednání.
7. Dne 26. 7. 2019 vydal krajský úřad v pořadí druhé rozhodnutí, kterým Kamenolomu povolil výjimku dle § 56 ZOPK. Žalobci se odvolali, žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 12. 2019 odvolání zamítl a rozhodnutí potvrdil. Tato rozhodnutí napadli žalobci správními žalobami, ve spojeném řízení zdejší krajský soud některým žalobním námitkám vyhověl a rozhodnutí vydaná v obou stupních řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení rozsudkem ze dne 8. 10. 2020, č. j. 59 A 16/2020-182. Důvodem zrušení rozhodnutí bylo procesní pochybení krajského úřadu, které spočívalo v odmítnutí podkladů, jejichž autorem byl

RNDr. Višňák, Ph. D. Kasační stížnost Kamenolomu byla zamítnuta rozsudkem NSS ze dne 17. 4. 2023, č. j. 3 As 385/2020-183.

8. V dalším řízení doplnil krajský úřad požadovaným způsobem spisový materiál. Rozhodnutím ze 15. 3. 2021 opětovně výjimku povolil. K odvolání žalobců bylo rozhodnutí žalovaným zrušeno, neboť krajský úřad nevyrozuměl účastníky o možnosti vyjádřit se k podkladům řízení, záměr nebyl ve výroku rozhodnutí dostatečně územně a časově vymezen. Dále žalovaný dovodil, že tu jsou pochybnosti o tom, že byly vyhodnoceny vlivy záměru na všechny zvláště chráněné druhy, a požadoval zpracovat nezávislý odborný posudek předloženého biologického hodnocení.
9. Krajský úřad požádal Agenturu ochrany přírody a krajiny České republiky, regionální pracoviště Liberecko (dále jen „AOPK“), o zpracování takového odborného posouzení, požadavek byl odmítnut. Krajský úřad poté ustanovil znalce k zodpovězení konkrétních otázek, za účelem posouzení kvality a relevance Biologického hodnocení z roku 2018. Oslovil také konkrétní osoby, které v minulosti prováděly v dotčeném území přírodovědné průzkumy, za účelem vyjasnění otázky výskytu výra velkého v oblasti lomu. Žalobci požadovali ustanovit k vypracování posudku AOPK, dále navrhli nařídit ústní jednání spojené s ohledáním území.
10. Nutno zmínit, že se zpracovatelem biologického hodnocení záměru Ing. Mgr. Pravcem žalovaný vedl (na podnět právního zástupce žalobců) řízení o odnětí autorizace ke zpracovávání hodnocení závažných vlivů zásahů podle § 67 ZOPK, v němž byla šetřena i tvrzená pochybení týkající se Biologického hodnocení záměru z roku 2018.
11. Kamenolom se dále vyjádřil dne 11. 11. 2021, součástí podání bylo stanovisko AOPK k Biologickému hodnocení záměru z roku 2018 pro účely řízení o odnětí autorizace, rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 11. 2021, č. j. MZP/2021/610/4268, jímž nebyla Ing. Mgr. Pravcovi odňata autorizace, dokumenty vyhotovené Českou inspekcí životního prostředí, oblastním inspektorátem Liberec, při kontrole v místě bývalého lomu v souvislosti s podnětem žalobců na nezákonné nakládání s jedinci lilie zlatohlavé.
12. Dne 5. 12. 2021 byl vyhotoven znalecký posudek RNDr. Vlastimila Kostkana, Ph.D., k Biologickému hodnocení záměru z roku 2018. Znalec dospěl k závěru o určitých konkrétních nedostacích v posouzení a vymezení hranic nepřímých vlivů na zvláště chráněné druhy a požadoval doplnit popis použitých metod a podrobněji vyhodnotit vlivy sanace a rekultivace.
13. K výzvě krajského úřadu doložil Kamenolom nové hodnocení záměru podle § 67 ZOPK vyhotovené Ing. Mgr. Pravcem. V mezidobí bylo předloženo prodloužení platnosti stanoviska EIA ze dne 26. 7. 2022.
14. V průběhu let 2022 a 2023 bylo rozhodováno o možné podjatosti úředních osob krajského úřadu, včetně ředitele. S konečnou platností bylo o námitce podjatosti ředitele krajského úřadu rozhodnuto usnesením žalovaného ze dne 7. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím ministra životního prostředí o rozkladu ze dne 21. 12. 2023 tak, že není vyloučen z projednání a rozhodování ve věci předmětného řízení o výjimce. Ve vztahu k ostatním úředním osobám krajského úřadu bylo shodně vysloveno usnesením ředitele krajského úřadu ze dne 7. 11. 2023 ve spojení s rozhodnutím o odvolání žalovaného ze dne 27. 2. 2024.
15. Podáním ze dne 17. 8. 2023 oznámil Kamenolom změnu v označení jednoho z dotčených pozemků a rozšířil žádost o povolení výjimky ze zákazů pro silně ohrožený druh lejsků malý

zjištěný na pozemku p. č. XA v k. ú. Luhov u Mimoně. K tomu doplnil revidované hodnocení dle § 67 zákona z roku 2022 Ing. Mgr. Pravce, ve znění revize ze dne 16. 8. 2023 (dále jen „Hodnocení vlivu z roku 2022“).

16. V reakci na vyrozumění krajského úřadu o shromáždění podkladů řízení se žalobci vyjádřili společným podáním ze dne 8. 11. 2023. Mj. požadovali zadat za účelem posouzení opodstatněnosti otvírky lomu pro potřeby regionu nezávislý odborný posudek.
17. Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2024 krajský úřad výjimku ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů v souvislosti se záměrem obnovy těžby v DP Luhov povolil. Význam zájmu na ochraně přírody dovodil z přítomnosti populací výše uvedených zvláště chráněných druhů a jejich biotopů. Na podkladě Hodnocení vlivu z roku 2022 podrobně vyhodnotil vlivy záměru na populace jednotlivých druhů. Usoudil, že negativní vlivy budou spočívat zejména v rušení jedinců hlukem z těžby a provozu lomu, a to zejména netopýrů a ptáků, dále v úbytku biotopu kácením části lesa, a může docházet i ke zraňování či usmrcení jedinců některých druhů (hmyz, obojživelníci, plazi). Krajský úřad uvážil, že v okolí záměru je dostatek přírodních biotopů, včetně kvalitních lesních porostů se starými doupnými stromy, v nichž mohou dotčené populace nadále prosperovat, pokud bude záměr realizován za stanovených podmínek. Krajský úřad rovněž zohlednil, že dotčené druhy jsou v ČR poměrně hojně rozšířeny a že přírodní hodnota dotčené lokality je snížena předchozí těžbou, přítomností populace muflonů, případně i nevhodným způsobem lesního hospodaření. Záměr podle krajského úřadu naplňuje veřejný zájem na hospodárném a šetrném využití výhradního ložiska kameniva v rámci stanoveného dobývacího prostoru, vzal v potaz, že ložisko je roztěžené, dosahuje vhodných vlastností, vysoké kvality, homogenity a dobré těžitelnosti, umožní produkci kameniva frakce vhodné pro kolejová lože. Lom také disponuje potřebnou infrastrukturou a železničním napojením. Dále záměr naplňuje naléhavý veřejný zájem na materiálovém zabezpečení plánovaného rozvoje dopravní infrastruktury v regionu dle platných Zásad územního rozvoje Libereckého kraje (dále jen „ZÚR LK“), který spočívá ve výstavbě konkrétních veřejně prospěšných dopravních staveb regionálního, republikového i mezinárodního významu. Na rozvoji této infrastruktury závisí podle krajského úřadu kvalitní dopravní obslužnost a dostupnost území, a zprostředkovaně i celkový rozvoj regionu. Přitom stávající činné kamenolomy na území kraje a v přilehlých oblastech mají krátkodobé životnosti z důvodu nízkých zásob kameniva a očekávanou klesající využitelnost pro uvažované dopravní stavby, a to kvůli snižující se kvalitě a zhoršujícím se užitným vlastnostem suroviny, absenci produkce frakce pro kolejová lože, umístění v chráněných územích, problémům s dopravou, geologickým poměrům ložisek, nebo jiným faktorům omezujícím těžbu. Krajský úřad ve svých úvahách vycházel ze strategických dokumentů Surovinová politika ČR z roku 2017, Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje (dále jen „RSP LK“) z roku 2022, Politika územního rozvoje ČR a ZÚR LK a z posudku ČGS ze dne 30. 10. 2017. Význam identifikovaného veřejného zájmu zhodnotil krajský úřad jako vysoký. Současně uvážil mírné snížení tohoto významu negativními vlivy záměru na obyvatele dotčených obcí. Výsledně zhodnotil význam veřejného zájmu na realizaci záměru jako převažující nad zájmem ochrany přírody. Dále se zabýval vyloučením jiného řešení záměru bez zasažení zvláště chráněných druhů a možnostmi naplnění výše popsaného naléhavého veřejného zájmu jiným uspokojivým způsobem. Konstatoval, že neexistují jiná řešení, která by měla nižší dopady na zvláště chráněné druhy, a ani jiná uspokojivá řešení kontinuálního zajištění kameniva v návaznosti na očekávanou poptávku v regionu. Vyloučil možnost dovozu stavebního kameniva ze vzdálenějších lomů na území ČR, neboť není preferován, byl by

neekonomický a neekologický, a nelze se ani spolehnout na možnost dodávek, neexistuje také adekvátní náhrada přírodního kameniva. Následně ověřoval, zda populace dotčených druhů budou zachovány ve stavu příznivém z hlediska ochrany. V samostatné části se pak věnoval námitkám účastníků, neshledal je důvodnými. Odmítl cílené zkreslení závěrů posudku ČGS a Aktualizace RSP LK z roku 2022. Údaje předestřené žalobci považoval za méně relevantní. Hodnocení vlivu z roku 2022 považoval za kompletní a podrobné s ohledem na aktuálnost průzkumů zvláště chráněných druhů a úplnou specifikaci vlivů na jejich populace. Krajský úřad reagoval na podklady předložené účastníky, včetně jednotlivých vyjádření RNDr. Višňáka, Ph.D., a podklady doložené k vyjádření a vyhodnotil je.

18. Proti výrokům I. a II. prvoinstančního rozhodnutí podali žalobci dne 19. 2. 2024 společné odvolání, k němuž připojili jako přílohy další dokumenty Plán otírky, přípravy a dobývání v DP Luhov z roku 2021 (dále jen „POPD“) a Generální technický projekt odstřelů pro trhací práce velkého rozsahu z roku 2020, odvolání následně ještě dvakrát doplnili. Odvolání žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 6. 2024 zamítl a rozhodnutí krajského úřadu potvrdil. Žalovaný odmítl odvolací námitky, rozhodnutí krajského úřadu vyhodnotil jako souladné se zákonem, jež má oporu v podkladech a je věcně správné, současně se podle žalovaného krajský úřad řádně vypořádal s uplatněnými námitkami.

II. Žaloba

19. Žalobci založili svou aktivní procesní legitimaci na tvrzení, že byli jako účastníci správního řízení zkráceni na svých procesních právech způsobem, který mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí. Jde o právo na řádné projednání věci způsobilým správním orgánem, jehož úřední osoby nejsou vyloučeny pro důvodné pochybnosti o jejich nepodjatosti; právo na řádné dokazování a spolehlivé zjištění skutkového stavu věci; právo na řádné odůvodnění rozhodnutí správního orgánu, včetně vypořádání námitek, důkazů a důkazních návrhů; právo na řádné správní uvážení a posouzení námitek v souladu s § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) ZOPK a právo na soulad napadeného rozhodnutí s hmotným právem. Dále žalobce a) tvrdil zkrácení na právu na samosprávu, do nějž patří i ochrana příznivého životního prostředí na území obce, včetně ochrany biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, jak přímo, tak zkrácením procesních práv způsobem, který mohl mít vliv na soulad rozhodnutí s hmotným právem. Žalobci b) a c) shodně tvrdili, že byli sami jako zavedené ekologické spolky s místní, resp. oblastní působností, a zároveň jejich členové žijící v dotčeném území zkráceni na právu na příznivé životní prostředí jak přímo, tak v důsledku zkrácení procesních práv.

II. a) podjatost krajského úřadu

20. Žalobci b) a c) namítali, že na I. stupni řízení věc rozhodoval krajský úřad, jehož všechny úřední osoby, včetně ředitele, byly vyloučeny ve smyslu § 14 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, z důvodu nadkritické míry systémového rizika podjatosti. Žalovaný povrchním přezkumem nezajistil objektivní posouzení věci ani na II. stupni.
21. Hlavním důvodem podjatosti je usnesení zastupitelstva Libereckého kraje č. 93/22/ZK ze dne 29. 3. 2022 o schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022, která je určena zejména pro úřední osoby krajského úřadu a doporučuje obnovu těžby ložiska stavebního kamene v DP Luhov. A to ve spojitosti se skutečností, že zastupitelstvo v usnesení

č. 112/21/ZK ze dne 30. 3. 2021 schválilo Aktualizaci č. 1 ZÚR LK, jejíž zásadou Z47 stanovilo zpřísněný požadavek na respektování příslušných závěrů a opatření aktualizované RSP LK. Dále ve spojitosti s tím, že tento zpřísněný požadavek byl nezákonný, jak konstatoval zdejší krajský soud v rozsudku ze dne 14. 7. 2022, č. j. 64 A 1/2022-308, kterým příslušnou část zásady Z47 zrušil.

22. Žalobci b) a c) obsáhle popisovali, že Aktualizace RSP LK z roku 2022 vyjmenovává významné stavební záměry na území kraje, uvádí předpoklady kraje investovat do oprav a modernizace krajských silnic a podporovat zkvalitnění železniční dopravy. Investorem, tedy i žadatelem a stavebníkem v příslušných správních řízeních ohledně, bude Liberecký kraj, popřípadě jím zřízená právnická osoba jakožto správce, resp. železniční stavby budou v zájmu kraje. Některé z těchto staveb uvedl krajský úřad jako důvod pro povolení výjimky ve prospěch záměru obnovy těžby v DP Luhov. Aktualizace přitom v návaznosti na nové znění zásady Z47 v ZÚR LK na mnoha místech včetně návrhů opatření doporučuje tento záměr.
23. S odkazem na závěry usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/1010-119, a rozsudku ze dne 2. 8. 2023, č. j. 6 As 52/2023-127, žalobci b) a c) dovozovali, že zastupitelstvo (včetně hejtmána, všech náměstků hejtmána a většiny členů rady), usnesením o schválení Aktualizace RSP LK deklarovalo jednoznačný zájem na povolení a realizaci těžebního záměru. Tak, byť nepřímou, deklarovalo i zájem na výsledku řízení o povolení výjimky. Platná právní úprava přitom nezná regionální surovinovou politiku ani jiný podobný dokument, který by se týkal těžby nerostných surovin a který by bylo oprávněno vydávat zastupitelstvo kraje v samostatné působnosti. Oblast regulace těžby nerostných zdrojů spadá výlučně pod přímou státní správu vykonávanou orgány státní báňské správy. Pokud zastupitelstvo usnesením schválilo Aktualizaci RSP LK z roku 2022, jednalo jen ze své politické vůle. Tento fakt ve spojení s tím, že je výslovně deklarován zájem na povolení konkrétního záměru těžby v DP Luhov a doporučeno krajskému úřadu záměr v přenesené působnosti povolit, zvyšuje závažnost zasahování zastupitelstva do rozhodování krajského úřadu mj. v řízení o povolení výjimky.
24. Přestože byla zásada Z47 jako nezákonná zrušena, zůstávají usnesení zastupitelstva projevem mimořádné snahy ukázat úředním osobám krajského úřadu, jaká je vůle zastupitelstva ohledně těžebního záměru. Po zrušení dané části Aktualizace ZÚR LK z roku 2022 sice „obživlo“ znění původní zásady z roku 2011. Ta je však také nezákonná, neboť rovněž ukládá úředním osobám při svém rozhodování aktualizovanou RSP LK zohlednit. A RSP LK z roku 2011 také doporučovala jako jedno z opatření v oblasti stavebního kamene umožnit využití předmětného ložiska. RSP LK, resp. její Aktualizace z roku 2022 má od července 2022 jen doporučující význam. Nicméně i ten má pro úřední osoby jakožto zaměstnance kraje značný indikativní účinek. Liberecký kraj má prostřednictvím svých orgánů, především hejtmána, dostatečná oprávnění, jak v rámci pracovního poměru ovlivnit ředitele a jeho prostřednictvím i další úřední osoby krajského úřadu tak, aby ve správních řízeních ve věci těžebního záměru v DP Luhov rozhodovali v souladu se závěry a opatřeními Aktualizace RSP LK z roku 2022. Jde o oprávnění ukládat úkoly a stanovit plat a plnit úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele. Sám hejtman přitom hlasoval pro přijetí usnesení zastupitelstva o schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022.
25. Žalobci b) a c) shrnuli, že díky kombinaci všech výše uvedených okolností lze důvodně předpokládat, že všechny úřední osoby jakožto zaměstnanci placení Libereckým

krajem a adresáti usnesení zastupitelstva o schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022 přinejmenším mohly získat podobný poměr k věci i zájem na výsledku řízení ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu, jaký deklaroval jejich zaměstnavatel v usnesení o schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022.

26. K tomu přistupuje fakt, že krajský úřad vydal již 3 kladná rozhodnutí o povolení výjimky, která byla vždy k odvolání žalobců či k jejich žalobě zrušena. Podle rozsudku NSS ze dne 8. 3. 2021, č. j. 6 As 336/2010-28, sice postup v řízení sám o sobě nezakládá důvod pro vyloučení úřední osoby, ovšem v kombinaci s jinými skutečnostmi, jako je v projednávaném případě zejména Aktualizace RSP LK z roku 2022 a normativní odkaz na aktualizovanou RSP LK v ZÚR LK, tento důvod zakládat může.
27. Následně žalobci b) a c) vyvraceli důvody uvedené v rozhodnutí žalovaného a ministra životního prostředí, kterými nebylo námitkám podjatosti nevyhověno. Podle žalobců Státní surovinová politika předvídá vydání regionálních surovinových koncepcí, nestanoví ale, že je mají vydávat kraje, natož jejich zastupitelstva. Naopak i regionální surovinové koncepce má vydávat Ministerstvo průmyslu a obchodu, byť ve spolupráci s dotčenými kraji. Vzhledem k uvedenému jednalo zastupitelstvo Libereckého kraje nad rámec zákonných povinností jen ze své politické vůle. Žalovaný i ministr životního prostředí dále pochybili, pokud Aktualizaci RSP LK z roku 2022 přirovnali ke koncepčním dokumentům, jež kraje vydávají v samostatné působnosti a jež jsou ve správních řízeních využívány jako podklady. Jednak Aktualizace RSP LK z roku 2022 postrádá zákonný základ, jednak řeší podrobně konkrétní záměry, zvláštní pozornost pak věnuje obnově těžby v DP Luhov. Nadto se zastupitelstvo prostřednictvím usnesení o schválení Aktualizace ZÚR LK pokusilo stanovit povinnost respektovat závěry a opatření RSP LK a jejich aktualizací v rámci rozhodování o změnách v území. A tedy přijímat rozhodnutí ohledně území, jež je budou dodržovat, a to např. v řízení o povolení výjimky. Pokud bylo správními orgány argumentováno tím, že z předchozích vyjádření a prohlášení politiků Libereckého kraje neplyne zájem zastupitelstva, resp. hejtmana na vydání kladného rozhodnutí o výjimce, šlo o prohlášení staršího data, obecná, která předcházela vydání aktualizace RSP LK i ZÚR LK z roku 2021. Navíc v Aktualizaci RSP LK z roku 2022 chybí podmínka kladného stanoviska všech obcí ohledně obnovy těžby v DP Luhov. Nelze je tak srovnávat s formálními později přijatými usneseními zastupitelstva. Pokud bylo zmiňováno podání žádosti o odpis zásob výhradního ložiska, žalobci ověřili u Ministerstva průmyslu a obchodu a Libereckého kraje, že žádost podána nebyla. I kdyby takový krok zastupitelstvo schválilo, jde o bezpředmětné politické gesto, protože dle § 14b horního zákona takovou žádost může podat jen těžební organizace nebo příslušný orgán státní báňské správy.

II. b) podstatné nedostatky žádosti a dalších podkladů a z toho plynoucí neurčitost a vnitřní rozpornost ve vymezení a posouzení předmětného záměru

– náležitosti dle § 83a ZOPK

28. Žádost ani jiný podklad pro rozhodnutí nemá náležitosti odpovídající dokumentaci ve smyslu § 83a odst. 1 ZOPK, ve znění zákona č. 284/2021 Sb. Žalobci v odvolání namítali absenci dokumentace odpovídající POPD ve smyslu § 10 odst. 1, 2 a 3 zákona o hornické činnosti a technického projektu odstřelů pro trhavé práce velkého rozsahu dle § 27 odst. 5 uvedeného zákona. Popsaný nedostatek nemá jen formální, ale i negativní materiální

význam. Chybí údaje o klíčových parametrech záměru, zejména údajů o celkové ploše (rozsahu) záměru a intenzitě a frekvenci otřesů (vibrací) z clonových odstřelů. Žalovaný se s odvolací námitkou vypořádal nesprávně. Žalobci se dovolávali aplikace čl. XIII přechodných ustanovení zákona č. 284/2021 Sb. Žádost o výjimku měla mít náležitosti dle § 83a ZOPK, který byl součástí právního řádu již od 29. 7. 2021, přičemž žadatel byl od 7. 7. 2023 v řízení zastoupen právním profesionálem. Krajský úřad vydal rozhodnutí dne 24. 1. 2024, tj. za účinnosti nové právní úpravy, před jeho vydáním měl žadatele vyzvat k doplnění žádosti o takovou dokumentaci. Na znění § 83a ZOPK a aplikaci přechodného ustanovení čl. XIII zákona č. 284/2021 Sb. nemá vliv pozdější přijetí zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku. Působnost tohoto zákona se míjí s předcházejícím správním řízením o povolení výjimky. Především ale přechodné ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 148/2023 Sb. neznámá, že u žádostí podaných podle § 56 ZOPK před 1. 1. 2024 se postupuje dle ZOPK ve znění před tímto datem. Žádosti podané před 1. 1. 2024 a jejich procesněprávní režim dle příslušných dosavadních právních předpisů, tj. včetně § 83a ZOPK, jsou mimo působnost zákona č. 148/2023 Sb.

- **chybějící, popř. rozporuplné údaje o intenzitě a frekvenci otřesů z clonových odstřelů a z toho plynoucí neurčitost ve vymezení předmětného záměru a nepodloženost závěru správních orgánů o tom, že nehrozí reálné riziko závalu průzkumné štol**

29. Žalobci v odvolání uplatnili námitky poukazující na to, že žádost, její přílohy (včetně Hodnocení vlivu z roku 2022) i ostatní podklady ve svém souhrnu mají dvě podstatné vady týkající se otřesů z clonových odstřelů. A sice v nich chybí jakékoli údaje o intenzitě otřesů z clonových odstřelů a údaje o hmotnosti náloží, druzích roznětných systémů a frekvenci odstřelů jsou protichůdné (někde 5,54 t celkové nálože a 31 odstřelů ročně, jinde více než 8 t celkové nálože a 20 odstřelů ročně, někde maximálně 8 t celkové nálože a 250 kg v jednom časovém stupni, jinde maximálně 10 t celkové nálože a 300 kg v jednom časovém stupni). Tyto vady zakládají z formálního hlediska rozpor s § 83a odst. 1 písmo b) a d), odst. 2 písm. b) ZOPK, ve znění zákona č. 284/2021 Sb. a § 7 písm. b) body 3 a 4 vyhlášky č. 142/2018 Sb. Vibrace představují klíčový technologický parametr těžebního záměru, rozhodnutí krajského úřadu je proto nepřezkoumatelné z důvodu neurčitosti a vnitřní rozpornosti ve vymezení předmětného záměru coby škodlivého zásahu, resp. povolované činnosti. Z materiálního hlediska namítaná vada neumožnila správním orgánům řádné posouzení vlivu vibrací na zvláště chráněné druhy živočichů, zejména netopýry. Neumožnilo jim to totiž posouzení specifického rizika, a to závalu průzkumné školy pod kopcem Tlustec, která je významným zimovištěm netopýrů. Krajský úřad se těmito vadami nezabýval, vyšel ze skutkového závěru, že nehrozí reálné riziko závalu průzkumné štol, tento závěr však nemá oporu ve správním spisu.

30. Žalobci uvedli, že uplatnili obsáhlou odvolací argumentaci týkající se této problematiky, kterou ocitovali, včetně důkazních návrhů. Nesouhlasili se způsobem, jakým se s odvolacími námitkami žalovaný vypořádal.

31. Především neměli uplatněné odvolací námitky povahu nových skutečností, na něž by se vztahovala zásada koncentrace ve smyslu § 82 odst. 4 správního řádu. Námitkami žalobci upozorňovali na neexistenci příslušných informací o intenzitě otřesů z clonových odstřelů v podkladech a na rozpory v informacích týkajících se hmotnosti náloží a frekvenci clonových odstřelů a druhů roznětných systémů v uvedených podkladech, tyto námitky lze uplatnit v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení. Nově uváděli konkrétní údaje z POPD z roku 2021 a Generálního technického projektu odstřelů pro trhací práce velkého

rozsahu z roku 2020. Tyto podklady nebyly obsahem správního spisu v předcházejícím správním řízení o povolení výjimky. Stěžejní bylo zjištění, že ani v jednom z těchto podkladů nejsou žádné údaje o frekvenci clonových odstřelů za rok, ani o jejich intenzitě. Na POPD z roku 2021 odkazuje Hodnocení vlivu z roku 2022 i grafická Příloha č. 1 k rozhodnutí krajského úřadu. POPD z roku 2021 zase odkazuje na Generální technický projekt odstřelů pro trhačí práce velkého rozsahu z roku 2020. Bylo vadou správního řízení, že tyto podklady nebyly zařazeny do správního spisu, žalobci tuto vadu svým procesním postupem překlenuli. Prvek novosti byl obsažen snad jen v podobě důkazního návrhu na ustanovení znalce k posouzení skutkové otázky šíření otřesů z clonových odstřelů do průzkumné štol pod Tlustcem. Důkazní návrh ale mohli žalobci uplatnit až v odvolání, neboť tento důkazní návrh, jakož i všechny související skutečnosti ohledně intenzity a frekvence otřesů z clonových odstřelů se totiž týkají okolností důležitých pro ochranu veřejného zájmu ochrany přírody ve smyslu zásady vyšetřovací. Zároveň jde o okolnosti, které poukazují na nezákonnost rozhodnutí krajského úřadu v podobě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci z hlediska zásad uvedených v § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu ve spojitosti s § 56 odst. 1 a 2 ZOPK.

32. Žalovaný připustil, že seismické účinky odstřelů na zimoviště netopýrů v průzkumné štolě byly nějak uvažovány. Podstata námitek žalobců mířila na to, že byly uvažovány nedostatečně a nesprávně. Byly totiž uvažovány na základě chybějících, popř. rozporuplných údajů o intenzitě otřesů a o hmotnosti náloží a frekvenci odstřelů a dalších rozdílných systémů. Zejména pokud chybí údaje o intenzitě otřesů, nelze vést objektivní úvahu o vlivech otřesů. Stejně tak chybí-li jednoznačné údaje o hmotnosti náloží, typu roznětů a způsobu odpalování, jsou úvahy žalovaného o předpokladu optimálního dimenzování náloží nepřezkoumatelné. V procesu EIA se posuzovaly vlivy otřesů jen na stavby, nikoli na průzkumnou štolu. Vlivy otřesů z odstřelů nadto posuzovala INSET, s.r.o., jejíž ředitel X je nyní členem představenstva žadatele. Vlivy otřesů na průzkumnou štolu posuzoval kolektiv Ing. Mgr. Pravce, ze kterého nemá nikdo k otázkám odstřelů, vibrací a statiky dostatečné odborné znalosti.
33. Argument žalovaného, že užívaná nezavalená část štol se nachází dále od lomu, a clonové odstřely mají obecně pouze lokální účinek na rozpojovanou horninu, je v rozporu s poznatky obsaženými v podkladech z procesu EIA, z důvodů, které žalobci vysvětlili v odvolání. Tedy že průzkumná štola není delší než cca 250 metrů, ústí pod plató lomu, kde se budou provádět odstřely, a Ing. Mgr. Pravec i krajský úřad připustili určité riziko, že vlivem těžby v období jaro až podzim může dojít k otevření průzkumné štol z opačné strany. Z hlediska dosahu otřesů a statiky štol je vzdálenost druhého konce štol jen cca 200-250 od lokality odstřelů mimořádně krátká a riziková. Štola je již na třech místech zavalená v důsledku dřívějších odstřelů. V procesu EIA posuzovala INSET, s.r.o. vlivy otřesů na 1 km vzdálené obytné budovy v Postřelné, které byly opakovaně poškozeny vibracemi z těžby v minulých letech, jak plyne z dokumentace EIA a příloh – posudků INSET, s.r.o. z roku 2010.
34. Mohou-li mít otřesy z odstřelů významný vliv na statiku průzkumné štol jako biotopu zvláště chráněných druhů netopýrů, musí být problematika dimenzování náloží předmětem řízení o povolení výjimky. A to v rozsahu, který je nutný pro posouzení, zda či za jakých konkrétních podmínek, popř. i technických opatření, lze statiku štol ochránit, a co konkrétně znamená „optimální“ dimenzování náloží. Tuto neurčitou podmínku použil nejen Ing. Mgr. Pravec v Hodnocení vlivu z roku 2022 na str. 130 a 140, ale i krajský úřad

na str. 7 a žalovaný v napadeném rozhodnutí na str. 10. V opačném případě je skutkový závěr správních orgánů, že reálné riziko závalu štoly nehrozí, nepodložený. Rozhodnutí o povolení výjimky ve prospěch těžebního záměru je podkladovým rozhodnutím nejen pro následné rozhodnutí báňského úřadu o povolení hornické činnosti podle § 10 odst. 1 zákona o hornické činnosti, ale i následné rozhodnutí báňského úřadu o povolení trhacích prací velkého rozsahu podle § 27 zákona o hornické činnosti. Není důvod, proč by problematika dimenzování náloží nemohla být předmětem rozhodnutí o povolení výjimky. Argument žalovaného, že jde o problematiku odborných výpočtů, je bezpředmětný.

35. Žalobci rovněž nesouhlasili se závěrem, že počet odstřelů v čase nebo absolutní množství nálože použité na odstřel o uvedeném dimenzování odstřelů a příslušných seismických účincích nevypovídají, a proto jejich mírná variabilita v podkladech není podstatná, když pro šíření seismických vln je spíše než naddimenzování nálože rizikovější tzv. podbití. Žalobci ve svých námitkách neupozorňovali jen na rozpory týkající se počtu odstřelů v čase nebo absolutním množství nálože použité na odstřel, ale i na rozpory týkající hmotnosti nálože na jeden časový stupeň a druhu roznětného systému. Tyto parametry ve svém souhrnu vypovídají o dimenzování odstřelů a příslušných seismických účincích. Argument žalovaného je pochybný i v kontextu stanoviska EIA ze dne 16. 9. 2011, které obsahuje podmínku č. 90: *„Dodržovat navržené limity celkových a dílčích náloží clonových odstřelů stanovených modelovými geotechnickými výpočty se zohledněním polohy odstřelu.“* Pokud žalovaný oponoval úvahou, že rizikovější je tzv. podbití, úvaha do značné míry koliduje se závěry Ing. Mgr. Pravce, který jako rozhodující hledisko pro zachování statiky štoly zmiňuje naddimenzování náloží. Je-li rizikovější tzv. podbití, nejsou o něm v Hodnocení vlivu z roku 2022 a dalších podkladech pro rozhodnutí žádné údaje. V tomto směru nic konkrétního neuvedl ani žalovaný v napadeném rozhodnutí.
36. Žalobci shrnuli, že žalovaný nekonkrétním přezkumem namítané nedostatky podkladů i prvostupňového rozhodnutí týkající se otřesů z clonových odstřelů a rizika závalu průzkumné štoly pod Tlustcem nenapravil. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí není zřejmé, jaká bude či může být intenzita a frekvence otřesů z clonových odstřelů, což je klíčový technologický parametr předmětného těžebního záměru. V důsledku toho skutkový závěr žalovaného, že zával štoly při optimálních clonových odstřelech nehrozí, nemá oporu ve správním spisu a je nepřezkoumatelný. Rozhodnutí správních orgánů jsou v tomto dílčím ohledu v rozporu s § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.
 - rozpory v podkladech – zkreslené správní uvážení ohledně okolností podmiňujících negativních vlivy na obce a obyvatelstvo a rozsahu předmětného záměru a jeho přímých vlivů na přírodu
37. Žalobci namítali, že krajský úřad se v důsledku rozporů v podkladech dopustil při správním uvážení dvou disproporčních uvážení, která zakládají jeho rozpor s § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) ZOPK.
38. První zkreslení spočívalo v tom, že krajský úřad zvážil okolnosti podmiňující negativní vlivy záměru na dotčené obce a obyvatele (mj. podmínku, že 90 % dopravy těžebního kamene po železnici, čímž se minimalizuje hluková i prachová zátěž na obce v okolí) jen odkazem na souhlasné stanovisko EIA ze dne 16. 9. 2011 předpokládající dobu těžby do 16. 9. 2031, ačkoli výjimku pro těžbu povolil až do 31. 12. 2049. Žalobci opět obsírně citovali odvolací námitky, v nichž namítali, že záměr těžby, pro který krajský úřad povolil výjimku do 31. 12. 2049, je v otázce doby trvání podstatně jiný oproti záměru, pro který

bylo vydáno souhlasné stanovisko EIA. Pokud krajský úřad při vážení řady aspektů veřejného zájmu odkazoval na okolnosti snižující veřejný zájem na předmětném záměru (např. negativní vlivy na dotčené obce a obyvatelstvo), učinil tak právě jen odkazem na stanovisko EIA. Přitom podmínky stanovené ve stanovisku EIA, které ve výsledku zvyšují celkový veřejný zájem na záměru, neboť snižující jeho negativní vlivy na dílčí veřejné zájmy, se podle krajského úřadu budou uplatňovat po celou dobu trvání záměru, ačkoli se vztahují na záměr s dobou trvání do 16. 9. 2031. Neobstojí odkaz na rozsudek krajského soudu č. j. 59 A 16/2020-182, který rovněž vycházel z časově kratší varianty záměru a neposuzoval nesoulad mezi dobou těžby ve stanovisku EIA a dobou dle rozhodnutí o povolení výjimky.

39. Argumenty žalovaného, že posuzovat vlivy záměru na obyvatele je náplní procesu EIA a význam těchto vlivů ve vedeném řízení je omezený, nebyly schopny vyvrátit odvolací námitky. V rámci správního uvážení je třeba vzít v úvahu i aspekty či okolnosti, které veřejný zájem zvyšují, ale v základní míře i ty jeho aspekty či okolnosti, které veřejný zájem snižují. Ostatně ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019 žalovaný krajskému úřadu vytýkal, že ačkoli na jedné straně přihlížel k pozitivním vlivům, odmítl přihlížet k negativním vlivům záměru na místní obyvatele z důvodu, že byly hodnoceny v procesu EIA. NSS přitom v rozsudku č. j. 10 As 2/2015-251 potvrdil, že orgán ochrany přírody musí při vážení veřejného zájmu na těžebním záměru vzít v úvahu i okolnosti dotýkající se zájmů obcí a jejich obyvatel, mj. jejich souhlasy či nesouhlasy se záměrem a stanoviska petic místních obyvatel. Logicky musí vzít v úvahu i ty okolnosti, které podmiňují negativní vlivy záměru na dotčené obce a obyvatele, jako je hluk, otřesy, prašnost, zvýšená doprava atd. Dle rozsudku krajského soudu č. j. 59 A 107/2013-118 sice okolnosti snižující veřejný zájem na záměru nejsou vlastním předmětem správního řízení o povolení výjimky. To neznamena, že k nim orgán ochrany přírody při správním uvážení vůbec nepřihlíží. Pokud okolnosti podmiňující negativní vlivy těžby na obce a obyvatele byly v procesu EIA posouzeny jen do roku 2031, zatímco krajský úřad zamýšlí povolit výjimku ve prospěch těžby s výhledem až do roku 2049, musí tyto okolnosti s výhledem od roku 2031 do roku 2049 alespoň v základní míře posoudit sám. Pravomoc k posouzení této předběžné otázky má na základě § 59 odst. 1 písm. c) správního řádu. Devalvující názor žalovaného, že význam těchto negativních vlivů těžby na obyvatelstvo a obce je ve správních úvahách o povolení výjimky omezený, nemůže být přijatelným argumentem ve prospěch zkráceného a disproporčního vážení, při kterém správní orgán váží pozitivní vlivy záměru až do roku 2049, zatímco negativní vlivy záměru a okolnosti, které je podmiňují, váží jen do roku 2031. Tato disproporce je v rozporu s § 56 odst. 1 a odst. 2 písm. c) ZOPK.
40. Druhé zásadní pochybení žalobci spatřovali v tom, že krajský úřad při vážení jiného veřejného zájmu se zájmem ochrany přírody na řadě míst rozhodnutí výslovně uvažoval jako o rozsahu záměru jen o ploše cca 15 ha, když uváděl, že záměr počítá s rozšířením plochy dotčené těžbou na cca 13 % z rozlohy dobývacího prostoru cca 115 ha, ačkoli z žádosti, dalších podkladů pro rozhodnutí i z výrokové části rozhodnutí krajského úřadu vyplývá, že předmětný záměr má rozsah přes 35 ha. Toto krajský úřad přitom na str. 40 a 41 rozhodnutí posoudil jako „omezený rozsah plánované těžby“, resp. „šetrný způsob využívání přírodních zdrojů“, a na základě toho uzavřel, že míra veřejného zájmu na ochraně zvláště chráněných druhů je nepatrná.
41. Žalobci přitom obsáhle v odvolání namítali rozdílný, územní rozsah záměru dle výrokové části rozhodnutí (i bez částí největších pozemků p. č. XB a XC přes 35 ha) a odůvodnění,

kde krajský úřad operoval s rozšířením plochy dotčené těžbou na 13 % z rozlohy dobývacího prostoru cca 115 ha, tj. cca 14,95 ha. Jde o rozsah nadto neurčitý, u dvou největších pozemků p. č. XB v k. ú. Postřelná a p. č. XC v k. ú. Luhov u Mimoně byla uvedena blíže neupřesněná poznámka „část“, přičemž jde o pozemky s výměrami 915 795 m², resp. 365 497 m². Jasný a přesný údaj o celkové ploše záměru v rozhodnutí nelze v rozhodnutí nalézt. Jde o stěžejní výchozí parametr z hlediska § 56 odst. 1 a § 83a odst. 1 písm. a) ZOPK. Žalobci současně namítali, že není zřejmé, zda si byl krajský úřad vědom mnohem větší celkové plochy záměru, než je cca 15 ha v DP Luhov, jakého se dovolával v rámci vážení jiného veřejného zájmu. Žalovaný se namítaným zkreslením správní úvahy krajského úřadu ohledně rozsahu předmětného záměru nezabýval, nic k tomu neuvedl. Zabýval se jen primárními odvolacími námitkami, které poukazovaly na absenci jasných údajů o celkovém rozsahu záměru v rozhodnutí i podkladech.

II. c) námitka celkové nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

42. Podle žalobců je napadené rozhodnutí v mnoha dílčích ohledech nepřezkoumatelné pro nedostatek konkrétních rozhodovacích důvodů, popř. nedostatečné z hlediska náležitostí odůvodnění a základních zásad týkajících se dokazování podle § 68 odst. 3 ve spojitosti s § 50 odst. 3 a 4 a § 52 věta druhá správního řádu.
43. Množství konkrétních odvolacích námitek, důkazů i důkazních návrhů žalobců žalovaný nevypořádal, anebo je vypořádal obecnými argumenty, které se míjejí s uplatněnou mírou konkrétnosti nebo podstatou odvolacích námitek a důkazních návrhů, takže nelze zjistit, proč je považoval za liché, mylné nebo vyvrácené a důkazy nebo důkazní návrhy za irelevantní nebo nadbytečné. Rámcová a nekonkrétní argumentace žalovaného není takové povahy, že by představovala vlastní ucelený argumentační systém, v němž by žalovaný věc logicky vyložil tak, že podpora správnosti jeho závěrů je sama o sobě dostatečná ve smyslu příslušné judikatury Ústavního soudu a NSS. Konkrétní opomenuté námitky, důkazy a důkazní návrhy žalobci uvedou.

II. d) vadné posouzení podmínky jiný veřejný zájem, resp. jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu a podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení

- nepřipustně restriktivní výklad podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení, popř. naléhavosti důvodů převažujícího veřejného zájmu a nevypořádání souvisejících odvolacích námitek
44. Krajský úřad vyložil shora uvedenou podmínku ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK nepřipustně restriktivně tak, že nespočívá v hledání jiného lomu pro zdroj kameniva, a není nezbytné zabývat všemi možnými ložisky kameniva v rámci ČR a řešit, zda je v některém ložisku mimo Liberecký kraj dostatek zásob kameniva na více jak 20 let či nikoliv. Žalobci vůči závěrům krajského úřadu uplatnili řadu protiargumentů (dle závěrů žalovaného ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019 nelze bez dalšího odmítnout argument dovozu suroviny; výklad krajského úřadu nevyplývá z rozsudku krajského soudu č. j. 59 A 16/2020-182 – ten se týkal předchozího rozhodnutí krajského úřadu, které vycházelo z jiných východisek, přičemž žalobci tehdy nešli do podrobnějších námitek; výklad je v přímém rozporu s podstatou a smyslem pojmu neexistence jiného uspokojivého řešení a jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu; výklad je v rozporu s judikaturou,

např. rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2016, č. j. 7 A 141/2011-55; i v rozporu s předchozím přístupem, kdy v rozhodnutí ze dne 26. 7. 2019 zkoumal možnosti zásobování kamenivem i z jiných krajů, a za tím účelem čerpal z posudku ČGS), na které žalovaný nereagoval. Žalovaný vyšel z názoru, který navazuje na nesprávný restriktivní právní výklad krajského úřadu, a sice, že správní úvahy nebylo třeba opírat o číselné odhady očekávané produkce současných ložisek, neboť by je bylo obtížné až nemožné učinit, s ohledem na dlouhodobý charakter záměru, proměnlivé faktory ovlivňující těžbu a dodávky, specifika využitelnosti kameniva z jednotlivých ložisek pro konkrétní stavby, postup přípravy projektů apod.

45. Kromě argumentů uvedených v odvolacích námitkách žalobci namítali, že žalovaný popřel nutnost zjišťovat splnění zákonných podmínek jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a neexistence jiného uspokojivého řešení ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK. Bez zjištění životnosti současných těžených ložisek (lomů) stavebního kamene totiž nelze dospět k závěru o potřebnosti či naléhavosti na otevření nového lomu na Tlustci, natož k závěru o neexistenci jiného uspokojivého řešení vůči otevření tohoto lomu.

46. Proto krajský úřad a odborníci z ČGS v předchozích fázích řízení podrobně zjišťovali životnost současných činných ložisek stavebního kamene zejména v Libereckém a Ústeckém kraji. Stěžejní části dvou hlavních odborných podkladů ČGS (posudek ze dne 30. 10. 2017 a Aktualizace RSP LK z roku 2022) prezentují podrobné číselné odhady o životnosti jednotlivých ložisek stavebního kamene zejména v Libereckém i Ústeckém kraji s několikaletými výhledy. Hlavním smyslem těchto odborných podkladů je dokázat, že zbývající životnost stávajících činných ložisek je krátká, tudíž je nezbytně nutné zahájit těžbu v lomu na Tlustci. Nicméně žalobci prokázali, že odhady ČGS jsou chybné a podhodnocené. Sám krajský úřad požádal ČGS o vypracování posudku pro účely řízení o povolení výjimky a vyžádal si posouzení otázky, zda lze kamenivo, které se nachází v DP Luhov, získat z jiných existujících lomů v regionu (např. Košťálov), případně zda lze potřebu kameniva uspokojit z jiných i celostátních zdrojů či zda jej lze nahradit zcela jiným typem kameniva. Poté, co žalobci prokázali, že odhady v posudku jsou podhodnocené, krajský úřad změnil původní přístup. Proto je názor žalovaného ohledně obtíží odhadnout číselně produkci stávajících lomů nevěrohodný. Nepřípustně restriktivní právní výklad, který žalovaný přijal, měl negativní důsledky pro řádné zjištění skutkového stavu věci. Správní orgány omezily dokazování stěžejní skutkové otázky, zda lze potřebu kameniva pro stavby v Libereckém kraji zajistit z jiných lomů v ČR či v zahraničí, a to též s využitím kombinované železniční dopravy.

– **objektivní pochybnost skutkového závěru o krátkodobé životnosti většiny činných lomů a nízké využitelnosti ložisek na území kraje a sousedních oblastí**

47. Žalobci namítali, že skutkový závěr správních orgánů, že na území kraje a sousedních oblastí byla zjištěna krátkodobá životnost většiny činných lomů a nízká využitelnost ložisek pro uvažovanou poptávku, je z hlediska zásady materiální pravdy a zásady vyšetřovací objektivně pochybný.

48. Závěr se totiž opírá výlučně o odborné podklady Ing. X, RNDr. Xa dalších zaměstnanců ČGS, konkrétně posudek ze dne 30. 10. 2017 a Aktualizaci RSP LK z roku 2022. Tyto podklady jsou subjektivně zkreslené ve prospěch těžebního záměru, proto neměly být podkladem pro posouzení otázek týkajících se existence jiného veřejného zájmu na těžebním

záměru a neexistence jiného uspokojivého řešení. Žalobci rozvedli a doložili ve svém vyjádření ze dne 8. 11. 2023 a poté v prvním doplnění odvolání skutečnosti nasvědčující neobjektivitě těchto podkladů a navrhli, aby krajský úřad ustanovil znalce k vypracování komplexního znaleckého posudku k otázce, zda lze kamenivo z DP Luhov získat z jiných existujících lomů v regionu (např. Košťálov), případně zda lze jeho potřebu uspokojit z jiných i celostátních zdrojů, či nahradit zcela jiným typem kameniva, nicméně návrhu nebylo nevyhověno. Žalovaný nastolené pochybnosti neodstranil. Na podrobnou argumentaci žalobců a uplatněné důkazní návrhy nereagoval, na několik málo z nich reagoval obecnými frázemi, proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, popř. nedostatečné z hlediska odůvodnění a zásady volného hodnocení důkazů podle § 68 odst. 3 a § 50 odst. 4 správního řádu.

49. Následně žalobci na více než 20 stranách žaloby obšírně zopakovali skutečnosti, které zakládají důvodné pochybnosti o nezaujatosti Ing. X, RNDr. X i některých dalších zaměstnanců ČGS a objektivitě jimi vypracovaných odborných podkladů.
50. Stručně shrnuto pochybnosti jsou dány přátelskými vztahy mezi Ing. X a X (tehdejší společník a jednatel CHLUP, s.r.o., nyní předseda dozorčí rady Kamenolomu), jemuž v souvislosti s tehdejší záměrem těžby Ing. X poskytoval součinnost. X byl přitom obviněn pro podezření z trestného činu podplácení v souvislosti s těžebním záměrem. V doplnění odvolání žalobci brojili vůči závěrům krajského úřadu, že se na posudku ČGS podílel velký počet pracovníků a že uváděné skutečnosti nevzbuzují pochybnosti ohledně objektivitě posudku. Žalovaný jejich podrobnou argumentaci odbyl tím, že se jedná o kolektivní dílo. S tím žalobci nesouhlasí, neboť celé pracovní týmy zamlčovaly a zkreslovaly důležité okolnosti i podklady a docházely k chybným odhadům životnosti ložisek stavebního kamene v posudku i dalších odborných podkladech.
51. Dalším důvodem je pravidelná spolupráce Ing. X, RNDr. X i některých dalších odborníků ČGS s Těžební unií a opakované mediální výstupy Ing. X a RNDr. X propagující nezbytnost otevírání nových lomů stavebního kamene v ČR. Jmenovaní se opakovaně účastnili konferencí pořádaných Těžební unií, spolu s dalšími spoluautory Aktualizace RSP LK z roku 2022 publikovali ve spolupráci s Těžební unií odborné příspěvky. Ing. X a RNDr. X opakovaně vystupují veřejně v médiích jako obhájci názoru, že je v Libereckém kraji, resp. vůbec v ČR nezbytné otevírat nové lomy stavebního kamene, nejsou tak jen nestrannými odborníky ČGS. S doplňujícími argumenty žalobců v odvolání, v němž žalobci upozorňovali na dvojroli zaměstnanců ČGS a rysy klientelistického kapitalismu, se žalovaný vypořádal způsobem, který nelze akceptovat. Uvedené skutečnosti dokazují, že klíčoví zaměstnanci ČGS se angažují ve prospěch otevírání nových lomů v ČR obecně a lomu na Tlustci zvláště, jejich nadstandardní zájem vylučuje jejich nestrannost při vypracovávání odborných posudků pro účely správních řízení.
52. Nakonec za neobjektivitou podkladů zpracovaných ČGS stojí chybné odhady RNDr. X, Ing. X i některých dalších odborníků, které vycházejí ve prospěch názoru o nezbytnosti otevírání nových lomů. Dle argumentů a výpočtů žalobců, které provedli na základě primárních dat od ČGS, byly tyto odhady značně podhodnocené. Pokud byl posudek vypracován ke dni 30. 10. 2017, měla by být dle jeho odhadů většina lomů v něm zmiňovaných s krátkou životností vyčerpána, což se nestalo. Rovněž nedošlo k poklesu roční produkce stavebního kamene. Obdobně nesprávné byly odhady životnosti ložisek v Ústeckém kraji, což žalobci opět demonstrovali na vlastních výpočtech. Žalobci upozorňovali na celkovou roční produkci ložisek v Ústeckém kraji, přičemž minimálně

6 ložisek dodává kamenivo vyhovující normě ČSN EN 13 450. V doplnění odvolání přitom žalobci rozvedli argumenty zpochybňující prognózy posudku, mj. zpochybňující způsob počítání životnosti ložisek, a znovu uváděli příklady podhodnocení odhadů životnosti ostatních ložisek. Z tohoto důvodu se nelze spolehnout ani na později uvedené odhady životnosti ložisek v dalším dokumentu, kterým je Aktualizace RSP LK z roku 2022. Žalobci upozornili na skutečnost, že až na výslovnou žádost krajského úřadu v reakci na námitky žalobců ČGS provedla rámcovou opravu původních chybných údajů v dokumentu ze dne 5. 3. 2021, který se týkal aktualizace především životnosti zásob na ložiscích v Libereckém kraji a v sousedních regionech pro potřeby krajského úřadu a plnění RSP LK. K tomu přistupuje monopol ČGS na základní data, z nichž odhady vycházejí, dále nejednotnost přístupu a dat o zbývajících těžitelných zásobách. Bez aktivní ověřovací role příslušného krajského úřadu, popřípadě ustanoveného znalce, nemohou účastníci z řad veřejnosti spolehlivě ověřit odhady ČGS o konci životnosti jednotlivých ložisek. Jediným důkazním prostředkem, který může tuto odbornou otázku ověřit, je znalecký posudek. Krajský úřad námitky žalobců vypořádal mimoběžně, naivně. Z důvodů, které žalobci vytýkali neobjektivitě odhadů životnosti lomů v posudku ČGS služby, totiž nemohly obstát ani údaje z Aktualizace RSP LK z roku 2022, i údaje v tomto dokumentu ohledně životnosti jsou podhodnocené. S vypořádáním jejich argumentace v napadeném rozhodnutí žalobci proto znovu nesouhlasili a poukazovali na skutečnosti, že zmíněné podklady s podrobností prezentují číselné odhady o životnosti jednotlivých ložisek, tyto si vyžádal krajský úřad a žalovaný tak námitky žalobců nemůže odmítnout s poukazem, že podrobné číselné odhady je nemožné učinit.

53. Nato žalobci poukázali na zaujatost autorů posudku ČGS. Opět zopakovali podrobnou argumentaci ze správního řízení. Ta spočívala v tom, že posudek řeší nejen zadané otázky, ale prezentuje vyhraněný názor ve prospěch těžebního záměru, názory na správný způsob převážení veřejného zájmu na ochraně přírody vrchu Tlustec, polemizuje s právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí žalovaného z roku 2017. Tento přístup je podle žalobců nepřijatelný. Na namítanou excesivní názorovou zaujatost autorů ČGS žalovaný nereagoval, přitom je třeba tyto okolnosti zohlednit v rámci posouzení tohoto podkladu ve smyslu § 50 odst. 4 správního řádu. Zmíněné důvodné pochybnosti jsou umocněny zejména množstvím obsahových nedostatků tohoto posudku, jak žalobci rozebrali. Pokud je významně zpochybněna nezaujatost ČGS v projednávané věci, krajský úřad jen stěží může spolehlivě ověřit objektivitu zhodnocení geologických a těžebních aspektů z jejího posudku, jiný podklad k těmto otázkám ve spise není.
54. V průběhu správního řízení žalobci poukázali také na selektivní zamlčování významných podkladů a skutečností, které jsou nepříznivé těžebnímu záměru. Autoři v posudku ČGS v podkladových materiálech nezmínili zrušující, případně negativní rozhodnutí žalovaného v projednávané věci, naopak se vymezovali vůči rozhodnutí z roku 2017, zamlčeli také významný střet zájmů v podobě poškození domů a narušení kvality života občanů v Postřelené v důsledku předchozí těžby. Na namítané zamlčování významných podkladů a skutečností správní orgány specificky nereagovaly.
55. Žalobci dále zmínili, že právní názor vyslovený v rozsudku č. j. 59 A 16/2020-182, že pochybením nebylo použití posudku ČGS, není v kontextu nynější žaloby do značné míry použitelný, a to s ohledem na nové okolnosti, které objektivitu posudku i Aktualizaci RSP LK z roku 2022 zpochybňují. Soud totiž neposuzoval objektivitu ani vady posudku ČGS, žalobní body tehdy uplatněné na tyto skutečnosti nepoukazovaly.

– otázka zásobování regionu kamenivem ze vzdálenějších lomů ČR

56. Závěr správních orgánů, že zásobování regionu kamenivem ze vzdálenějších lomů ČR není zjevně uspokojivým řešením, má-li být preferováno užívání lokálních zdrojů jako ekologičtější a ekonomičtější řešení, nemá oporu ve správním spisu. Krajský úřad se odmítl zabývat podrobným poukazem žalobců na opomenutí celorepublikové produkce kameniva přes 16 mil. m³ ročně s možností využití kombinované dopravy ze strany autorů ČGS v posudku ze dne 30. 10. 2017 i Aktualizaci RSP LK z roku 2022. Proto nemohl porovnat, zda otevření nového lomu s vysokými externalitami pro místní obce a obyvatele a zničením cenné přírodní lokality na kopci Tlustec je naléhavé ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, natož je ekologicky a ekonomicky výhodnější. A tudíž i zhodnotit, zda vůči otevření lomu na Tlustci neexistuje jiné uspokojivé řešení ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK. Žalovaný toto pochybení přešel, ačkoli proti tomu žalobci uplatnili podrobné odvolací námítky. Nadto je tento závěr do značné míry v rozporu se závazným názorem ve zrušujícím rozhodnutí žalovaného z roku 2019, dle kterého nelze bez dalšího zdůvodnění odmítnout možnost dovozu suroviny.
57. Následně žalobci zopakovali důvody vůči shora uvedeným závěrům, které již vznesli ve správním řízení. Šlo o opomenutí celorepublikové produkce kamene v celé ČR s možností využití kombinované dopravy. Dále ČGS v posudku vycházela z neověřitelné premisy, že doprava z větší vzdálenosti než 80–100 km je neekonomická. Navíc dle zrušujícího rozhodnutí žalovaného z roku 2019 nelze finanční náročnost brát v potaz. Posudek uvádí seznamy výrobců vysoce jakostního přírodního kameniva, které je vhodné pro kolejové lože, frakce kameniva 32–64 mm a 0–32 mm. Podle seznamu SŽDC bylo ke dni 1. 6. 2023 v ČR a v blízkém příhraničí Polska 86 provozoven (lomů) výrobců přírodního kameniva pro dodávky do železničních drah ČR, z toho 78 frakce pro kolejová lože a 83 frakce pro konstrukční vrstvy tělesa železničního spodku; a 24 mobilních linek pro výrobu recyklovaného kameniva, z toho je 16 pro frakce pro kolejová lože a 23 pro frakci pro konstrukční vrstvy tělesa železničního spodku. Z celkové celorepublikové produkce vysoce jakostního stavebního kamene by maximální roční produkce z DP Luhov představovala zanedbatelných 1,75 %. Nic nebrání využití kombinované dopravy, kterou je třeba dle RSP LK z roku 2011 brát jako rovnocennou alternativu železniční. Žalobci předložili tabulky se seznamem a počty lomů s vysoce jakostním kamenivem, které buď mají přímé napojení na železniční vlečku, nebo výslovně nabízejí vagónovou nákladku v blízké železniční stanici, popř. které jsou alespoň ve vzdálenosti do 10 km k nejbližší železniční stanici, která tuto možnost dokazuje.
58. V doplnění odvolání žalobci namítali, že Aktualizace RSP LK z roku 2022 již nezkoumala alternativní možnosti využití ložisek stavebního kamene z jiných krajů kromě Libereckého kraje a východní části Ústeckého kraje a o kombinované dopravě se nezmínila.
59. Žalobci poté oponovali závěrům krajského úřadu ohledně dalších lomů tím, že je jeho povinností zjistit všechny rozhodné skutečnosti ohledně posouzení zákonné podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení. Konstatování krajského úřadu, že i veřejně dostupné články a mediální sdělení svědčí o aktuálním nedostatku stavebního kameniva, nemůže úspěšně a přezkoumatelně prokázat opačný závěr o nedostatku stavebního kamene. Nadto mediální obraz vytváří odborníci ČGS, na jejichž neobjektivitu a vztahy k těžebním společnostem a předchozí pochybení žalobci poukazovali.

II. e) objektivní pochybnost skutkového závěru o omezeném plošném i kvalitativním dotčení zvláště chráněných druhů a nevypořádání souvisejících odvolacích námitek, důkazů a důkazních návrhů

60. Napadené rozhodnutí ve spojitosti s prvostupňovým rozhodnutím je v rozporu s § 3 a § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť stěžejní skutkový závěr, že zde budou dotčeny zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů velmi omezeně, a to jak plošně, tak kvalitativně, je pochybný z následujících důvodů.
 61. Tento skutkový závěr se jako o rozhodující podklad opírá o Hodnocení vlivu z roku 2022, které však není nestranným a objektivním podkladem. Vypracovala ho bez možnosti jakéhokoli schvalovacího režimu ze strany orgánů ochrany přírody podle § 67 odst. 1 ZOPK ta samá autorizovaná osoba (Ing. Mgr. Pravec), jejíž původní Biologické hodnocení z roku 2018 trpělo podle předchozího zrušujícího rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2021 i podle znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph.D. tak podstatnými vadami, že muselo být nahrazeno novým hodnocením. Nehledě na to, že s Ing. Mgr. Pravcem musel žalovaný v roce 2021 mj. kvůli vadám v jeho Biologickém hodnocení z roku 2018 zahájit správní řízení o odnětí autorizace. Nové hodnocení překvapivě uvádí oproti údajům z roku 2017 nárůst zvláště chráněných druhů živočichů ve všech třech relevantních perimetrech lokality DP Luhov, z čehož je zřejmé, že evidenční, natož hodnotící činnosti Ing. Mgr. Pravce nelze věřit.
 62. Žalovaný pak na str. 13 napadeného rozhodnutí předmětný skutkový závěr opřel též o Biologické hodnocení z roku 2018. To ale krajský úřad označil za neaktuální s tím, že není podkladem pro vydané rozhodnutí. Zmíněné Biologické hodnocení z roku 2018 bylo v řadě podstatných ohledů vadné a pochybné, především vzhledem k závěrům znalce RNDr. Kostkana, Ph. D. Žalovaný se ve své úvaze o použitelnosti Biologického hodnocení z roku 2018 s protichůdnými závěry znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph. D. obsahově nevypořádal.
 63. Dále je podstatné, že do lokality DP Luhov je vstup zakázán a po celou dobu správního řízení do něj nevstoupily úřední osoby krajského úřadu ani žalovaného, ani jiné nestranné osoby, dokonce ani znalec RNDr. Kostkan, Ph. D., a to navzdory vadám v hodnocení Ing. Mgr. Pravce. Ten tak *de facto* drží monopol na informace i hodnocení o stavu přírody v DP Luhov. Tím, že krajský úřad ani žalovaný nevyhověli návrhu žalobců na nařízení ústního jednání spojeného s ohledáním věci, porušili § 49 odst. 1 věty první správního řádu.
 64. Správní orgány pochybily také tím, že nevyhověli návrhu žalobců na ustanovení znalce, který by k otázkám ochrany přírody vypracoval komplexní znalecký posudek na základě vlastních biologických průzkumů, popř. biologických průzkumů provedených jím vybranými odborníky. Žalobci poukázali na to, že znalec RNDr. Kostkan, Ph. D. vypracoval jen znalecký posudek omezený na posouzení správnosti a úplnosti Biologického hodnocení z roku 2018 a DP Luhov ani nenavštívil. Tímto postupem oba správní orgány porušily zásady materiální pravdy, vyhledávací i volného hodnocení důkazů podle § 3, § 50 odst. 3 a § 50 odst. 4 správního řádu, a to ve spojitosti s § 56 správního řádu.
- pochybnosti o odborné nestrannosti a nezájatosti Ing. Mgr. Pravce a námitky proti objektivitě vypracovaných hodnocení

65. Žalobci ocitovali, jaké výhrady ve svém vyjádření a druhém doplnění odvolání uvedli k odborné způsobilosti a systémovým i konkrétním pochybnostem o objektivitě Ing. Mgr. Pravce.
66. Na základě uplatněných argumentů z vyjádření žádali soud, aby podal k Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 67 odst. 1 ZOPK, ve znění novelizace provedené zákonem č. 223/2009 Sb., pro rozpor s principem rovnosti účastníků v jejich procesních právech podle čl. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a § 7 správního řádu ve spojitosti s jejich základními ústavně zaručenými právy na spravedlivý postup před správním orgánem a na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Není přijatelné, aby mohl být v řízení před správním orgánem a následně i v řízení před správním soudem rozhodujícím podkladem posudek odborníka, kterého si může bez jakékoli regulace vybrat i platit sám žadatel.
67. Žalobci uvedli, že pokud jde o pochybnosti o odborné nestrannosti Ing. Mgr. Pravce, rozvedli v odvolání svoje výhrady. Žalovaný se s námitkami vypořádal nepřezkoumatelně. V odvolání žalobci upozornili na nové skutečnosti, které potvrdily jejich původní domněnku, že Ing. Mgr. Pravce v Biologickém hodnocení z roku 2018 zúžil okruh zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, a tudíž i jejich názor, že odborné podklady jím vypracované nelze považovat za věrohodné. Šlo jednak o prokazatelné opomenutí hnízdění výra velkého přímo v lomu v minulosti a značný nárůst okruhu zvláště chráněných druhů živočichů v novém Hodnocení vlivu z roku 2022 oproti starším údajům z roku 2017. Tyto nové poznatky nemohl znalec RNDr. Kostkan, Ph. D. v době vypracování svého znaleckého posudku v prosinci roku 2021 vědět. Jsou proto do značné míry překonané jeho závěry k otázce, zda došlo k účelovému snížení výčtu dotčených zvláště chráněných druhů ze strany žadatele. Výhrady žalobců podporuje vyjádření RNDr. Višňáka ze dne 30. 10. 2023, které bylo Přílohou č. 11 k jejich vyjádření ze dne 8. 11. 2023. Žalovaný se s námitkami vypořádal obecně a mimoběžně. Žalobci poukazovali na další konkrétní obsahové prvky obou hodnocení Ing. Mgr. Pravce, které ve svém souhrnu zpochybňují jejich věrohodnost a obsahovou spolehlivost z hlediska zásady volného hodnocení důkazů. Žalovaný je vypořádal jen paušální argumentací opírající se o formální důkazní sílu obou biologických hodnocení podle § 67 ZOPK. Žalovaný především nereagoval na ucelenou skupinu námitek, že do lokality DP Luhov je vstup zakázán, že po dobu správního řízení do něj nevstoupily žádné úřední osoby, ani jiné nestranné osoby, dokonce ani znalec RNDr. Kostkan, Ph. D. a že se nekonalo jednání, natož spojené s ohledáním věci na místě, takže neexistují nezávislé poznatky o změnách stavu přírody v lokalitě DP Luhov, a že v důsledku toho nejsou o DP Luhov informace a důkazní monopol na informace o přírodě má jen žadatel prostřednictvím Ing. Mgr. Pravce. Není pravdivé tvrzení, že žádný z posudků neshledal pochybení na straně Ing. Mgr. Pravce., tvrzení o dílčích vadách na základě znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph. D. je zlehčující. Pokud použitelnost Biologického hodnocení z roku 2018 žalovaný opřel o stanovisko AOPK (z řízení o odnětí autorizace jeho zpracovateli), zpochybnili žalobci jeho použitelnost jako důkazu až v odvolacím řízení a také jeho váhu. Jde jen o stanovisko, bez základních náležitostí, neodůvodněné, v rozporu se závěry znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph. D. Nesprávné je již samotné použití Biologického hodnocení z roku 2018 žalovaným jako podkladu pro rozhodnutí.

– **nedostatečné posouzení záměru v širším kontextu jeho vlivů na ekosystémy, biotopy a VKP lesa**

68. Podle podrobných a podložených námitek žalobců Ing. Mgr. Pravec nedostatečně posoudil vlivy na zvláště chráněné druhy v širším kontextu vlivů záměru na ekosystémy, biotopy a VKP (významný krajinný prvek) lesa. Nevyhověl tak požadavkům vyplývajícím z § 67 odst. 1 ZOPK, ve znění zákona č. 225/2017 Sb., který zavedl nutnost posouzení vlivů na rostliny a živočichy v širším kontextu ekosystémů, biotopů a složitějších ekologických vazeb. V důsledku toho úvahy krajského úřadu o komplexnějších vlivech záměru postrádají oporu v odborných podkladech.
69. Krajský úřad navíc vyšel z podobného chybného závěru jako Ing. Mgr. Pravec, že záměr předpokládá odlesnění jen cca 3 ha lesních pozemků. Ve skutečnosti záměr předpokládá vykácení přinejmenším 8 ha (a zřejmě více) VKP lesa a z toho přinejmenším 4–5 ha vzrostlého lesa.
70. Žalovaný námítky věcně nevypořádal a pouze odkázal na napadené podklady (Biologické hodnocení z roku 2018). Pominul tak desítky konkrétních a podložených námitek, které žalobci uplatňovali, proto je napadené rozhodnutí v této části nepřezkoumatelné, popř. nedostatečné z hlediska náležitostí odůvodnění a zásady volného hodnocení důkazů.
71. Námítky poukazující na povrchnost ekosystémového posouzení jak v Biologickém hodnocení z roku 2018, tak v Hodnocení vlivu z roku 2022 přitom žalobci uplatnili ve svých vyjádřeních a doplnění odvolání a podložili důkazy (vyjádření RNDr. Višnáka ze dne 5. 12. 2020 a 30. 10. 2023 a Mgr. Hulvové ze dne 15. 10. 2023). Vysvětlili, že komplexnější ekosystémové posouzení provedl Ing. Mgr. Pravec nedostatečně i v novém Hodnocení vlivu z roku 2022. Vůči Biologickému hodnocení z roku 2018 namítali, že byl aplikován chybný výklad zákonných pojmů „les“ a „lesní pozemky“ a hodnocení bylo zpracováno podle obsoletního znění § 67 ZOPK, postrádá tudíž obsahové náležitosti hodnocení vlivu podle § 67 ZOPK ve znění zákona č. 225/2017 Sb.
72. Ing. Mgr. Pravec v Hodnocení vlivu z roku 2022 namítanou kvantitativní chybu ohledně rozlohy vykáceného VKP lesa neodstranil. Žalobci vůči Hodnocení vlivu z roku 2022 uplatnily obdobné námítky jako vůči předchozímu biologickému hodnocení. Žalovaný námítky upozorňující na podhodnocení plochy vykáceného lesa pominul.
73. Podle žalobců celková plocha vykáceného lesa bude přinejmenším 8 ha, což odpovídá mj. tomu, co uvedl krajský úřad, totiž že celková výměra povoleného odnětí PUPFL vyplývající ze všech rozhodnutí je k dnešnímu dni cca 8 ha. Celková plocha vykáceného vzrostlého lesa bude přinejmenším 4–5 ha, což na základě svých průzkumů potvrdil RNDr. Višňák ve vyjádření ze dne 5. 12. 2020. Závěr krajského úřadu, že na značné části těchto ploch se vlivem předchozí těžby lesní porosty nevyskytují, nemá oporu ve spise a je nesprávný. Lom je více než 20 let nečinný a přirozeně zarůstá lesem. Úřední osoby krajského úřadu do lomu od zahájení správního řízení nevstoupily, tyto otázky tedy nelze objektivně ověřit. Současně je chybný skutkový závěr krajského úřadu zčásti důsledkem chybného zužujícího právního výkladu, že za les je dle zákona považován stav dle katastru nemovitostí. Žalovaný tuto právní chybu nezkorigoval. Zužující právní výklad je v rozporu s legální definicí VKP, resp. lesa podle § 3 odst. 1 písm. b) ZOPK ve spojitosti s pojmem lesní pozemky ve smyslu § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 289/1995 Sb.,

o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon). Judikatura správních soudů považuje za určující jejich faktický, materiální stav.

- opomenutí posoudit přímý vliv na netopýry v důsledku vykácení části lesa

74. Podle podrobných námitek žalobců, doložených odborným vyjádřením Mgr. Hulvové ze dne 15. 10. 2023 a odbornou monografií (CEPÁKOVÁ, E., HORT, L., 2013), Ing. Mgr. Pravec i krajský úřad opomněli posoudit dílčí přímý vliv na kolonie zvláště chráněných druhů netopýrů zimujících v doupných stromech, které mají být vykáceny.
75. Žalovaný námitku odmítnul se závěrem, že při průzkumech nebylo zjištěno užívání dotčené části lesa netopýry, jako biotop byly identifikovány starší porosty v okolí záměru, které zůstanou zachovány. Tento závěr nemá oporu ve správním spisu a je v rozporu se skutkovým závěrem na str. 80 rozhodnutí krajského úřadu, který uvedl, že kácením v lomu mohou být dotčeny doupné stromy, což zohlednil při hodnocení dopadu záměru na tuto skupinu živočichů.
76. Přitom žalobci namítali, že z výsledků monitoringu letounů vyplývá, že se na lokalitě vyskytuje celá řada netopýřích druhů, které mohou být vázané na doupné stromy ohrožené těžbou. Při kácení v zimním období může dojít k zničení zimující kolonie a úhynu jedinců. Tento vliv ve zprávě Ing. Mgr. Pravce zcela chybí a nejsou zmíněny ani zmírňující opatření, které jsou zpracovány např. v metodice. Odborník Daniel Horáček, který zpracovával podrobný chiropterologický výzkum na Tlustci, opakovaně potvrdil, že o kácení dřevin v daném rozsahu nic neví, problém vlivu na netopýry neřešil. Hodnocení tohoto výzkumu v odvolání žalobci zpochybnili, argumentaci považovali za mimoběžnou, neboť výhrada Mgr. Hulvové nepoukazovala na nedostatky v monitoringu či průzkumech, ale na nedostatky, resp. naprostou absenci hodnocení vlivu na jinak správně zmonitorované netopýry.
77. Biologické hodnocení z roku 2018 i Hodnocení vlivu z roku 2022 potvrzují vykácení více než 2 ha vzrostlé bučiny a fragmentu suťového lesa (podle podloženého názoru žalobců přinejmenším 4–5 ha, jak namítali). Podle podmínky č. 2) rozhodnutí krajského úřadu bude kácení dřevin probíhat v období od poloviny srpna do konce listopadu, což ale zasahuje do doby zimování netopýrů. Lokalita je z pohledu výskytu netopýrů, včetně chráněných evropským právem, významná. Řada druhů netopýrů je vázaná na zimování na doupných stromech.

- nesprávné posouzení nepřímých vlivů hluku na ptáky

78. Obě rozhodnutí jsou nedostatečně odůvodněná a v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů, pokud jde o vypořádání námitek o negativních vlivech hluku z odstřelů a z provozu lomu na zvláště chráněné druhy ptáků. Na konkrétní námítky a odborné podklady (odborná vyjádření a studie), které žalobci předkládali, správní orgány nereagovaly a odbyly je v podstatě argumentem, že ptáci si na zvuk zvyknou, nebo přeletí dál.
79. Předložená odborná vyjádření a studie (HULVOVÁ, P., GARNIEL, A., MIERWALD, U., ORTEGA, C. P.) přinášejí komplexnější a nepříznivější zjištění o negativních vlivech hluku na ptáky, než nabízí pohled, který Ing. Mgr. Pravec prezentuje v Hodnocení vlivu z roku 2022 a dokládá selektivně několika málo odbornými zdroji, jenž jeho pohled podporují, zatímco jiné zdroje opomíjí, a který paušálně převzal

správní orgány. Srovnávací argumenty, které Ing. Mgr. Pravec v Hodnocení vlivu z roku 2022 použil (že hluk ze silniční dopravy, ani hluk z odstřelů a z provozu lomu ve dvou vybraných dlouhodobě provozovaných lomech ptákům příliš nevadí) nejsou v projednávané věci případné, neboť monotónní hluk ze silniční dopravy má odlišnou povahu než hluk z odstřelů v lomu a posuzovaný záměr spočívá v otevření nového lomu v dlouhodobě klidném prostředí, na které jsou místní ptáci zvyklí. V celém poměrně složitém odborném kontextu jsou stručné a jednostranné úvahy správních orgánů věcně nepodložené, odborně neseriózní.

- **nepodložený závěr o vyloučení nepřímých vlivů na biotop kapradinky skalní**
80. Skutkový závěr krajského úřadu, že budou vyloučeny nepřímé vlivy prašnosti a změn mikroklimatu na biotop kapradinky skalní, je v přímém rozporu se závěrem znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph. D. Nelze jej vyvodit ani z biologických hodnocení Ing. Mgr. Pravce. Biologické hodnocení z roku 2018 bylo podle závěru znaleckého posudku v otázce posouzení nepřímých vlivů na biotop kapradinky skalní nedostatečné, Hodnocení vlivu z roku 2022 se těmito nepřímými vlivy nezabývá.
 81. Při vypořádání námitek žalobců se krajský úřad vyhnul žalobci citovaným závěrům znaleckého posudku. Hodnocení vlivu z roku 2022, ze kterého krajský úřad vycházel, neobsahuje ohledně kapradinky skákání posouzení vlivů, jen shrnuje průzkumy. Není tedy zřejmé, z čeho skutkový závěr o absenci nepřímých vlivů na biotop kapradinky skalní na rozdíl od znalce RNDr. Kostkana, Ph. D. krajský úřad dovodil. Obdobnou námitku vůči závěrům krajského úřadu žalobci uplatnili v odvolání, tuto námitku žalovaný věcně nevypořádal, jen zpětně odkázal na napadené podklady, jeho odůvodnění je nepřezkoumatelné.

II. f) návrh a důkazní návrhy

82. Ze všech shora uvedených důvodů žalobci navrhovali, aby soud zrušil rozhodnutí vydaná v obou stupních řízení a přiznal jim proti žalovanému náhradu nákladů řízení.
83. K výzvě soudu žalobci upřesnili svoje důkazní návrhy v podání ze dne 7. 5. 2025, vždy s uvedením skutečností, které mají být prokázány.
84. Navrhovali, aby soud provedl dokazování dokumentací EIA, dvěma posudky společnosti INSET, s.r.o. z roku 2010, částmi Hodnocení vlivu z roku 2022 Ing. Mgr. Pravce, schématem trasy průzkumné štoly, POPD z roku 2021 a Generálním technickým projektem odstřelů pro trhací práce velkého rozsahu z roku 2020, posudkem EIA, částmi obžaloby z trestního spisu Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 2 T 117/2012 a dalšími listinami z tohoto spisu, označenými internetovými stránkami Těžební unie a ČGS, označenými články a příspěvky v médiích dostupných na identifikovaných internetových stránkách, články na internetových stránkách vztahující se ke klientskému kapitalismu, prezentací Ing. Godányho, Ing. Bohdálka, RNDr. Rambouska a Mgr. Budy z roku 2016, sdělením ČGS ze dne 27. 4. 2022 a jeho přílohou a rozhodnutím ČGS ze dne 11. 8. 2022, dále internetovými stránkami jednotlivých provozovatelů lomů stavebního kamene v Libereckém kraji, seznamem výrobců kameniva vlastních osvědčení pro dodávky do železničních drah ČR, sdělením ČGS ze dne 4. 10. 2023, Biologickým hodnocením Ing. Mgr. Pravce z roku 2018, fotografiemi z nahlížení do spisu sp. zn. OŽP 733/2018 zachycujícími odborné

posouzení podnětu JUDr. Svobody k zahájení správního řízení o odnětí autorizace Ing. Mgr. Pravce.

III. Vyjádření žalovaného

85. Žalovaný uvedl, že veškeré důvody namítané podjatosti byly řešeny v samostatných řízeních, odkázal zejména na rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 21. 12. 2023 a rozhodnutí žalovaného ze dne 2.7 2. 2024.
86. Předložená žádost splnila požadavky na posouzení z potřebných hledisek. Problematika odstřelů a jejich důsledků na zvláště chráněné druhy byla pro účely řízení posouzena tak, že vlivy budou přítomné, pro populace zvláště chráněných druhů na lokalitě však nebudou mít zásadní likvidační dopad. Parametry odstřelů nebylo opodstatněné požadovat a stanovovat v tomto řízení. Odvolací námitka týkající se údajných rozporů v územním vymezení záměru je vypořádána na str. 10.
87. Námitky žalobců dostatečně vypořádal krajský úřad, žalovaný na příslušné pasáži rozhodnutí odkázal a v reakci na odvolání vypořádání doplnil. Správní orgány objasnily, které závěry spisových podkladů pro ně byly rozhodné a z jakých důvodů se neztotožnily s návrhy a námitkami žalobců. Správní úvahy rozhodnutí jsou dostatečné z hlediska kritérií podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Zjištěný stav věci odpovídá podkladům řízení a svědčí závěru o splnění podmínek pro povolení výjimky. Správní orgány pracovaly i s odhady životností stávajících těžebních lomů v dotčeném území, nicméně jim nepřisoudily takový význam jako žalobci, zohlednily zamýšlené záměry dopravních staveb, pro něž bude kamenivo z lomu využitelné. Nepovažovaly za potřebné ani reálné vyčíslit očekávanou potřebu kamenina pro tyto záměry a budoucí produkci ložisek. Při hodnocení kritéria naléhavosti veřejného zájmu a vyloučení jiného uspokojivého řešení nebylo třeba uvažovat a porovnávat veškeré možné alternativy záměru.
88. Ohledně posouzení, které zvláště chráněné druhy a jakým způsobem budou záměrem ovlivněny, nebylo v řízení pochyb. Proběhla revize původního hodnocení podle § 67 ZOPK, oba podklady se vzájemně doplnily a byly pro příslušné závěry správních rozhodnutí využitelné. Nebylo opodstatněné požadovat zpracování dalších posudků nebo nařizovat ohledání. Z podkladu, na které žalobci poukazují (znalecký posudek RNDr. Kostkana, Ph.D., odborné studie o vlivech na netopýry a ptáky), neplynou konkrétní závěry, které by byly v rozporu se závěry správních orgánů ve věci posouzení předmětného záměru. V prostoru záměru byly odbornými podklady jako užívaná zimoviště netopýrů označeny pouze prostory pásového dopravníku a štoly, jak plyne z příslušných pasáží zabývajících se průzkumy a vlivy, pokud jde o tyto živočichy. Porosty dřevin v prostoru záměru mohou být pro netopýry považovány pouze za jeden z možných potravních biotopů, nepředpokládá se přímé ovlivnění jedinců v důsledku odstranění porostu na ploše záměru, včetně dosud zachovaného lesního fragmentu. Dobu odstranění lesního fragmentu bylo třeba stanovit především s ohledem na ochranu ptáků a dalších druhů s přímou vazbou na tento porost. Případné nepřesnosti ohledně rozsahu odstraňovaných porostů dřevin nejsou takového významu, aby zpochybnily zjištění a závěry ohledně dotčení zvláště chráněných druhů a jejich biotopů.
89. S ohledem na uvedené žalovaný navrhol žalobu zamítnout.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení I) – Kamenolomu

90. KAMENOLOM BRNIŠTĚ a.s. jako osoba na řízení zúčastněná na řízení I) (dále jen „Kamenolom“) zejména poukazoval na to, že s přestávkami se od 70. let 20. st. do roku 2004 v místě záměru čedič těžil. V současnosti se tak na kopci Tlustec nachází nevyužívaný, veřejnosti nepřístupný a chátrající areál kamenolomu, roztěžená část kopce je ve stavu neproběhlé rekultivace a sanace. Kamenolom plánuje obnovit těžbu čediče a kopec Tlustec následně zrekultivovat a sanovat. Za tímto účelem již od roku 2012, kdy podal první žádost, usiluje o povolení výjimky podle § 56 ZOPK, které je podmínkou pro vydání rozhodnutí v navazujícím řízení o povolení k hornické činnosti. Proti záměru žalobci již od počátku brojí a ačkoli celá řada jejich námitek byla vypořádána, námitky opakují a rozšiřují, žaloba tak má povahu obstrukčního jednání vůči záměru, které poškozuje jak jeho práva, tak práva dalších subjektů a brání celospolečenskému rozvoji a rekultivaci území. Řada námitek žalobců je navíc v rozporu se smyslem a účelem správního soudnictví, neboť jimi žalobci necílí na ochranu svých potenciálně dotčených veřejných subjektivních práv, ale pasují se jimi do role univerzálního dohlázeatele nad zákonností postupu krajského úřadu a žalovaného.
91. Kamenolom odmítl, že by docházelo ke krácení práv žalobců. Naopak během více než 12 let trvajících obstrukcí žalobců dochází ke krácení práv Kamenolomu (vlastnického a práva na podnikání) i dalších osob, které vynaložily a vynakládají čas a prostředky v souvislosti s připravovaným záměrem. Jde např. o obec Brniště, jejíž obyvatelé se vyslovili v referendu ve prospěch záměru, který přinese pro obyvatele obce desítky pracovních míst, její celkové oživení i průběžné finanční přispívání ze strany Kamenolomu. Kamenolom kromě areálu kamenolomu zakoupil i přilehlou železniční stanici a celkem cca 2 500 m kolejí, aby vyhověl podmínce ve stanovisku EIA preferované železniční dopravy pro minimalizaci negativních vlivů z dopravy při realizaci záměru. Celkové náklady dosáhly v řádu stovek milionů Kč, se svým majetkem chce za splnění zákonných podmínek naložit tak, jak mu to garantují jeho práva. Je ale povinen snášet obstrukční jednání žalobců, kteří vynakládají neporovnatelně menší náklady na to, aby realizaci záměru bránili, což je stav hrubě nespravedlivý, jednání žalobců naplňuje zneužití práva, jak je definuje např. usnesení NSS ze dne 31. 10. 2014, č. j. 8 As 165/22014-13, a nemá požívat ochrany soudu.
92. Námitkou podjatosti všech úředních osob krajského úřadu se zabýval ředitel krajského úřadu, žalovaný i ministr životního prostředí, námitka nebyla shledána důvodnou samostatnými rozhodnutími. Žalovaný správně na jejich rozhodnutí o nepodjatosti odkázal. K námitce podjatosti žalobci rozsáhle a komplikovaně odkazují na plánovací a koncepční dokumenty LK, ale v neuvádí nic, co by potvrzovalo nadkritickou míru systémového rizika podjatosti úředních osob krajského úřadu. V zásadě popisují běžnou situaci, kdy je nedostatek nějaké suroviny (konkrétně čediče) v Libereckém kraji, s čímž kraj ve svých plánovacích a koncepčních dokumentech počítá, a současně úřední osoby krajského úřadu rozhodují v I. stupni o udělení výjimky pro záměr.
93. Kamenolom odmítl, že podklady pro rozhodnutí nebyly dostatečné a jsou vnitřně rozporné. Krajský úřad a žalovaný k posouzení otázky, zda a nakolik bude ovlivněn zákonem chráněný veřejný zájem na ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, shromáždili dostatečné podklady. Kamenolom jako žadatel předložil dostatečné podklady. Shromážděné podklady správním orgánům umožnily řádně se

vypořádat s veškerými námitkami žalobců a vyvrátit jimi tvrzené nedostatky či rozpory v podkladech. Krajský úřad v reakci na zrušující rozsudek krajského soudu dříve nesprávně odmítnuté podklady (vyjádření RNDr. Richarda Višňáka, Ph.D., z let 2011 až 2017 a jeho návrh na vyhlášení přírodní rezervace v dotčeném území) zahrnul mezi podklady a podrobně se jimi zabýval. Ve vztahu k dalším podkladům, konkrétně k podkladům týkajícím se údajných negativních vlivů obnovení hornické činnosti (např. seismických vlivů), žalobci pomíjí, že k těmto podkladům krajský soud vyslovil, že se již netýkají předmětu řízení o udělení výjimky dle § 56 ZOPK. Žalobci namítají absenci podkladů, které nejsou zásadní pro posouzení předmětu řízení o udělení výjimky dle § 56 ZOPK, např. absenci, resp. nedostatečnost podkladů ve vztahu k otřesům z clonových odstřelů – to bude ale posuzovat příslušný báňský úřad v navazujícím řízení.

94. Námitku absence projektové nebo jiné obdobné dokumentace dle § 83a odst. 1 ZOPK, ve znění účinném po 1. 1. 2024, správně vypořádal žalovaný na str. 9 a 10 jako nedůvodnou. Námitka je především nepřipustná, protože se nedotýká veřejných subjektivních práv žalobců, proto by se jí soud neměl zabývat. Pokud by se této námitce vyhovělo a požadovalo by se doplnit tuto dokumentaci po žadateli, posoudily by správní orgány žádost totožně, protože měly dostatečné podklady pro její věcné posouzení. Žalovaný dospěl na základě žalobci protahovaného průběhu řízení ke správnému závěru, že není přijatelné po Kamenolomu požadovat další podklady. I kdyby nevyzvání k doložení projektové dokumentace dle § 83a odst. 1 ZOPK, ve znění účinném po 1. 1. 2024, bylo vadou, nejednalo by se o vadu, která by měla za následek nezákonnost správních rozhodnutí.
95. Krajský úřad vedl řízení transparentně a dbal procesních práv účastníků. Ústní jednání nebo ohledání místa záměru by bylo neúčelné. Jak podrobně popisuje zejména Hodnocení vlivů vypracované Ing. Mgr. Pravcem a kol. ve znění revize č. 1 z roku 2023, v místě záměru proběhla nezávislá komplexní posuzování rostlinných a živočišných společenstev a získávání dalších relevantních dat. Za tímto účelem provedli jednotliví odborníci, nikoliv jen Ing. Mgr. Pravec, řadu průzkumů, např. ornitologických, entomologických. Ohledání místa záměru by se nemohlo těmto komplexním a dlouhodobým odborným průzkumům z hlediska výsledků rovnat a nepřineslo by nic nového. Tvrzení žalobců, že neexistují nezávislé poznatky místa, že má Ing. Mgr. Pravec „důkazní monopol“ apod., jsou nesmyslná. Přestože žalobci opakovaně tohoto odborníka napadali, dokonce neúspěšně usilovali o odejmutí jeho autorizace, nic tuto osobu ani její odborné závěry nezpochybnilo. Navíc Hodnocení vlivů zpracoval rozsáhlý kolektiv odborníků a vychází z řady nezávislých podkladů – nejedná se tak pouze o výstup jediného odborníka. Ani závěry ostatních odborníků nebyly zpochybněny.
96. Správní orgány pak neopomenuly rozhodné skutečnosti, argumenty ani důkazy. Krajský úřad se v souladu se závazným názorem krajského soudu podrobně zabýval podklady od RNDr. Richarda Višňáka, Ph.D. Správní orgány nehodnotily selektivně rozhodné skutečnosti nebo důkazy. Jde-li o podklady v neprospěch záměru ve vztahu k údajnému poškození domů a narušení kvality života občanů v Postřelné v důsledku otřesů z clonových odstřelů, krajský soud uvedl, že tyto otázky nespádají do předmětu tohoto řízení. Nejedná se tak o selektivní hodnocení, tyto a další otázky budou řešeny v navazujícím řízení.

97. I v ostatních směrech lze odkázat na předchozí posouzení krajským soudem. Ten se zabýval skutkovými závěry správních orgánů a sám si o nich učinil závěry. Tyto závěry není důvod považovat za nesprávné, nic na nich nemění ani zahrnutí původně správními orgány opomenutých podkladů od RNDr. Višňáka, Ph.D., neboť jejich posouzení skutkové závěry správních orgánů nezměnilo.
98. Správní orgány pak vážily kolidující veřejné zájmy správně. Zásadní veřejné zájmy jsou jednak zájem na ochranu přírody (zejména zájem na ochranu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů), jednak veřejný zájem na dobývání výhradních ložisek nerostných surovin a s tímto související veřejné zájmy (tj. veřejný zájem na rozvoji Libereckého kraje, ekonomické zájmy atd.). Správní orgány se nad rámec toho také zabývaly dalšími veřejnými zájmy, které mohou připadat v úvahu, např. se zabývaly veřejným zájmem na ochranu zdraví a majetku obyvatel přilehlých obcí. Tyto veřejné zájmy správní orgány pečlivě poměřovaly a dospěly k závěru, že je s nimi v souladu udělit výjimku dle § 56 ZOPK. Otázkou poměřování kolidujících veřejných zájmů se již zabýval krajský soud, neshledal v úvahách správních orgánů nich žádná pochybení.
99. Stěžejní právní pojmy správní orgány vykládaly správně. Námitky, že měly správní orgány nepřipustně restriktivně vykládat pojmy neexistence jiného uspokojivého řešení nebo naléhavost důvodů převažujícího veřejného zájmu, byly opět řešené i krajským soudem, o jehož závěry se krajský úřad a následně žalovaný opřeli. Krajský soud s odkazem na judikaturu NSS trefně poznamenal, při rozhodování o výjimce dle § 56 odst. 1 ZOPK je těžištěm správní uvážení, kdy správní orgán na jedné straně váží veřejný zájem, resp. jiné naléhavé důvody veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, a na straně druhé veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, tedy chráněný veřejný zájem na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů. Konstantní judikatura správních soudů pak zdůrazňuje, že správní uvážení podléhá omezenému soudnímu přezkumu, kdy soudu náleží toliko posouzení, zda tam, kde se přezkoumávané rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. To se v daném případě zjevně nestalo a žalobci ostatně takové vybočení ve ani nenamítají.
100. Napadené rozhodnutí i prvostupňové rozhodnutí jsou přezkoumatelná, správní orgány dostatečně popsaly veškeré své úvahy, závěry, důvody výroků svých rozhodnutí i reakce na námitky žalobců, a to vyčerpávajícím způsobem. Rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná ve smyslu judikatury správních soudů, nelze pominout, že není třeba reagovat na každou dílčí námitku a že některé námitky mohou být vypořádány i implicitně.
101. Kamenolom požadoval náhradu nákladů řízení, neboť jsou dány důvody hodné zvláštního zřetele. Ty spočívají v opakovaném obstrukčním jednání žalobců, proti kterému je nucen neustále vynakládat značné prostředky. Žalobci zjevně účelově blokují realizaci záměru, Kamenolom krátí zejména na hmotných právech, způsobují mu značnou újmu a vytváří v důsledku vůči němu hrubě nespravedlivou situaci. Žalobci žalobu podali zjevně nedůvodně z hlediska hmotněprávního, neboť při realizaci záměru naopak dojde k sanaci a revitalizaci dotčeného území. Proto se jeví jako spravedlivé, aby soud Kamenolomu jako osobě zúčastněné na řízení v případě odmítnutí, nebo zamítnutí žaloby přiznal náhradu nákladů řízení.

102. V doplnění svého vyjádření ze dne 7. 2. 2025 Kamenolom upozornil na to, že s ohledem na stávající stav kamenolomu a významnou potřebu těžby je záměr obnovit těžbu na kopci Tlustec celospolečensky žádoucí. Soudu předložil vyjádření ministra dopravy ze dne 20. 12. 2024, č. j. MD-67188/2024-520/2; vyjádření Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 31. 1. 2025, č. j. MPO 115127/2024; vyjádření generálního ředitele Správy železnic, státní organizace, ze dne 13. 9. 2024, č. j. 59931/2024-SŽ-GŘ-O13; a vyjádření generálního ředitele Ředitelství silnic a dálnic s.p., ze dne 21. 8. 2024. Tyto důkazy s ohledem na veřejné potřeby a strategický význam ložiska shodně podporují realizaci záměru. Také s přihlédnutím k těmto podkladům, resp. veřejnému zájmu na obnovu těžby, má být žaloba posouzena jako nedůvodná.

V. Vyjádření osoby zúčastněné II) – obec Brniště

103. Obec Brniště – osoba zúčastněná na řízení II) – s žalobními tvrzeními nesouhlasila a označila žalobu za nedůvodnou. Popsala, že poblíž obce je na kopci Tlustec od roku 1968 stanoven dobývací prostor, kde zhruba do roku 2004 probíhala s určitými přestávkami těžba čediče. Vznikl zde kompletně vybavený areál kamenolomu, který zasahuje i na dotčenou část kopce Tlustec, nyní je uzavřený pro veřejnost, celá oblast je tak nevyužitá a chátrá.

104. S odvoláním na Usnesení z 10. zasedání zastupitelstva obce konaného dne 27. 9. 2011 a vyhlášení výsledků místního referenda ze dne 20. 6. 2020 upozornila na to, že o obnovení těžby obec opakovaně jednala se svými občany, ti vyslovili závazný souhlas, aby obec souhlasila a podporovala obnovení těžby. Obnovení těžby považuje obec Brniště za záměr ve veřejném zájmu, bez obnovení těžby nedojde k rekultivaci a sanaci dotčené oblasti, a tedy ve spolupráci s odborníky na životní prostředí k obnovení přírodního prostředí. Už to je logický důvod pro udělení výjimky. Po sanaci a rekultivaci plánuje obec Brniště využít oblast pro přilákání turismu. Z hlediska ochrany životního prostředí bude navíc obnovení těžby přínosné, v kraji je čedič v potřebné kvalitě pro plánovanou výstavbu nedostupný, a musel by se proto dovážet z velkých vzdáleností, což by přineslo větší zátěž na životní prostředí. Z kopce Tlustec se má navíc čedič z 90 % dovážet po přilehlé železnici, což je šetrný a ekologický způsob dopravy.

105. Pro obec a její obyvatele přinese obnovení těžby celkové oživení lokality, nová pracovní místa a podstatné příjmy do obecního rozpočtu. Obec uzavřela s Kamenolomem Dohodu o kompenzaci ze dne 19. 2. 2020. V ní se Kamenolom např. zavázal k vypracování seznamu pracovních míst, které primárně nabídne místním občanům (podle předpokladů cca 40 až 50 pracovních míst), k finanční kompenzaci za negativní vlivy obnovení těžby atd., ve výši cca 1/3 současného průměrného obecního rozpočtu, k pořádání a financování společenských akcí nebo veřejně prospěšných záměrů. Záměr je tedy i v zájmu obce a jejich obyvatel z hlediska sociálních a ekonomických důvodů. I nad rámec zájmů žadatele bude obnovení těžby ve veřejném zájmu. Jak potvrzují důležité strategické dokumenty, trvá vysoká poptávka po stavebních kamenech. Ty logicky není vhodné dovážet z velkých vzdáleností. Z těchto skutečností krajský úřad i žalovaný ve svých rozhodnutích vycházeli a správně dovodili, že je na místě ve prospěch obnovení těžby udělit výjimku ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK.

106. Obnovení těžby se snaží zabránit žalobci, kteří využívají veškeré právní prostředky pro dosažení jejich cíle. I nyní podaná žaloba, stejně jako dříve učiněná podání, zejména množství odvolání, podnětů, námitek podjatosti, zjevně slouží k zabránění obnovení této

těžby. Jde tedy o obstrukční a šikanózní nástroje. Žalobci opakují již dříve vypořádané námitky, také uplatňují námitky nesouvisející s předmětem řízení nebo nesměřující k ochraně jejich subjektivních veřejných práv. Proto by postup žalobců neměl požívat právní ochrany ze strany soudu, žaloba by měla být jako nepřípustná z důvodu zjevného zneužití práva odmítnuta.

107. Pokud jde o jednotlivé žalobní body, ty jsou nedůvodné. Argumentace obce Brniště se v podstatě shoduje s argumentací Kamenolomu, soud ji proto nepovažuje za nezbytné opakovat.

108. V závěru obec Brniště zopakovala, že prakticky 12 let trvajícím obstrukčním a šikanózním jednáním žalobců je zkrácena na právu na příznivé životní prostředí, neboť žalobci fakticky brání, aby rekultivací a sanací došlo k obnovení těžbou dotčené oblasti. Přestože dojde obnovením těžby k dočasnému zásahu do jednotlivých složek životního prostředí, nakonec zde vznikne pro rostliny, živočichy i lidi trvale příznivější místo z hlediska životního prostředí. Postup žalobců ji pak krátí také na vlastnickém právu, jelikož bráněním obnovení těžby přichází obec o podstatné příjmy do obecní poklady. A přichází nejen o finanční kompenzace a další příjmy dle dohody o kompenzacích, ale i o další nepřímé příjmy plynoucí např. z oživení obce, z nárustu turismu apod. A rovněž je krácena na právu na samosprávu, protože žalobci obci reálně brání činit jakékoliv kroky, které se obec prostřednictvím zvolených orgánů i přímo vyjádřením vůle občanů v místním referendu rozhodla či v budoucnu rozhodne v rámci své samosprávy realizovat ve vztahu k obnovení těžby na kopci Tlustec.

109. Obec Brniště z důvodu šikanózní povahy navrhovala, aby ji soud odmítnul jako nepřípustnou. Pokud tak neučiní, má ji jako nedůvodnou zamítnout. K vyjádření přiložila usnesení zastupitelstva, výsledky místního referenda i dohodu o kompenzaci, na které se odvolávala.

VI. Posouzení věci krajským soudem

VI. a) podmínky řízení

110. Podáním společné žaloby bylo zahájeno v řízení dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba byla podána osobami oprávněnými – účastníky správního řízení, z něhož napadená rozhodnutí vzešla, v zákonné lhůtě, má zákonné náležitosti.

111. Vzhledem k obsáhlé argumentaci obou osob zúčastněných na řízení se soud nejprve vysloví k otázce nepřípustnosti žaloby ve smyslu § 68 písm. f) s. ř. s. z důvodu její šikanózní povahy a zneužití práva.

112. Podle důvodové zprávy k uvedenému ustanovení, které bylo do s. ř. s. s účinností od 1. 7. 2023 vtčeno zákonem č. 284/2021 Sb., je zneužití práva důvodem nepřípustnosti správní žaloby. Otázkou zneužití práva se již opakovaně zabývala i judikatura českých správních soudů. NSS např. ve svém rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011-81, konstatoval, že *„určité chování formálně vzato, ve skutečnosti ovšem pouze zdánlivě, odpovídá dikci právního předpisu, avšak je zároveň pocitováno jako zjevně nespravedlivé, neboť v rozporu s určitými základními hodnotami a s rozumným uspořádáním společenských vztahů působí společnosti újmu. Takové chování má potom povahu nikoliv výkonu subjektivního práva, nýbrž jeho (právem reprobovaného) zneužití.“* Dle rozsudku

- NSS ze dne 31. 10. 2014, č. j. 8 As 165/2014-10, s odvoláním na rozsudek ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004-48, publ. ve Sb. NSS 869/2006, „zneužitím práva se rozumí „i situace, kdy někdo vykonává své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti střední k takovému chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, a je jenom zdánlivě dovolené“. Současně NSS konstatoval, že odepření přístupu k soudu z důvodu zneužití práva na soudní ochranu je řešení *ultima ratio* a bude vyhrazeno zcela výjimečným případům, u nichž se běžný procesní postup bude jevit jako zcela neefektivní, a současně bude zjevné, že kasační stížnost nemůže být úspěšná.
113. Soud má za to, že u podané žaloby se nejedná o případ srovnatelný s případy, které byly řešeny v shora citovaných rozsudcích NSS. Postup žalobců nelze vnímat jako vedení „sporů pro spor“, uplatněné žalobní námítky nelze označit *prima facie* jako nedůvodné, zjevně neúspěšné, míjející se s právní sférou žalobců. Samozřejmě ve vztahu k roli občanských sdružení (nyní spolků) platí, že „smyslem a účelem jejich účasti ve stavebních řízeních není blokáde, zdržování a protahování je realizace stavebního záměru procesními obstrukcemi nýbrž to, aby kvalifikovaně, tj. odbornými argumenty z oblasti ochrany životního prostředí, urbanismu apod, a hájila dotčené (veřejné) zájmy ochrany přírody a krajiny konkurencí jiných veřejných zájmů a zájmů soukromých“ (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2011, č. j. 7 As 2/2011-52). Tento závěr lze vztáhnout i na další správní řízení, jichž se environmentální spolky účastní za účelem hájení veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny, včetně ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Uplatňování všech legislativou daných prostředků na ochranu těchto práv nelze bez dalšího jako zneužití práva vnímat, pokud, jak soud konstatoval shora, je obrana vedena za pomoci kvalifikovaných argumentů, podpořených odbornými podklady, u nichž nelze na první pohled dovodit, že by se takové ochrany veřejných zájmů netýkaly.
114. O takový postup se na straně žalobců jedná, byť „dávkování“ námitek a obšírnost argumentace žalobců rozhodně v dané věci nepřispívá k tomu, aby správní řízení netrvalo neúměrně dlouho. Namítají-li osoby zúčastněné, že žalobci šikanózně uplatňují nepřípustné námítky, není takový procesní postup u účastníků správních řízení, zejména řízení o žádostech jiných subjektů, neobvyklý. Správní orgány, případně správní soudy, u takových námitek „přezkoumatelným způsobem zdůvodní, proč se námítky uplatněné občanským sdružením těchto zájmů netýkají“ (srov. rozsudek NSS č. j. 7 As 2/2011-52). Jde-li o opakování žalobních námitek, které již jako nepřípustné či nedůvodné zdejší krajský soud vypořádal v rozsudku č. j. 59 A 16/2020-182, nelze pominout, že tyto závěry nebyly přezkoumány NSS, neboť část žalobních bodů byla shledána opodstatněnou a z procesních důvodů byla tehdy vydaná rozhodnutí o povolení výjimky zrušena. Jestliže žalobci s argumentací krajského soudu nesouhlasí, nezbyvá jim než svoje výhrady za situace, kdy správní orgány setrvaly na svých předchozích závěrech, zopakovat. Ani v takovém postupu nelze spatřovat zneužití práva a obstrukční postup ve smyslu judikatury správních soudů. Současně žalobcům právní úprava nebrání uplatnit i žalobní výhrady, které v předchozí správní žalobě neuvedli.
115. K délce předchozího správního řízení lze snad poznamenat, že ji nelze přičíst výhradně na vrub žalobců. Jde-li o řízení o první žádosti o výjimku z roku 2012, byl to Kamenolom, kdo se jako žalobce úspěšně před správními soudy bránil změnovému negativnímu rozhodnutí žalovaného. Pokračující správní řízení pak bylo zastaveno z důvodu zpětvzetí žádosti. Délka správního řízení o žádosti z roku 2018 je pak

nepochybně ovlivněna opakovaným rušením rozhodnutí krajského úřadu, zejména z důvodu chybného procesního postupu. Tuto skutečnost nelze klást k tíži žalobcům a považovat obranu jejich zejména procesních práv za obstrukční postup, resp. zneužití práva.

116. K rozsahu podání a předkládaných důkazů soud konstatuje, že je vskutku neobvykle rozsáhlý. Je ale na správních orgánech, potažmo správních soudech, aby se s jejich obsahem vypořádaly adekvátním způsobem, jak ukládá zákon, v rozsahu akceptovaném judikaturou, a to při respektování smyslu a účelu § 56 ZOPK. V tomto směru lze odkázat na judikaturu správních soudů, dle které je třeba jednak vnímat rozhodnutí vydaná v obou stupních řízení jako jeden celek, kdy není třeba opakovat již jednou uvedené. Současně není nutné, aby správní orgány reagovaly na každý dílčí uplatněný argument, je-li z odůvodnění rozhodnutí seznatelné, jak o námitkách účastníků řízení uvážily (např. rozsudek NSS dne 2. 12. 2015, č. j. 6 As 186/2015-31).
117. Soud má tedy žalobu za přípustnou a přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. Přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.

VI. b) jednání

118. K projednání žaloby nařídil soud jednání. Při něm žalobci i žalovaný stejně jako osoby zúčastněné na řízení setrvali na svých stanoviscích.
119. Žalobci prostřednictvím svého právního zástupce shrnuli podstatu uplatněných žalobních námitek, v nichž namítali vyloučení všech úředních osob krajského úřadu a nedostatky v podkladech s odkazem na § 83a ZOPK. Poukázali na spolupráci Ing. X a RNDr. X z ČGS zejména s unií těžařů a jejich chybné odhady životnosti stávajících lomů, trestní stíhání a obžalobu pana Čecha a jeho přátelské vztahy s uvedenými odborníky z ČGS, což svědčí o nestandardních okolnostech případu. Dále poukazovali na nesrovnalosti Hodnocení vlivu z roku 2022 a rozdíly oproti údajům ve starším biologickém hodnocení, to spolu s výsledky znaleckého činí autorizovanou osobu nevěrohodnou.
120. Předseda žalobce b) poté popsal osobní zkušenosti s těžbou na kopci Tlustec v minulosti a již 27 let trvající snahu zachránit kopec Tlustec před těžbou. Zdůraznil, že těžba vedla k poškození domů v Postřelné, které bylo prokázáno před soudem. Hovořil o nesprávném způsobu měření vlivů odstřelů, vyjádřil znechucení nad přístupem státní správy k věci, včetně toho, že výsledky měření byly podkladem pro stanovisko EIA dvakrát vydané pouze od stolu. Zpochybnil veřejný zájem na těžbě, již nyní na kopci probíhá přirozená sukcese, není tedy třeba kvůli tomu obnovovat těžbu.
121. Žalovaný krátce zdůraznil předmět řízení dle § 56 ZOPK a konstatoval, že žalobní námitky jdou nad rámec smyslu řízení.
122. Kamenolom rovněž setrval na svém vyjádření k žalobě, uvedl, že historicky na kopci těžba čediče probíhala, v místě je technická i dopravní infrastruktura, těžba probíhala se zřetelem k ochraně přírody. Nejen ČGS ale i Ministerstvo průmyslu a obchodu deklarují nedostatek stavebního kamene, je nedostatek i jiných stavební surovin, a to dlouhodobý, který se bude prohlubovat. K otevírání nových lomů nedochází,

povolovací procesy trvají neúměrně dlouho. Většina námitek žalobců byla přezkoumána dříve, procesní pochybení byla napravena. Kamenolom se znovu negativně vyjádřil k délce správního řízení a snaze žalobců zneužívat prostředků na ochranu jejich práv.

123. Obec Brniště uvedla, že těžební záměr bude též v zájmu obce, rovněž s ohledem na plánovaná pracovní místa, která by řešila nezaměstnanost v lokalitě. Žalobci svým postojem brání respektovat výsledky místního referenda, které se vyslovilo pro podporu těžebního záměru. Realizace těžebního záměru umožní revitalizaci kopce Tlustec tak, aby byl v budoucnu přístupný veřejnosti.
124. Jak žalobci, tak osoby zúčastněné na řízení nakonec upustili od svých důkazních návrhů, soud tedy o jejich důkazních návrzích nerozhodoval. Soud sám potřebu doplnit dokazování nad rámec shromážděného spisového materiálu neshledal.

VI. c) obecná východiska

125. Předmětem soudního přezkumu je napadené rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozhodnutím krajského úřadu, se kterým tvoří jeden celek, ve věci udělení výjimky ze zákazů zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, včetně těch, které jsou předmětem ochrany podle evropského práva podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) ZOPK.
126. Výjimku z obecného zákazu škodlivě zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a do jejich biotopů (§ 49 a § 50 ZOPK) je dle § 56 odst. 1 ZOPK možné povolit, a to buď v zájmu ochrany přírody, nebo v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody. Jestliže se jedná o rostlinný či živočišný druh, který je předmětem ochrany podle evropského práva (to je v daném případě u několika druhů živočichů splněno – viz výrok II. rozhodnutí krajského úřadu), lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. V projednávané věci správní orgány dovodily, že je dán důvod podle § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, tj. že výjimku lze povolit z jiných naléhavých důvodů veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru.
127. Z uvedeného vyplývá, že podmínky pro udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů se liší podle toho, zda se jedná o druhy podléhající ochraně též na úrovni práva ES. Pro tyto druhy je ZOPK stanovena vyšší úroveň ochrany, jedná se o transpozici čl. 16 směrnice Rady č. 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“). Správní orgány měly ve vztahu ke zvláště chráněným druhům živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva ES, za úkol zkoumat kumulativní naplnění celkem čtyř podmínek, kterými jsou: 1. existence naléhavých důvodů veřejného zájmu, 2. převaha tohoto veřejného zájmu nad zájmem ochrany přírody, 3. neexistence jiného uspokojivého řešení a 4. dosažení či udržení příznivého stavu jednotlivých druhů z hlediska jejich ochrany (v podrobnostech srov. rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40; ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251). Soud zdůrazňuje, že při rozhodování o výjimce dle § 56 ZOPK je těžištěm správní

uvážení, kdy správní orgán na jedné straně váží veřejný zájem, resp. jiné naléhavé důvody veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, a na straně druhé veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, tedy právě citovaným ustanovením chráněný veřejný zájem na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů (srov. též rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 As 10/2013-38; či ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251). Takové správní uvážení musí být přezkoumatelné, musí z něj být zřejmé, že správní orgán nevybočil z mezí a hledisek stanovených v § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Na omezenou míru soudního přezkumu správního uvážení zdejší soud s odkazem na rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2004, č. j. 3 As 24/2024-79, Sb. NSS 739/2006, upozornil již v rozsudku č. j. 59 A 107/2013-118.

128. K procesní stránce řízení o udělení výjimky podle § 56 odst. 1 ZOPK se podrobně vyjádřil NSS v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 As 73/2015-40. Konstatoval, že odpovědnost za zjištění skutkového stavu leží dle § 3 správního řádu na správním orgánu, který řízení vede. Je to správní orgán, kdo opatřuje podklady pro rozhodnutí v souladu s § 50 odst. 2 správního řádu a po dotčených osobách vyžaduje předložení podkladů jen tehdy, stanoví-li tak právní předpis, dle § 6 odst. 2 správního řádu. Současně ovšem odkázal na svou dřívější judikaturu (zejm. rozsudek ze dne 23. 8. 2012, č. j. 9 As 30/2012-88), v níž dovodil, že v řízení o povolení výjimky ze zákonných zákazů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny leží důkazní břemeno na žadateli, který musí předložit přesvědčivé podklady prokazující splnění výše uvedených zákonných podmínek, též s odkazem na odbornou literaturu. Ostatní účastníci řízení mají po celou dobu řízení právo se k žádosti i k předloženým podkladům vyjádřit a podávat návrhy, včetně návrhů na provedení dalších důkazů, v souladu s § 36 odst. 1 a 2 správního řádu. Správní orgán sice není návrhy účastníků vznesenými během řízení vázán, jak vyplývá z § 52 správního řádu, musí se však v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat s jejich vyjádřeními, návrhy a námitkami a musí také popsat úvahy, kterými se řídil při hodnocení shromážděných podkladů, v souladu s § 68 odst. 3 správního řádu.

VI. d) otázka celkové nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí

129. Soud si je dobře vědom požadavků, které jsou na obsah odůvodnění správního rozhodnutí kladeny § 68 odst. 3 správního řádu a judikaturou Ústavního soudu i NSS. V obecné rovině připomíná, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí je nutno vnímat jako objektivní překážku, která soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. např. rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24; ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-76, Sb. NSS 1566/2008). Platí, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud a obdobně judikuje NSS (srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, a rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost má být vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky NSS ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45; či ze

dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64), a to i z toho důvodu, že se daným postupem oddaluje konečné vyřešení merita sporu.

130. Soud připouští, že rozhodnutí žalovaného je stručné oproti rozsáhlé odvolací argumentaci žalobců. Vadou, pro kterou je nutno rozhodnutí zrušit, bez dalšího není, že se žalovaný ztotožnil s posouzením věci a argumenty krajského úřadu, případně jen odkázal na úvahy obsažené v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, za předpokladu, že odůvodnění rozhodnutí vydaných v obou stupních řízení, která zásadně tvoří jeden celek, dávají dostatečnou odpověď, a to případně i *imlicite*, na podstatu odvolacích námitek, nikoli každý dílčí námitku a argumentaci. Zda tomu tak bylo, zodpoví soud v souvislosti s vypořádáním konkrétních žalobních bodů.

VI. e) podjatost ředitele krajského úřadu a všech ostatních úředních osob

131. Posloupnost rozhodování o uplatněné námitce podjatosti všech úředních osob krajského úřadu žalobci b) a c) podrobně popsali na str. 6 a 7 žaloby a je také shrnuta na str. 15 prvostupňového rozhodnutí. Pravomocně bylo vysloveno, že ředitel krajského úřadu ani žádná z úředních osob krajského úřadu nejsou vyloučeni z projednání a rozhodování věci.
132. Podle § 14 odst. 1 správního řádu každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu, o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit. Dle odst. 2 platí, že úřední osoba není vyloučena podle odstavce 1, pokud je pochybnost o její nepodjatosti vyvolána jejím služebním poměrem nebo pracovněprávním nebo jiným obdobným vztahem ke státu nebo k územnímu samosprávnému celku.
133. K výkladu citovaných ustanovení NSS v rozsudku ze dne 2. 8. 2023, č. j. 6 As 52/2023-127, dovořil, že i po novele účinné od 1. 11. 2018 nic nebrání aplikaci závěrů, které rozšířený senát NSS k riziku systémové podjatosti vyslovil v usnesení ze dne 20. 11. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, Sb. NSS 2802/2013. Je tedy třeba vycházet z toho, že „*[s]lužební či pracovní vztah úřední osoby ke státu nebo územnímu samosprávnému celku sám o sobě nezpůsobuje vyloučení úřední osoby ve věci, v níž má stát či územní samosprávní celek svůj vlastní zájem. K tomu musí přistoupit další okolnosti svědčící tomu, že takový zájem může být v dané věci prosazován právě prostřednictvím vztahu ekonomické závislosti úřední osoby na státu či územním samosprávném celku. Provedenou novelu správního řádu je pak třeba chápat jako posílení důrazu právě na tyto přistupující okolnosti.*“ Za skutečnosti, které by mohly způsobit ovlivnění úřední osoby v zaměstnaneckém vztahu jinými než zákonnými prostředky, lze považovat ty, které naznačují, že zde existuje někdo, kdo má zájem na určitém výsledku řízení, v němž se má rozhodovat, a přitom má či může mít schopnost působit na příslušnou úřední osobu prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu k územnímu samosprávnému celku. Takovými skutečnostmi mohou být jevy v politické či mediální sféře, zájem politických činitelů či jiných v rámci daného územního samosprávného celku vlivných osob na určitém výsledku řízení, samotná povaha a podstata rozhodované věci či podezření z nátlaku či snahy přímo ovlivnit rozhodování příslušné osoby prostřednictvím jejího zaměstnaneckého vztahu (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze č. j. 1 As 89/2010-119).

134. Žalobci b) a c) spatřují takové mimořádné okolnosti svědčící o nadkritické míře zasahování zastupitelstva Libereckého kraje, včetně hejtmána, stručně řečeno v tom, že zaměstnanci krajského úřadu placení krajem se stali adresáty usnesení zastupitelstva o schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022 a přinejmenším tak mohli získat podobný poměr k věci i zájem na výsledku řízení ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu, jaký deklaroval jejich zaměstnavatel v usnesení o schválení Aktualizaci RSP LK z roku 2022. Její závaznost se zastupitelstvo snažilo prosadit prostřednictvím usnesení z roku 2021, kterým schválilo Aktualizaci č. 1 ZÚR LK, a to ve formě nezákonně přijaté části zásady Z47. K tomu přistupuje opakované vydávání rozhodnutí o povolení výjimky ve prospěch obnovení těžebního záměru.
135. Argumentaci žalobců b) a c) soud nepřisvědčil, naopak se ztotožnil se závěry ředitele krajského úřadu, žalovaného a ministra životního prostředí v rozhodnutích, jimiž byly námitky podjatosti shledány nedůvodnými, a dovolí si na ně v podrobnostech odkázat.
136. Soud zdůrazňuje, že vyloučení úředních osob z důvodu nadkritické míry systémového rizika podjatosti je s ohledem na znění § 14 odst. 2 správního řádu vyhrazeno opravdu výjimečným případům. Za okolnosti způsobující možnost ovlivnění úřední osoby v zaměstnaneckém vztahu jinými než zákonnými prostředky by neměly být považovány takové, které by znamenaly, že bude naplněna nadkritická míra systémového rizika podjatosti v celé řadě správních řízení bez dalšího.
137. K takovému posouzení nadkritické míry systémového rizika podjatosti ve své podstatě argumenty žalobců b) a c) směřují. Soud má naopak za to, že schválení Aktualizace RSP LK z roku 2022 usnesením zastupitelstva Libereckého kraje nelze, a to ani ve spojitosti s předchozím přijetím Aktualizace č. 1 ZÚR LK, vnímat jako závazný pokyn zastupitelstva, včetně hejtmána, směrem k odboru zemědělství a životního prostředí krajského úřadu vydat bez naplnění ostatních zákonných podmínek § 56 ZOPK kladné rozhodnutí v řízení o výjimce, jež se týká záměru obnovení těžby v DP Luhov, jak se žalobci snaží dovodit. S žalobci lze souhlasit, že horní zákon ani zákon o hornické činnosti ani jiný právní předpis neupravují regionální surovinovou politiku. Jde o právně nezávaznou odbornou politickou strategii, která je předvídaná Státní surovinou politikou, vydanou podle § 14d horního zákona, a je určena k tomu, aby v podmínkách jednotlivých krajů Státní surovinovou politiku rozpracovala. Jde tedy o strategický rozvojový dokument kraje, který nepochybně slouží orgánům státní správy, nejen krajskému úřadu v řízení o výjimce podle § 56 ZOPK, jako odborný podklad pro hodnocení veřejných zájmů v oblasti ochrany a využití nerostného bohatství. Ostatně krajský úřad, žalovaný a ministr životního prostředí v tomto směru nedospěli k odlišnému závěru a vycházeli z toho, že jde o právně nezávazný dokument, „politiku“ slovy žalobců. V tomto duchu je také potřeba nahlížet na zásady a opatření v ní obsažené, včetně těch podporujících obnovu těžby v DP Luhov. Shodně se zdejší soud k povaze RSP LK ostatně vyjádřil již v rozsudku ze dne 14. 7. 2022, č. j. 64 A 1/2022-308. Správní orgány pak RSP LK nesrovnávaly pouze s koncepcemi, které předvídá zákon. Naopak si byly vědomy toho, že existují strategie a koncepce, včetně právě regionálních surovinových politik a jejich aktualizací, které nemají závaznou povahu (viz též jejich odkaz na Metodiku přípravy veřejných strategií z roku 2019 Ministerstva pro místní rozvoj), nicméně jsou správními orgány využívány, ty je ve svých úvahách zohledňují, nejsou ale povinny převzít jejich závěry a doporučení.
138. Správním orgánům rozhodujícím o námitkách podjatosti pak nelze vytýkat, že se v intencích shora citovaných závěrů NSS zabývaly tím, zda lze ve veřejných prohlášeních

zastupitelů, členů rady a hejtmána Libereckého kraje vysledovat jejich postoj k záměru obnovy těžby v DP Luhov. Dostupná byla pouze starší vyjádření z roku 2020 radního kraje a hejtmána, včetně prezentace záměru podat návrh na odpis kamene na kopci Tlustec. Soud má ve shodě s hodnocením správních orgánů za podstatný nikoli pouze obsah těchto prohlášení, ale především to, že přes obsah těchto nesouhlasných prohlášení, vydal krajský úřad rozhodnutí ze dne 15. 3. 2021, kterým na základě vlastního správního uvážení o naplnění zákonných podmínek § 56 ZOPK vydal kladné rozhodnutí o výjimce. Obdobně bylo hodnoceno programové prohlášení zastupitelstva Libereckého kraje z roku 2020. Ani to nezavdalo příčinu dovodit zájem či tlak zastupitelstva, resp. hejtmána na vydání kladného rozhodnutí v probíhajícím řízení o výjimce. Pokud jde o námitky, že tato prohlášení nemají stejnou formu jako přijatá usnesení zastupitelstva, a proto jim nelze přikládat takový význam, soud s těmito výhradami nesouhlasí, a to právě s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 1 As 89/2010-119. K dílčím argumentům žalobců, které se týkaly schválení žádosti o odpis zásob výhradního ložiska ze strany zastupitelstva Libereckého kraje, lze dodat, že v rozhodnutí ze dne 7. 6. 2023 žalovaný uvedl na pravou míru, jak to s postupem zastupitelstva, resp. dopisem hejtmána podaným Ministerstvu průmyslu a obchodu bylo, neboť si vyžádal příslušnou korespondenci. Z jejího obsahu, jak byla citována, vyplývá, že Liberecký kraj si byl vědom své role a pravidel stanovených zejména horním zákonem, a nepochybně si tedy byl vědom, že vlastní žádost dle § 14b horního zákona nemůže podat. Šlo tedy o vyjádření politického postoje, z něhož nelze dovodit jakýkoli zájem ovlivnit krajský úřad ve prospěch vydání výjimky dle § 56 ZOPK.

139. Dále skutečnost, že část zásady Z47 schválená v rámci Aktualizace č. 1 ZÚR LK byla zrušena rozsudkem č. j. 64 A 1/2022-308, nezakládá důvod pro zvýšené systémové riziko podjatosti. Soud připomíná, že důvodem zrušení bylo pochybení spočívající v tom, že závazné požadavky a kritéria pro rozhodování o změnách v území kraje byly stanoveny nikoli přímo v textu přijímané aktualizace, ale odkazem na RSP LK (včetně aktualizací, tj. i budoucích) jako jiný, svou povahou nezávazný strategický dokument, který není vydáván ve formě opatření obecné povahy a jehož finální podoba není v době přijímání Aktualizace č. 1 ZÚR LK známa. Tedy ani v usnesení zastupitelstva, jímž bylo v roce 2021 schváleno přijetí Aktualizace č. 1 ZÚR LK, nelze spatřovat okolnost nasvědčující zvýšenému zájmu zastupitelstva, potažmo hejtmána o výsledek probíhajícího řízení o výjimce. Nadto v té době nebyla k dispozici ani finální podoba Aktualizace RSP LK, která byla přijata až v roce 2022. Optikou žalobců b) a c) by byla dána nadkritická míra systémového rizika v podstatě u všech správních řízení, která by se týkala záměrů a staveb (zejména též silnic a železnic) zmíněných v RSP LK, včetně aktualizací. Soud opakuje, že RSP LK včetně aktualizací je nutno vnímat jako strategický rozvojový dokument Libereckého kraje, který krajský úřad v řízení o výjimce dle § 56 ZOPK, stejně jako jiné orgány státní správy v jiných správních řízeních, bere v úvahu při vážení veřejných zájmů bez ohledu na to, zda a případně jakým způsobem je na ně odkazováno v územně plánovací dokumentaci. Za daného stavu na závěru, že úřední osoby krajského úřadu nejsou vyloučeny z projednávání a rozhodování v předmětném řízení, nemůže nic změnit ani opakované zrušení rozhodnutí vydávaných tímto správním orgánem. Jak sami žalobci připouštějí, dle rozsudku NSS ze dne 8. 3. 2021, č. j. 6 As 336/2010-28, postup v řízení sám o sobě nezakládá důvod pro vyloučení úřední osoby.

VI. f) podstatné nedostatky žádosti a dalších podkladů a z toho plynoucí neurčitost a vnitřní rozpornost ve vymezení a posouzení předmětného záměru

140. V první řadě soud konstatuje, že uplatněné námitky jsou přípustné a žalobci je mohli uplatnit ve správním řízení. Nelze je označit za nově uplatněné skutečnosti (ve smyslu skutkových okolností rozhodných pro zjištění skutkového stavu věci), jejichž uplatnění až v odvolání by bylo porušením zásady koncentrace řízení dle § 82 odst. 4 správního řádu. Soud souhlasí se žalobci, že jde o nové argumenty o již známých skutečnostech, které plynou ze správního spisu, případně z podkladů, které měl zjevně k dispozici krajský úřad, či se na ně odvolávaly nebo z nich jednotlivé podklady rozhodnutí vycházely. Pokud byla podstatou námitky neexistence informací o intenzitě otřesů z clonových odstřelů v podkladech a rozpory v údajích týkajících se hmotnosti náloží a frekvenci clonových odstřelů a druhů rozštěpných systémů v podkladech prvostupňového rozhodnutí, lze tyto námitky vznést v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení. V tomto směru se žádná koncentrace řízení neuplatní. Ve své podstatě jde o výtky, jimiž žalobci poukazovali na nezákonnost rozhodnutí krajského úřadu v podobě nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci z důvodu podstatných vad a nedostatků žádosti a podkladů pro vydání rozhodnutí o povolení výjimky.
141. S argumentací osob zúčastněných na řízení, které označily námitky tohoto typu za nepřípustné, neboť překračují smysl účastenství žalobců a nesměřují k ochraně jejich veřejných práv podle § 65 s. ř. s., nemůže soud souhlasit. Na základě tvrzení žalobců v úvodu žaloby má soud za to, že žalobci jsou aktivně legitimováni k podání žaloby ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Spolky a obce jako územní samosprávné společenství občanů, pokud se jich posuzovaný záměr místně dotýká, mohou namítat dotčení práva na příznivé životní prostředí ve smyslu čl. 35 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, resp. práva na samosprávu, zejména s odkazem na závěry Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2014, sp. zn. I. ÚS 59/14 (srov. v podrobnostech shrnutí judikatury týkající se aktivní legitimace spolků dle § 65 odst. 1 s. ř. s. *a contrario* dle odst. 2 uvedeného ustanovení např. v rozsudcích NSS ze dne 31. 1. 2019, č. j. 2 As 250/2018-68; či dne 13. 9. 2024, č. j. 7 As 99/2024-71). Námitky žalobců se nemusí týkat pouze zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů jako chráněné složky životního prostředí, ale i vlivu posuzovaného záměru na ně a jejich biotopy, s čímž rozsah podkladů za účelem možnosti tyto otázky řádně posoudit ve smyslu § 56 odst. 1 a 2 ZOPK souvisí.

- náležitosti dle § 83a ZOPK

142. Pokud jde o aplikaci § 83a ZOPK, ve znění novelizace provedené zákonem č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, nejsou námitky žalobců důvodné.
143. Ustanovení § 83a ZOPK, jež upravuje náležitosti žádosti v řízení ve věcech ochrany přírody a jako jednu z náležitostí žádosti stanoví projektovou dokumentaci záměru, kterou žadatel předkládá v rámci povolovacího řízení podle jiných právních předpisů, nebo jinou obdobnou dokumentaci, která umožní posoudit předmět žádosti, bylo do ZOPK vloženo zákonem č. 284/2021 Sb., a to s účinností od 1. 1. 2024, když platnosti tento zákon nabyl dne 29. 7. 2021, kdy byl vyhlášen ve Sbírce zákonů.
144. Podle přechodného ustanovení čl. XIII bodu 1 zákona č. 284/2021 Sb., jež se vztahuje k ZOPK, platí, že *řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se*

dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posoudí podle právních předpisů účinných ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

145. Jako nesprávnou hodnotí soud argumentaci žalovaného přijetím zákona č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku. Z přechodného ustanovení § 19 odst. 1 tohoto zákona plyne, že *u žádosti o vydání správního úkonu, namísto něž se vydává jednotné environmentální stanovisko, podané před dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se postupuje podle dosavadních právních předpisů.* Zákon č. 148/2023 Sb. se tak přechodného ustanovení čl. XIII zákona č. 284/2021 Sb. netýká a nemohl v řízeních o žádostech podaných před nabytím účinnosti zákona č. 148/2023 Sb. omezit použitelnost ZOPK, s účinností od 1. 1. 2024 ve znění novelizace, včetně § 83a.
146. Přesto žalovaný dospěl ke správnému závěru, že v daném případě nebylo možné doplnění žádosti o náležitosti stanovené § 83a ZOPK s účinností od 1. 1. 2024 po Kamenolomu požadovat, neboť žádost byla posouzena jako způsobilá a byla projednána, opačný postup by byl v rozporu s legitimním očekáváním žadatele. Rovněž soud zastává názor, že krajský úřad nebyl povinen po 1. 1. 2024 těsně před vydáním prvostupňového rozhodnutí, takřka po více než pěti letech po podání žádosti, vyzvat Kamenolom k doplnění žádosti o náležitosti ve smyslu § 83a ZOPK a požadovat dokumentaci záměru, kterou žadatel předkládá v rámci povolovacího řízení podle jiných právních předpisů. Tedy dokumentaci pro povolení hornické činnosti otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek k žádosti organizace, kterou žadatel předkládá v souladu s § 10 odst. 1, 2 a 3 a § 27 odst. 5 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, tj. POPD a technický projekt odstřelů.
147. Výklad přechodného ustanovení, který zastávají žalobci, považuje soud za nesprávný. Citované přechodné ustanovení výslovně zavádí pravidlo nepravé retroaktivity nové procesní úpravy ZOPK, a tedy i nového ustanovení § 83a, na všechna zahájená a neskončená správní řízení. Potud soud s argumentací žalobců souhlasí. Toto pravidlo je však třeba vykládat v duchu závěrů Ústavního soudu, který se k účinkům nové právní úpravy na právní vztahy opakovaně vyslovil. Např. v usnesení ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. II. ÚS 512/05, Ústavní soud uvedl:

„Ústavní soud opakovaně judikoval (srov. např. [Pl. ÚS 3/94](#), [I. ÚS 662/03](#)), že právní věda rozeznává tzv. retroaktivitu pravou a retroaktivitu nepravou. Prává retroaktivita zahrnuje případy, kdy právní norma reglementuje i vznik právního vztahu a nároky z něho vzešlé před její účinností. V obecné teorii práva je dlouhodobě zakotven právní závěr o nepřípustnosti tzv. pravé zpětné účinnosti právní úpravy. Prává zpětná účinnost by znamenala zásadní porušení principu právní jistoty v právních vztazích tím, že by na právní vztahy, které vznikly před účinností příslušného právního předpisu a na skutečnosti v těchto právních vztazích nastalé v době před účinností příslušného právního předpisu, připustila aplikaci tohoto nového právního předpisu. Novou právní úpravou by tak bylo zasahováno zpětně do minulosti a právní posouzení v minulosti existujících právních vztahů i skutečností tehdy vzniklých by se po účinnosti nové právní úpravy měnilo. V této souvislosti je ovšem nutno odlišovat od pravé retroaktivity retroaktivitu nepravou. Nepravá retroaktivita spočívá v tom, že právní vztahy hmotného i procesního práva, které vznikly za platnosti práva starého, se spravují zásadně tímto právem, a to až do doby účinnosti práva nového; po jeho účinnosti se však řídí právem novým. Tato zásada však platí jen potud, pokud ostatní závěrečná ustanovení právní normy nestanoví se zřetelem na zvláštnosti některých právních vztahů něco jiného. Jestliže tedy přechodné ustanovení nepamatuje na specifické řešení určité dílčí konkrétní situace, pak je na místě dospět k závěru, že nová právní

úprava ode dne své účinnosti do budoucna upravuje i právní vztahy a jednotlivé skutečnosti, které sice vznikly v minulosti, ale existují dále. Retroaktivita nepravá je tedy v právní teorii i praxi považována za přijatelnou (srov. např. [Pl. ÚS 24/98](#)).

Co se potom týče nepravé retroaktivity v procesním právu a názorů v odborné literatuře na ni, z povahy procesního práva vyplývá, že nové procesní právo (jeho změny) má působit ode dne nabytí účinnosti nového zákona, a to i pro řízení zahájená před jeho účinností. Účinky procesních úkonů soudu i účastníků, které s nimi spojovala či nespojovala dřívější úprava, ovšem zůstávají zachovány (srov. např. Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z., Mazanec, M.: Občanský soudní řád, komentář, II. díl, 6. vydání, C.H. Beck, Praha, 2003, str. 1053). V případě procesních vztahů platí nové právo i ve věcech před jeho účinností zahájených, ale dosud neskončených (Steiner: K problematice nepřipustnosti retroaktivity právních norem, Právník č. 1/94-3,5). Přitom je ovšem též na místě poukázat na skutečnost, že tato zásada může být prolomena, neboť rozhodující jsou vždy konkrétní přechodná ustanovení v nových procesních předpisech, která mohou stanovit, že řízení započatá přede dnem účinnosti nového předpisu se dokončí podle dosavadních předpisů (případně něco obdobného). Nestanoví-li však nic jiného, případně pokud nestanoví vůbec nic, výše uvedená zásada platí.“

148. S ohledem na uvedené závěry soud konstatuje, že řízení o žádosti Kamenolomu o výjimku podle § 56 ZOPK se s účinností od 1. 1. 2024 pouze dokončilo podle nové právní úpravy, ovšem účinky procesních úkonů, tedy i podání žádosti, která byla z pohledu dosavadní právní úpravy vyhovující a vedlo se o ní po dobu několika let správní řízení, zůstávají zachovány. Opačný výklad by ve vztahu k náležitostem žádosti představoval v podstatě její zpětné „přehodnocení“ (srov. obdobně např. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2022, č. j. 7 Afs 162/2022) a znamenal by popření smyslu dotčeného přechodného ustanovení, které pravidlo nepravé retroaktivity zavedlo a jehož smyslem je přehlednost právních vztahů a zachování právní jistoty a legitimního očekávání, zde Kamenolomu jako žadatele.
149. Podstatné pak je, zda žádost a s ní další předložené podklady umožnily správním orgánům posoudit zákonné podmínky pro udělení výjimky podle § 56 ZOPK, ve znění účinném po 1. 1. 2024. A zda žalobci namítaná absence, nedostatečnost či rozpornost údajů v podkladech představuje vadu, která mohla mít důvodně za následek nezákonnost, popřípadě nesprávnost napadeného rozhodnutí. K takovému posouzení se soud dostane následně v rámci vypořádání konkrétně uplatněných námitek. Soud na okraj poznamenává, že žalobci do jisté míry svou argumentaci oslabují, když v další pasáži žaloby uvádějí, že POPD a technický projekt odstřelů, jejichž absenci namítali, „*tak trochu obsahem správního spisu vlastně jsou*“, odkazují-li na ně podklady, které měl krajský úřad před vydáním rozhodnutí k dispozici.
 - **chybějící, popř. rozporuplné údaje o intenzitě a frekvenci otřesů z clonových odstřelů a z toho plynoucí neurčitost ve vymezení předmětného záměru a nepodloženost závěru správních orgánů o tom, že nehrozí reálné riziko závalu průzkumné štol**
150. Namítanou nepřezkoumatelnost vymezení předmětného záměru coby škodlivého zásahu, resp. povolené činnosti ve smyslu § 56 ZOPK z důvodu formálního porušení § 83a odst. 1 písm. b) a d), odst. 2 písm. b) ZOPK a příslušných ustanovení vyhlášky č. 142/2018 Sb. pro chybějící přesné údaje o clonových odstřelech, zejména jejich intenzitě a hmotnosti náloží, soud neshledal. Pro účely vymezení těžebního záměru a posouzení předpokládaných vlivů na okolní přírodu a krajinu nebylo doplnění dalších údajů nad rámec údajů uvedených v žádosti, resp. Hodnocení vlivu z roku 2022 potřeba. Těžební záměr je dostatečně vymezen údaji o celkové maximální roční hrubé těžbě, počtu odstřelů ročně v průměru a průměrném

množství rubaniny získané jedním odstřelem. Je zřejmé, že Hodnocení vlivu z roku 2022 vycházelo z údajů Generálního technického projektu odstřelů, jehož se žalobci dovolávají.

151. Žalobci velmi podrobně v odvolání rozebírali, jaké údaje o hmotnosti náloží, druhích rozdílných systémů a frekvenci odstřelů jsou v podkladech rozhodnutí protichůdné (viz zejména v odvolání vytvořená tabulka s údaji o hmotnosti celkové nálože na odstřel, množství rubaniny získané odstřelem, počet odstřelů ročně) a namítali, že postrádají údaje o intenzitě otřesů z clonových odstřelů. Žalovaný tyto námitky nepominul a podle názoru soudu správně vnímal, že namítané nedostatky podkladů měly způsobit podhodnocení seismických vlivů těžby na průzkumnou štolu jako zimoviště netopýrů.
152. Přestože musí soud korigovat dílčí závěr žalovaného, že počet odstřelů v čase nebo absolutní množství nálože použité na odstřel nic nevypovídají o dimenzování odstřelů a seismických účincích (v tomto směru se ztotožňuje s postojem žalobců, kteří logicky argumentovali podmínkou dodržovat navržené limity celkových a dílčích náloží clonových odstřelů), s celkovým vyzněním jeho argumentace se ztotožnil. Zejména je třeba připomenout, že rozhodnutí žalovaného tvoří jeden celek s rozhodnutím prvostupňovým. V něm krajský úřad vycházel ze skutečností, které k riziku otevření průzkumné štoly z opačné strany a riziku závalu vyplynuly z Hodnocení vlivu z roku 2022 (viz str. 130). Z těchto podkladů skutečně neplyne, že by bylo riziko především zavalení průzkumné štoly reálné, za předpokladu optimálního dimenzování náloží při odstřelech, přestože se žalobci snaží dovodit opak. Konstatování krajského úřadu má soud za dostačující, neboť z pohledu seismických účinků a optimálního dimenzování náloží clonových odstřelů bude těžební záměr posouzen v povolovacím řízení příslušným orgánem státní báňské správy, mj. na podkladě technického projektu odstřelů. Absence přesných údajů o intenzitě odstřelů a přesných technických údajů o hmotnosti náloží, druhích rozdílných systémů a frekvenci odstřelů v řízení o povolení výjimky nemá negativní dopad na posouzení vlivu záměru na zimující netopýry v průzkumné štolě.
153. Stručně řečeno, je v pořádku, pokud krajský úřad na základě charakteristiky možných seismických vlivů, které byly popsány jako lokální s vlivem na rozpojovanou horninu, a na základě odhadu jejich významnosti z hlediska pravděpodobnosti vycházel z toho, že určité riziko dotčení průzkumné štoly tu sice je, ale pouze dojde-li k naddimenzování, případně podbití náloží. Takovou situaci neočekával, neboť je nutno vycházet z toho, že budou dodržena navržená opatření a stanovené podmínky, nejen v rozhodnutí o výjimce, ale samozřejmě i v navazujícím rozhodnutí o povolení hornické činnosti. Přímo k ochraně průzkumné štoly krajský úřad stanovil podmínku č. 5) a žalovaný současně upozornil na již realizované opatření spočívající ve zpevnění vstupu do průzkumné štoly. Tyto významné skutečnosti ponechali žalobci stranou svojí pozornosti a soustředili se na formální zpochybnění podkladů a požadavek veškerých přesných technických údajů týkajících se odstřelů. Stejně tak ponechali bez povšimnutí, že v rámci úvah o dotčení netopýrů a jejich zimovišť krajský úřad hodnotil, že při stanovení opatření a podmínek pod č. 3), 6) a 7) budou dostatečně eliminovány negativní vlivy záměru v podobě rušení, ovlivnění zimovišť prašností a změnou mikroklimatu v tunelu dopravního pásovníku, který je rovněž významným zimovištěm netopýrů. Těmito opatřeními měla být oddělena místa pro zimování od dopravníku a současně zamezeno jeho provozu při faktickém zimování, když bylo stanoveno období od 15. 11. do 15. 3. běžného roku, kdy nemají být v DP Luhov odstřely prováděny. Tímto opatřením je nepochybně před případnými seismickými vlivy chráněna i průzkumná štola v době zimování netopýrů. Při posouzení, zda namítaný

nedostatek podkladů mohl mít vliv na zjištění skutečností rozhodných pro vydání rozhodnutí, a tedy i na jeho zákonnost, pak soud zejména přihlédl k tomu, co uvedl krajský úřad ohledně vlivu těžebního náměru na netopyry a jejich biotopy, včetně zimoviště, v závěru svých úvah na str. 38 rozhodnutí. Tedy že vhodné biotopy pro zimování v oblasti záměru vznikly až v důsledku předchozí těžební činnosti, a existence populací druhů v území nemůže vázána být na zachování biotopů, které se nacházejí v průzkumné štolě a tunelu pro pásový dopravník. A v případě, že nebude možné po dobu těžby plně zmíněná zimoviště využívat, což vzhledem ke stanoveným podmínkám krajský úřad nepředpokládal, je v okolí dostatek jiných vhodných míst pro zimování. Doplnil, že místo budou moci letouni opětovně osídlit po ukončení těžby a provedení rekultivace, součástí záměru je zachování zimoviště.

154. Námitky, v nichž žalobci namítali shora uvedené nedostatky podkladů, soud neshledal důvodem pro zrušení rozhodnutí správních orgánů.

- rozpory v podkladech – zkreslené správní uvážení ohledně okolností podmiňujících negativní vlivy na obce a obyvatelstvo a rozsahu předmětného záměru a jeho přímých vlivů na přírodu

155. Komplikovaně konstruovanou námitku zkreslení správního uvážení, které spočívá v tom, že krajský úřad zvažil okolnosti podmiňující negativní vlivy předmětného záměru na dotčené obce a obyvatele jen odkazem na souhlasné stanovisko EIA ze dne 16. 9. 2011 předpokládající dobu těžby do 16. 9. 2031, ačkoli výjimku pro těžbu povolil až do 31. 12. 2049, neshledal soud důvodnou.

156. Krajský úřad odůvodnil dobu platnosti výjimky do 31. 12. 2049 časovým trváním záměru (viz str. 60), který kromě doby předpokládané těžby 20 let zahrnuje i fázi sanace a rekultivace, jak je v podrobnostech uvedeno na str. 8. V tomto směru krajský úřad vycházel z podané žádosti, v níž byl záměr co do trvání těžby a sanace a rekultivace (před i po zahájení těžby) popsán, neboť šlo o návrhové řízení. Stanovisko EIA, které vycházelo z plánované těžby v délce 20 let, nemůže být pro stanovení doby platnosti povolení výjimky podle § 56 ZOPK určující, jeho vydání rozhodnutí o povolení výjimky nepodmiňuje.

157. Názor žalovaného, že posuzovat vlivy záměru na obyvatele je čistě náplní procesu EIA, který je procesem samostatným, obстоjí a odpovídá závěrům zdejšího soudu v předchozích rozsudcích týkajících se předmětného těžebního záměru. V rozsudku č. j. 59 A 107/2013-118 krajský soud konstatoval, že okolnosti snižující veřejný zájem na záměru nejsou vlastním předmětem správního řízení o povolení výjimky. V rozsudku č. j. 59 A 15/2020-182, bod 63, krajský soud zdůraznil, že úkolem správních orgánů v řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK není komplexně zhodnotit a posoudit dotčení celé šíře veřejného zájmu na ochraně přírody a krajiny, ale soustředit se na ovlivnění zákonem chráněného veřejného zájmu na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a jejich biotopů. V duchu uvedených východisek krajský úřad postupoval. Negativní vlivy záměru na obce a obyvatele (hluknost, prašnost, doprava atd.) vzal při hodnocení protichůdných veřejných zájmů v potaz jako faktory snižující veřejný zájem na těžebním záměru, což žalobci sami připouští. Úvahy krajského úřadu tak odpovídají nejen požadavkům zrušujícího rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2019, které žalobci v žalobě citují, ale reflektují i závěry rozsudku NSS č. j. 10 As 2/2015-251, že při vážení veřejného zájmu na těžebním závěru musí být vzaty v úvahu i okolnosti dotýkající se zájmů obcí a

jejich obyvatel. Sám krajský úřad tyto negativní vlivy na obce a obyvatelstvo neposuzoval, ale při jejich vážení vycházel právě ze závěrů procesu EIA. Zohlednil, že bylo vydáno kladné stanovisko EIA, jehož platnost byla opakovaně prodloužena. Sami žalobci interpretují závěry rozsudku krajského soudu č. j. 59 A 107/2013-118 tak, že negativní vlivy těžby na obce a obyvatelstvo nemusí krajský úřad v řízení o povolení výjimky posuzovat sám nad rámec procesu EIA. Soud se tedy plně ztotožnil s žalovaným, že krajský úřad postupoval správně, jestliže si pro účely vážení veřejného zájmu na těžebním záměru učinil úsudek o těchto negativních vlivech právě na základě platného kladného stanoviska EIA, jež tyto negativní vlivy hodnotilo jako přijatelné. Na relevanci této úvahy nemůže nic změnit ani skutečnost, že platnost stanoviska EIA, včetně jeho podmínek, se nevztahuje na celou dobu trvání záměru, pro který byla doba platnosti povolení výjimky stanovena. Žalovaný zdůraznil, že v navazujícím řízení bude povolení záměru podmíněno úplným posouzením vlivů v procesu EIA. Poznámku lze chápat tak, že není důvod obávat se, že by těžební záměr byl povolen na dobu přesahující tu, pro kterou byly v procesu EIA hodnoceny negativní vlivy záměru na životní prostředí.

158. Závěry žalovaného nelze vnímat jako devalvující jen proto, že označil význam oněch negativních vlivů jako omezený. Tomu lze rozumět tak, že jde o okolnosti, které se jen určitým způsobem podílejí na stanovení významu veřejného zájmu na obnovení těžby v DP Luhov při jeho vážení s veřejným zájmem na ochraně konkrétně určených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
159. Žalobci pak v této části žaloby nepřicházejí s žádnou argumentací, podpořenou odbornými argumenty z oblasti ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, která by dokládala, že krajský úřad při zohlednění negativních vlivů těžby na obce a obyvatele vybočil z mezí a hledisek správního uvážení podle § 56 odst. 1 ZOPK.
160. Další část žalobní argumentace zpochybňuje závěry žalovaného, které se týkaly vypořádání námitek územního rozsahu záměru a zkreslení správního uvážení, pokud krajský úřad argumentoval pouze rozšířením plochy dotčené těžbou na cca 13 % z rozlohy dobývacího prostoru cca 115 ha (tj. jen cca 14,95 ha), ačkoli z žádosti, dalších podkladů i výrokové části rozhodnutí krajského úřadu vyplývá, že předmětný záměr má rozsah přes 35 ha.
161. Žalovaný se obsáhlými odvolacími námitkami žalobců stručně zabýval na str. 10 napadeného rozhodnutí. Soud dospěl k závěru, že jeho argumentace na podstatu odvolacích námitek reaguje, a to správně. Žalovaný vycházel z toho, že krajský úřad ve výrokové části rozhodnutí záměr, pro jehož účely se o povolení výjimky rozhodovalo, dostatečně určil výčtem pozemků v k. ú. Postřelná a k. ú. Luhov u Mimoně (na základě žádosti a jejího pozdějšího doplnění – *pozn. soudu* ze dne 18. 8. 2023 o pozemek p. č. XA v k. ú. Luhov u Mimoně a zahrnutí lejska malého jako dalšího druhu zvláště chráněných živočichů), přičemž nedílnou součástí rozhodnutí je i mapový podklad, z něhož je územní dopad posuzovaného záměru zřejmý. Ve shodě s žalovaným má soud za to, že krajský úřad si byl při svých úvahách dobře vědom celého územního rozsahu záměru, který činí cca 35 ha, jak o tom svědčí popis záměru na str. 7–8 prvostupňového rozhodnutí. Zde krajský úřad uvedl, že hornickou činností budou dotčeny pozemky v následujícím rozsahu – 10,88 ha dobýváním výhradního ložiska, 2,53 ha plocha asanace a rekultivace a 21,8 ha manipulační a dopravní plochy, celkem cca 35 ha.

162. Žalovaný pak vypořádal i další část odvolací argumentace, neboť zdůraznil, že podle mapové přílohy převzaté z Hodnocení vlivu z roku 2022 se hranice vlivů (po revizi provedené na základě závěrů znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph.D. v srpnu 2023) nekryjí s hranicemi pozemků záměru. Za podstatné měl, že krajský úřad pro celý rozsah záměru vyhodnotil jednotlivé vlivy na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů. Podle soudu tím byla minimálně *implicitně* vypořádána argumentace žalobců, v níž brojili proti zkreslení správního uvážení při vážení jiného veřejného zájmu se zájmem na ochraně přírody. Soud dodává, že žalobci zcela ponechávají stranou ty pasáže rozhodnutí, v nichž se krajský úřad věnoval míře dotčení jednotlivých zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, a to i dle evropského práva, a jejich biotopů přímými i nepřímými vlivy záměru. Závěry zde učiněné mají přitom podstatný vliv na správní uvážení z pohledu § 56 ZOPK. Jestliže na některých místech krajský úřad zdůraznil, že se počítá s rozšířením plochy dotčené těžbou na 13 % z celkových 115 ha dobývacího prostoru, což žalovaný hodnotil jako správný údaj, neznamená to, že pominul územní dopad celého záměru, jak se snaží žalobci dovodit vytržením zmíněného dílčího argumentu z kontextu celého odůvodnění správního uvážení krajského úřadu. Demonstrovat to lze např. právě obsahem odůvodnění krajského úřadu na str. 40. Na tomto místě sice krajský úřad konstatuje, že jde o omezený rozsah plánované těžby (nepochybně ve smyslu rozšíření plochy dosud dotčené vlastní těžbou čediče), současně se ale věnuje ovlivnění stávající populace lejska šedého na celém kopci Tlustec v důsledků pouze částečné ztráty stanoviště. Z odůvodnění je přitom zřejmé, že krajský úřad nebral v úvahu pouze vlivy vlastní těžby v užším slova smyslu, ale také nepřímé vlivy v podobě hluku, a zdůraznil, že vzhledem k míře ovlivnění 1 páru uvedeného zvláště chráněného druhu živočichů nedojde k významnému ovlivnění tohoto druhu v lokalitě a ani z celostátního hlediska. To samé lze uvést k obsahu odůvodnění na str. 40 a 41 ve vztahu k hodnocení vlivů záměru na 1 pár ůhýka obecného a v kontextu toho opět na jeho populaci v dané lokalitě. Zkreslení obsahu argumentace krajského úřadu je patrné rovněž např. ze str. 42, na niž žalobci odkazují. Na tomto místě krajský úřad závěr o šetrném způsobu využívání přírodních zdrojů neučinil výhradně na základě územního rozsahu těžebního záměru na 13 % z rozlohy dobývacího prostoru, ale též s ohledem na jeho charakter a řadu dalších skutečností, které byly obsaženy v předchozích pasážích rozhodnutí.

VI. g) vady ohledně posouzení jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu a neexistence jiného uspokojivého řešení

- k námitce nepřipustně restriktivního výkladu podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení, resp. naléhavosti důvodů převažujícího veřejného zájmu
163. Jednou z kumulativně stanovených podmínek pro povolení výjimky z obecného zákazu škodlivě zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a do jejich biotopů, pokud jde o evropsky chráněné druhy, je dle § 56 odst. 1 věta druhá ZOPK neexistence jiného uspokojivého řešení (viz rozsudky NSS ze dne 23. 6. 2011, č. j. 6 As 8/2010-323, Sb. NSS 2593/2011; ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161, Sb. NSS 2879/2013). K výkladu tohoto neurčitěho pojmu soud již v předchozím rozsudku č. j. 59 A 16/2020-182 odkázal na závěr rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2016, č. j. 7 A 141/2011-55, dle kterého tuto podmínku nelze omezit pouze na záměr samotný, ale také na jiný převažující veřejný zájem jako takový.
164. Předně je třeba uvést, že závěr krajského úřadu, že jiným uspokojivým řešením předmětného těžebního záměru nemůže být otevření jiného lomu v jiné lokalitě, třeba

i mimo území ČR, lze vztáhnout na žadatele Kamenolom a souvisí s tím, že těžební záměr byl uvažován a předložen v jediné variantě. Krajský úřad tak na str. 50 prvostupňového rozhodnutí řádně odůvodnil, že kromě tzv. nulové varianty, tj. nerealizace těžebního záměru, lze těžební záměr uvažovaných parametrů dle žádosti považovat za nejuspokojivější řešení s nejmenšími dopady na zvláště chráněné druhy s tím, že těžební záměr byl posouzen v rámci procesu EIA a byl shledán jako přijatelný a technicky realizovatelný při splnění stanovených podmínek. Krajský úřad konstatoval, že mu nejsou známy jiné technologie těžby kamene, které by byly šetrnější, případně bez negativního vlivu na svoje okolí. V tomto směru úvahy krajského soudu nevybočily ze závěrů judikatury NSS (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2014, č. j. 5 As 10/2013-38), dle které měl zákonodárce na mysli řešení (včetně konkrétních opatření k minimalizaci zásahů dotčení zvláště chráněných druhů), jež je v době rozhodování správních orgánů skutečně reálné, když v souzené věci nebyla jiná možná alternativa posuzovaného záměru předtím vyloučena. Žalobci v tomto směru žádné konkrétní námitky směřující k ochraně zvláště chráněných rostlin a živočichů neuplatnili, neargumentovali jiným možným technickým řešením či opatřeními, která nebyla zahrnuta do podmínek povolení výjimky.

165. Soud za podstatné považuje, že v rámci posouzení existence veřejného zájmu ve smyslu § 56 odst. 1 ZOPK, resp. naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu sociálního a ekonomického charakteru ve smyslu § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK u druhů chráněných dle evropského práva krajský úřad zvažoval, zda lze stavební kámen srovnatelné kvality a využitelnosti získávat z jiných zdrojů k uspokojení veřejných zájmů, zejména pro zajištění veřejně prospěšných staveb dopravní infrastruktury. Identifikované veřejné zájmy (veřejný zájem na řádném využívání nerostného bohatství ve smyslu rozsudku NSS ze dne 6. 5. 2009, č. j. 4 As 68/2008-138; veřejný zájem na zajištění stavebního kamene pro veřejně prospěšné dopravní stavby mezinárodního, republikového a regionálního významu, jak byly vymezeny v ZÚR LK – k tomu viz rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2 As 196/2016-133; za účelem naplnění veřejného zájmu na rozvoji libereckého regionu s odkazem na Politiku územního rozvoje ČR) žalobci přitom nezpochybňují. Podrobné úvahy jsou obsaženy zejména na str. 43–54 prvostupňového rozhodnutí, na které soud odkazuje.

166. V této souvislosti lze citovat závěr nedávného rozsudku NSS ze dne 4. 4. 2025, č. j. 10 As 3/2025-143, který k naplnění podmínek dle § 56 odst. 1 věta druhá ZOPK v bodu 88 konstatoval: „*[p]ředně je třeba uvést, že jsou-li splněny první dvě podmínky pro povolení výjimky, tedy je-li shledán převažující veřejný zájem na provedení záměru, není už při posuzování podmínky třetí namístě zkoumat jiné uspokojivé řešení spočívající v tom, že by se nedělo vůbec nic. To znamená, že je-li na záměru shledán veřejný zájem, logicky jako jiné uspokojivé řešení nepřichází v úvahu tzv. nulová varianta.*“

167. Krajský úřad jiný naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, na obnově těžby v DP Luhov správně dovodil na základě strategických dokumentů – zejména Aktualizace RSP LK z roku 2022 v návaznosti na ZÚR LK, které vymezily v regionu plánovaný rozvoj dopravní infrastruktury – veřejně prospěšných staveb železničních tratí a silnic v dlouhodobém horizontu. Závěr krajského úřadu, že stavební kámen tak bude strategickou surovinou pro splnění těchto úkolů a jeho zajištění ideálně v místě spotřeby bude potřeba, je logický. A plně odpovídá preferenci lokální těžby stavebního kamene co nejbližší

realizace staveb, jak byla zakotvena v kapitole 3.2.8. Státní surovinové politiky, podle které: „[k]onkrétní dostupnost lokálních zdrojů stavebních surovin pro velké liniové stavby řeší detailně regionální surovinové koncepce. V souvislosti s problematikou využívání ložisek především stavebního kamene v ČR dochází k velmi nepříznivé okolnosti, a sice že u části využívaných ložisek jsou vykazovány nízké objemy vytěžitelných zásob. Pro zachování kontinuity ročního objemu produkce stavebních surovin (zejména stavební kámen a šterkopísky) je třeba zachovat vyváženost počtu využívaných ložisek, a tudíž po ukončení postupně vytvořit územní předpoklady pro otvírku nových ložisek náhradou za postupně dotěžované lokality. Proto je důležité, aby stát deklaroval zájem provádět průběžný geologický průzkum, připravil podmínky pro zrychlení a pružnost povolenacích procesů a aktivně komunikoval s obcemi, veřejností i těžebními organizacemi. Cílem těchto kroků je připravit nová ložiska k otvírce tak, aby nedošlo k obrožení dodávek surovin na trh. Těžba surovin v blízkosti míst jejich spotřeby je nejen ekonomická, ale zejména ohleduplná k životnímu prostředí. Zahajovat těžbu na nových ložiscích je z důvodů zatížení krajiny přísnými požadavky ochrany přírody a krajiny, dopravní nepřístupnosti, negativního postoje obcí apod. poměrně komplikované. Tento nepříznivý fakt vede k výraznému úbytku disponibilních zásob na nyní využívaných ložiscích, a tím pádem k postupnému snižování životnosti zásob.“

168. Takto formulovaný veřejný zájem na zajištění dostupnosti lokálních zdrojů stavebního kamene vzhledem k nízkým objemům vytěžitelných zásob u některých ložisek rozvíjí právě RSP LK a její aktualizace, která se zejména stala podkladem pro úvahy krajského úřadu, jde-li o zjištění potřeby stavebního kamene, a to vysoce kvalitního, v libereckém regionu a naléhavosti veřejného zájmu na obnově těžby v DP Luhov.
169. Krajský úřad a v návaznosti na něm žalovaný naléhavost tohoto veřejného zájmu, resp. otázku neexistence jiného uspokojivého řešení, nezaložili výhradně na nízké životnosti současných těžených lomů stavebního kamene zejména v Libereckém a částečně Ústeckém kraji, ale rovněž na dalších podstatných skutečnostech. Tyto faktory jsou ze strany žalobců opomíjeny, žalobci se soustředí pouze na otázku přesného zjištění životnosti a nízké využitelnosti jednotlivých lomů na území Libereckého, potažmo Ústeckého kraje, a zpochybnění závěrů posudku ČGS a v návaznosti na to i závěrů Aktualizace RSP LK z roku 2022, právě jde-li o odhady životnosti lomů a vytěžitelnost zásob. V přístupu správních orgánů však soud nepřipustně zužující posouzení zákonných podmínek neshledává. V podrobnostech si soud dovolí odkázat zejména na str. 44–45, 47 a 51 prvostupňového rozhodnutí. Krajský úřad na základě závěrů posudku ČGS zdůraznil, že ložisko v DP Luhov představuje nejvyšší homogenní kvalitu suroviny stavebního kameniva, zařazeného do I. jakostní třídy kameniva silničního, železničního a betonářského, a to jak po stránce mechanicko-fyzikálních vlastností, tak z hlediska praktikovaných úpravářensko-technologických metod. A vyzdvihl jeho vhodnost jako suroviny zařazené do nejvyšších kvalitativních tříd pro výrobu kolejových loží podle normy ČSN EN 13 450 a pro vysokopevnostní betony. Obdobné hodnocení kvality suroviny z DP Luhov obsahuje Aktualizace RSP LK z roku 2022. Veřejný zájem na obnovení těžby, jak byl formulován v tomto strategickém dokumentu, tak byl založen na potřebě otvírky dalšího ložiska suroviny nejvyšší kvality s dostatečnou roční produkcí a dlouholetou životností, které by zajistilo surovinu vyhovující technickým normám, a tedy vhodnou právě pro plánované stavby dopravní infrastruktury v regionu. Kvantitativní hledisko tedy nebylo jediným, které bylo zohledněno, kvalitativní hledisko hrálo nepochybně významnou roli. Nelze rovněž

pominout, že při hodnocení byly vzaty v úvahu další skutečnosti, které hovoří pro těžbu právě v DP Luhov. Předně to byl fakt, že se jedná o roztěžený lom, nikoli otevření nového ložiska (v podrobnostech viz str. 27, 43 prvostupňového rozhodnutí), a to takový, u kterého je vyhovující dopravní dostupnost, když v rámci posouzení těžebního záměru v procesu EIA byla stanovena podmínka dopravy 90 % objemu suroviny po železnici. I tato skutečnost byla v Aktualizaci RSP LK vyzdvihnuta.

170. Vzhledem k veřejnému zájmu zajistit kontinuitu produkce vysoce jakostního stavebního kamene pro dopravní stavby s výhledem do budoucna se krajský úřad zcela správně soustředil především na hodnocení možnosti získávat na území libereckého regionu stavební kámen obdobné kvality. Nejen na základě závěrů posudku ČGS, ale zejména na základě Aktualizace RSP LK z roku 2022, tedy na základě podrobného aktualizovaného rozboru 81 ložisek na území Libereckého kraje, i oblastí sousedících, dovodil, že zde neexistuje ložisko obdobné význačné kvality a objemu zásob tyto potřeby zajišťující v dlouhodobém horizontu 20–30 let. Krajský úřad na základě Aktualizace RSP LK poukazoval na to, že v regionu je 12 využívaných ložisek, přičemž jen 3 mají dlouhodobou životnost zásob, jde o ložiska Košťálov – Stružinec, Bezděčín a Studenec u Horek. A vycházel z toho, že pouze lom Košťálov připadá v úvahu jako zdroj kameniva příslušné frakce podle normy ČSN EN 13 450 vhodné pro železniční stavby, v podrobnostech soud odkazuje zejména na str. 45 a 51 prvoinstančního rozhodnutí, zjištění odpovídá informacím na str. 99 Aktualizace RSP LK z roku 2022.
171. Soud ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že úvahy krajského úřadu byly provedeny odpovídajícím způsobem a v potřebné míře podrobnosti. Ani soud nemá za to, že bylo třeba k posouzení existence převažujícího veřejného zájmu, včetně naléhavých důvodů sociálního a ekonomického charakteru, úvahy opřít o číselné odhady na straně očekávaných potřeb a produkce současných ložisek. Dle názoru soudu žalovaný tímto konstatováním nepopřel nutnost zjišťovat splnění zákonných podmínek § 56 odst. 1 a 2 písm. c) ZOPK. Odmítl jen potřebu číselně podložit úvahy o očekávané potřebě (tj. v návaznosti na plánované stavby), a tak o dostatku či nedostatku objemu stavebního kamene, s ohledem na produkci jednotlivých ložisek. Tento závěr odpovídá tomu, co již zdejší soud konstatoval v bodu 83 rozsudku č. j. 59 A 16/2020-182. Ani v odmítnutí žalovaného sjednocovat žalobci zpochybňované údaje o životnosti ložisek soud neshledává popření zákonných podmínek uvedených ustanovení ZOPK. Podle mínění soudu žalovaný zcela nepopřel význam číselných odhadů o životnosti jednotlivých ložisek stavebního kamene, kterým se nepochybně podrobně věnoval jak posudek ČGS, tak Aktualizace RSP LK z roku 2022. Zdůraznil ale především význam využitelnosti ložisek pro uvažovanou výstavbu dopravní infrastruktury na základě řady dalších faktorů. Jak již soud uvedl shora, ani závěry posudku ČGS ani RSP LK, ať již aktualizované či předchozí, hovořící ve prospěch těžebního záměru nestojí výhradně na stanovení životnosti jednotlivých ložisek, zmiňují nejen objemy zásob, ale i jejich kvalitu, možnosti pokračování či rozšíření těžby, úskalí těžby či dopravy vytěžené suroviny a další střety zájmů, které nastávají s ohledem na místa těžby (zásahy do krajiny v ochránářsky exponovaných oblastech, dopravní dostupnost, nárůst silniční dopravy).

k námitkám proti vůči posudku ČGS, potažmo Aktualizaci RSP LK z roku 2022

172. V rámci úvah o naplnění zákonných podmínek pro povolení výjimky správní orgány vycházely z posudku ČGS ze dne 30. 10. 2017, zejména pokud jde o kvalitu a

charakteristiku ložiska čediče v DP Luhov, a Aktualizace RSP LK z roku 2022, z níž krajský úřad výslovně upřednostnil údaje o životnosti ložisek v Libereckém kraj oproti posudku ČGS.

173. Již v rozsudku č. j. 59 A 16/2020-182 zdejší soud připustil možnost využít jako podklad posudek ČGS ze dne 30. 10. 2017. Soud si je vědom toho, že žalobci vůči posudku tehdy neuplatnili námitky, s nimiž neobjektivitu a zaujatost jeho závěrů spojují nyní. Jde-li o hodnocení tohoto posudku, soud ve shodě s krajským úřadem zdůrazňuje, že ČGS je jako příspěvková organizace pověřena výkonem státní geologické služby na území ČR a s ním souvisejících činností na základě pověření Ministerstva životního prostředí ve smyslu § 17 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů. To znamená, že shromažďuje, zpracovává a poskytuje údaje o geologickém složení území, ochraně a využití přírodních nerostných zdrojů a zdrojů podzemních vod a o geologických rizicích. Je tedy odborně vybavena a disponuje uceleným komplexem informací mj. o nerostném surovinovém potenciálu, na jehož základě poskytuje odborné výstupy, které mohou sloužit jako podklady pro rozhodování ve věcech, které se využití nerostných surovin týkají.
174. Námitkami, které žalobci uplatnili vůči posudku a Aktualizaci RSP LK z roku 2022 se krajský úřad zabýval a vypořádal je v samostatné pasáži, na kterou navázal žalovaný. Žalovaný konstatoval, že krajský úřad vypořádal výhrady žalobců podrobně a vyloučil cílené zkreslení závěrů posudku ČGS i Aktualizace RSP LK z roku 2022, které byly využity pro účely řízení. Žalovaný se se závěry krajského úřadu ztotožnil a odkázal na příslušné pasáže prvostupňového rozhodnutí. Bylo tedy nadbytečné, aby opakoval důvody, na základě kterých krajský úřad odmítl argumentaci žalobců, stejně jako jejich důkazní návrhy, které s uváděnými důvody souvisely. Tyto důvody byly uvedeny na str. 73 a dále na str. 82 prvostupňového rozhodnutí ve vztahu k návrhu na ustanovení znalce k vypracování komplexního znaleckého posudku k otázce zajištění stavebního kamene pro stavby v regionu z jiných lomů v ČR či zahraničí. Krajský úřad zde uzavřel, že požadavky na zpracování znaleckých posudků v této fázi řízení považuje za nedůvodné, uplatněné s cílem zdržovat řízení, a že nic žalobcům nebránilo nechat si takový odborný znalecký posudek dávno zpracovat. Neměl-li žalovaný vůči argumentaci krajského úřadu výhrady a považoval ji za správnou, byly jím *implicitně* vypořádány i důkazní návrhy žalobců. Soud v tomto směru neshledal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, která by bránila věcnému přezkumu a pro kterou by ho musel zrušit. Dodává, že napadená rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná jen proto, že na nezvykle obsáhlou argumentaci žalobců, mnohdy se opakující, správní orgány nereagovaly stejně rozsáhle a detailně neřešily každou dílčí výtku.
175. Soud považuje za nadbytečné blíže se zabývat tvrzenými přátelskými vztahy mezi Ing. X z ČGS a X. Z pohledu důkazní hodnoty posudku ČGS je podstatné, že v řízení nevyšlo najevo, že by X, potažmo Ing. X či jiní odborníci z ČGS byli pravomocně odsouzeni v souvislosti s podáním posudku pro účely přezkoumávaného řízení o výjimce, potažmo v souvislosti se zpracováním RSP LK a její aktualizace. Tvrzené přátelské vztahy, stejně jako účast Ing. X, RNDr. X či některých dalších odborníků ČGS na konferencích pořádaných Těžební unií, resp. jejich publikační činnost ve spolupráci s tímto subjektem ještě pochybnosti o závěrech posudku a aktualizaci regionální surovinové politiky nevzbuzují. Přestože jsou žalobci opačného názoru a poukazují na nežádoucí klientelistický kapitalismus, stěží si lze u takovýchto kolektivně

zpracovaných odborných podkladů [v případě posudku ČGS zpracovaného řešitelem RNDr. X ve spolupráci s dalšími odborníky z ČGS a schváleného RNDr. X, v případě Aktualizace RSP LK z roku 2022 zpracované celým týmem ČGS (v návaznosti na předchozí regionální surovinovou politiku po jejím vyhodnocení)] představit ignorování či zkreslení shromážděných dat a ovlivnění závěrů subjektivními postoji jednotlivých odborníků s cílem prosadit posuzovaný těžební záměr. Součinnost ČGS s Těžební unií, případně s těžařskými subjekty lze s ohledem na danou odbornost akceptovat, nelze ji zcela vyloučit již jen proto, že ČGS shromažďuje a zpracovává data, kterými disponují právě tyto subjekty, resp. potřebují s nimi pracovat v souvislosti s jejich předmětem podnikání.

176. Skutečnost, že jsou odborné závěry ohledně nedostatku stavebního kamene do budoucna a potřeby otírky nových lomů, jak byly obsaženy v posudku ČGS a Aktualizaci RSP LK z roku 2022, současně prezentovány v médiích, ještě tyto závěry nečiní neobjektivními a pochybnými. Ostatně skutečnosti, proti jejichž veřejné prezentaci žalobci brojí, tedy potřeba lokální těžby stavebního kamene a nízké objemy vytěžitelných zásob, zmiňuje i Surovinová politika ČR, od níž se veřejný zájem na těžebním záměru odvíjí.
177. Pokud jde o námitky opakovaně nesprávných odhadů životnosti v současnosti využívaných lomů některých odborníků ČGS, z nichž vychází potřeba otevírání nových lomů stavebního kamene, soud se ztotožňuje s postojem správních orgánů. Fakt, že se zcela nenaplnily odhady životnosti některých využívaných lomů stavebního kamene prezentované jednak v žalobci zmiňovaném příspěvku na semináři konaném v roce 2016, jednak uváděné v posudku ČGS ze dne 30. 10. 2017, bez dalšího nezpochybňuje aktualizované údaje o životnosti lomů v Libereckém, potažmo Ústeckém kraji, jak byly podrobně popsány v Aktualizaci RSP LK z roku 2022, která byla v tomto směru krajským úřadem brána jako rozhodující podklad.
178. Žalobci pak opětovně před soudem zpochybňují údaje o životnosti ložisek stavebního kamene v Libereckém kraji a Ústeckém kraji, které byly zahrnuty v posudku ČGS, potažmo posléze v Aktualizaci RSP LK z roku 2022, a to na základě vlastních výpočtů o životnosti, které provedli na podkladě primárních dat obsažených ve sdělení ČGS ze dne 27. 4. 2022 a jeho příloze a rozhodnutí ČGS ze dne 11. 8. 2022, dále poukazem na údaje na internetových stránkách jednotlivých provozovatelů lomů stavebního kamene v Libereckém kraji. Rovněž těmito výhradami se správní orgány zabývaly, v tomto směru soud odkazuje zejména na str. 43 odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, s nímž se ztotožňuje. Nebylo pochybením správních orgánů, jestliže se žalobci údají v posudku ČGS blíže nezabývaly, pokud vycházely z aktuálnějších údajů uvedených v Aktualizaci RSP LK z roku 2022. Její údaje pak není namístě zpochybnit jen proto, že byla rovněž zpracována ČGS. Krajský úřad se prognózami žalobců zabýval. S jeho závěrem, že výstupy uváděné žalobci v tabulce životnosti ložisek stavebního kamene v Libereckém kraji se nakonec zásadně neliší od údajů o lomech s dlouhodobou životností 20–30 let, jak byly s výjimkou lomu Krásný les u Frýdlantu vedeny v Aktualizaci RSP LK z roku 2022, se lze ztotožnit. Ovšem znovu je třeba připomenout, že údaje o životnosti lomů nebyly jediným kritériem, které bylo bráno v potaz při hodnocení priorit Aktualizace RSP LK z roku 2022 (viz též str. 46–47 prvostupňového rozhodnutí). Soud dodává, že je třeba vnímat především koncepční povahu tohoto podkladu.

179. Ani výhrady žalobců týkající se aktualizace dat ČGS k námitkám žalobců, jejího monopolu na data, a proto omezené možnosti kontroly jejích výstupů a závěrů o životnosti lomů, soud nepřijal. Vycházel zde ze zákonného postavení ČGS jako příspěvkové organizace, která je povolána k výkonu státní geologické služby, jak bylo uvedeno shora, a z tohoto titulu právě ona shromažďuje a poskytuje údaje týkající se mj. využití přírodních nerostných zdrojů a je pověřena vést souhrnnou evidenci zásob výhradních ložisek a bilanci zásob nerostných surovin podle § 29 odst. 4 horního zákona.

180. Žalobcům lze přisvědčit, že pasáže posudku ČGS, které se týkají vážení veřejného zájmu na ochraně kopce Tlustec oproti veřejnému zájmu na předmětném těžební záměru a polemika se závěry zrušujícího rozhodnutí žalovaného, vybočují z rámce zadání posudku ze strany krajského úřadu. To ostatně při jeho hodnocení připustil i krajský úřad na str. 72 svého rozhodnutí. Krajský úřad však jasně deklaroval, že vycházel z analytických částí posudku, které obsahovaly geologické a těžební aspekty, nepřebíral doslovně jeho veškeré závěry a sám si věc posoudil v rozsahu zákona, zejména na podkladě zmíněných koncepčních dokumentů, včetně Státní surovinové politiky. Soud nemá důvod toto konstatování krajského úřadu zpochybňovat. V situaci, kdy se žalovaný s postojem krajského úřadu ztotožnil a na jím uvedené argumenty odkázal, není vadou napadeného rozhodnutí, pokud žalovaný tyto důvody neopakoval.

181. Důvodem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí obou stupňů soud neshledal absenci vypořádání dílčí argumentace žalobců, že autoři podkladů selektivně zamlčovali skutečnosti, které jsou vůči těžebnímu záměru nepříznivé. Krajský úřad na str. 74 svého rozhodnutí, na něž odkazoval rovněž žalovaný, dovodil, že hodnocení záměru z pohledu vlivu na obytné budovy v posudku ČGS není na závalu a jeho vypovídací hodnotu nesnižuje. Posléze se k metodě clonových odstřelů vyjádřil sám. Za rozhodné soud považuje, že žalobci zmiňované negativní vlivy těžby čediče nebyly ze strany správních orgánů pominuty. Negativní vlivy záměru na obce a obyvatele (poškození domů, hluchost, prašnost, doprava atd.) vzal krajský úřad v potaz při hodnocení protichůdných veřejných zájmů, v podrobnostech lze odkázat na předchozí pasáže rozsudku.

– **k námitce zásobování kamenivem ze vzdálenějších lomů ČR**

182. Krajský úřad nepochybil, nezabýval-li se na základě podrobných číselných údajů o zásobách a přesném zjištění životnosti jednotlivých ložisek otázkou, zda lze potřebu kameniva pro stavby v Libereckém kraji zajistit z jiných lomů ze vzdálenějších krajů v rámci celé ČR či v zahraničí, též s využitím kombinované dopravy, jak se toho domáhají žalobci. Jak krajský úřad, tak žalovaný na základě strategických dokumentů v oblasti využívání nerostných surovin (viz zejména odkaz krajského úřadu na příslušnou kapitolu 3.2.8. Státní surovinové politiky z roku 2017 na str. 43–44) dovodili, že zásobování regionu stavebním kamenivem ze vzdálenějších lomů mimo posuzovanou oblast není zjevně uspokojivým řešením. Tomuto závěru je nutno přisvědčit s ohledem na preferenci lokální těžby stavebního kamene, jak byla zakotvena v příslušné shora citované části Státní surovinové politiky z roku 2017. Tento strategický dokument celorepublikového významu kladl důraz na vytváření podmínek pro zajištění dostupnosti lokálních zdrojů stavebních surovin pro velké liniové stavby, za tím účelem vytváření podmínek pro zachování vyváženosti počtu ložisek, a zřetelně vycházel z předpokladu, „[t]ěžba surovin v blízkosti míst jejich spotřeby je nejen ekonomická, ale zejména ohleduplná k

životnímu prostředí.“ Soud neshledal důvod k jakékoliv polemice s obecně platnými závěry tohoto strategického dokumentu, že lokální těžba je nejen ekonomická, ale i ekologická, z hlediska ochrany přírody a krajiny únosnější než transport suroviny na velké vzdálenosti.

183. Těmto východiskům Státní surovinové politiky (k tomu str. 17 Aktualizace RSP LK z roku 2022) pak odpovídá, že Aktualizace RSP LK z roku 2022 ani nezkoumala možnosti využití ložisek stavebního kamene z jiných krajů kromě Libereckého a východní části Ústeckého kraje, kombinovanou dopravu v rámci celé ČR neřešila a jasně vycházela z potřeby zajistit kontinuitu lokální těžby a produkce stavebního kamene zejména právě pro plánované liniové stavby.
184. Soud se neztotožnil s argumentací žalobců, že bez zjištění a dokazování životnosti v současné době těžených ložisek mimo Liberecký kraj nelze vůbec dospět k závěru o naléhavosti obnovení těžby v DP Luhov, natož k závěru o neexistenci jiného uspokojivého řešení. Ostatně ani v předchozím rozhodnutí krajský úřad, přestože posudek ČGS obsahoval i charakteristiku ložisek v Ústeckém, Královehradeckém a severní polovině Středočeského kraje, svoje úvahy nestavěl výhradně na porovnání číselně vyjádřeného množství zásob a životnosti těžených ložisek v těchto krajích. Žalobci ponechávají stranou, že i v předchozím rozhodnutí, jež bylo předmětem přezkumu soudu v rozsudku č. j. 59 A 12/2020-182, krajský úřad zdůraznil, že se jedná o úvahy odborné, na úrovni strategického rozhodování, a potřebu stavebního kamene hodnotil nejen s ohledem na odhadovanou životnost roztěžených ložisek, ale také s ohledem na ostatní aspekty. Zejména nejvyšší kvalitu suroviny stavebního kamene z ložiska na kopci Tlustec a jeho vhodné využití jako suroviny zařazené do nejvyšších kvalitativních tříd pro výrobu kolejových loží podle normy ČSN EN 13 450 a pro vysokopevnostní betony, dále pro výrobu kvalitního přírodního drobného a hrubého drceného kameniva a pro výrobu kvalitního tříděného lomového kamene.
185. Právě tyto aspekty ve spojitosti s jednoznačně preferovanou těžbou v lokalitě blízké místům spotřeby (zde liberecký region s plánovanými stavbami dopravní infrastruktury s mezinárodním, celorepublikovým a regionálním významem) vedou k závěru, že námitky celorepublikovou těžbou stavebního kamene přes 16 mil. m³ s možností kombinované dopravy z jiných částí ČR nejsou relevantní a nemohou závěr správních orgánů o naplnění podmínek dle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) ZOPK vyvrátit. Krajský úřad dle názoru soudu proti argumentaci žalobců postavil právě uvedené důvody, což žalovaný reflektoval a s tímto odůvodněním se plně ztotožnil. K namítanému názorovému obratu žalovaného oproti závěrům ve zrušujícím rozhodnutí ze dne 3. 5. 2019 soud jen stručně poznamenává, že toto zrušující rozhodnutí není předmětem přezkumu ze strany soudu. Podstatná je správnost závěrů nyní přezkoumávaného rozhodnutí žalovaného ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím. K žalobci předestřeným údajům o množství celorepublikové produkce navíc krajský úřad příhodně poznamenal, že nezohledňují podstatné faktory, kterými jsou kvalita kameniva, jeho využitelnost, dopravní a jiná omezení. Z tabulky provozoven výrobců stavebního kameniva uváděných frakcí pak vzhledem k preferenci lokální těžby považoval za podstatné právě to, že v Libereckém kraji je jen jedna provozovna nabízející danou frakci kameniva vhodnou pro železniční stavby, a to lom Košťálov. Fakt, že lom Košťálov je žalobci uváděn s dobou životnosti cca 20 let, tedy v souladu s odhady aktualizované RSP LK z roku 2022 (viz str. 95, kapitola 3.2.5.1 Stavební kámen), vzal krajský úřad na vědomí a logicky argumentoval potřebou

řešit zásobování libereckého regionu stavebním kamenem souběžně, nikoli až po dotěžení lomu Košťálov, zejména s ohledem na plánovaný rozvoj dopravní infrastruktury, rovněž s přihlédnutím k délce potřebných povolovacích procesů. Úvahám správních orgánů nelze nic vytknout, z odůvodnění jejich rozhodnutí vyplývají důvody, pro které není namístě celorepublikovou produkci stavebního kamene a možnost jeho dovozu po území ČR považovat za faktor vylučující naléhavost veřejného zájmu na těžebním záměru, potažmo jiné uspokojivé řešení.

186. Lze dodat, že nepříznivou situaci, pokud jde o dostupnost stavebního kamene a nízké objemy vytěžitelných zásob, zmiňují i koncepční dokumenty Surovinová politika ČR (viz shora citovaná pasáž) a Aktualizace RSP LK z roku 2022 (viz str. 81 kapitoly 3.2.5.1 Stavební kámen, str. 214). Argument krajského úřadu o veřejně dostupných článcích a mediálních sděleních je třeba chápat jako doplňující. Nebylo tak pochybením, pokud se žalovaný blíže nevěnoval dílčím námitkám, že opačný závěr o nedostatku stavebního kamene nelze prokázat právě takovýmto odkazem.
187. Soud tedy uzavírá, že správní orgány v intencích § 56 odst. 1 a 2 písm. c) ZOPK dostatečným způsobem odůvodnily, že jsou zde dány důvody převažujícího veřejného zájmu, resp. jiné naléhavé důvody veřejného zájmu ekonomického a sociálního charakteru na těžebním záměru v DP Luhov.

VI. h) namítané vady rozhodnutí ohledně posouzení a vážení zájmu ochrany přírody

- k námitkám proti neobjektivnímu hodnocení vlivu záměru Ing. Mgr. Pravce

188. V řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK se provádí především důkazy směřující k posouzení otázky, zda a nakolik bude posuzovaným záměrem ovlivněn zákonem chráněný veřejný zájem na ochraně zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. S ohledem na předchozí zrušující rozsudek a vyjádření osob zúčastněných na řízení ohledně doplnění podkladů soud předesílá, že napravení vytýkané procesní chyby, tedy zařazení opomenutých důkazů do správního spisu a jejich hodnocení též v souvislosti s ostatními podklady krajským úřadem, automaticky neznamená, že podklady jsou dostatečné a bez důvodných pochybností umožňují zjistit řádně skutkový stav věci a vypořádat námitky ostatních účastníků.
189. Soud nadále ve shodě se správními orgány trvá na tom, že pro správní uvážení ve smyslu § 56 odst. 1 a 2 ZOPK je stěžejním podkladem hodnocení vlivu zamýšleného záměru na zájmy chráněné ZOPK vypracované v intencích § 67 ZOPK, jehož náležitosti jsou stanoveny prováděcí vyhláškou č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.
190. Shodně jako tomu bylo u biologického hodnocení dle § 67 ZOPK, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (ke změně právní úpravy viz rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 10. 2023, č. j. 141 A 20/2023-87), také u hodnocení vlivu záměru platí, že předložit zmíněný podklad je povinností toho, kdo v rámci výstavby nebo jiného užívání krajiny zamýšlí uskutečnit závažné zásahy, které by se mohly dotknout zájmů chráněných ZOPK, a to na své náklady.
191. Nadále platí, že hodnocení vlivu záměru mohou v souladu s § 45j odst. 1 ZOPK, ve znění účinném od 1. 1. 2024 (§ 45i odst. 3 ZOPK ve znění do 31. 12. 2023), provádět pouze autorizované osoby, tj. osoby odborně způsobilé, které jsou držiteli zvláštní autorizace udělované Ministerstvem životního prostředí po získání příslušného vzdělání a vykonání

odborné zkoušky způsobilosti. Ustanovení § 45j odst. 3 ZOPK těmto osobám ukládá povinnost zpracovat hodnocení v plném rozsahu z hlediska posuzovaného dotočení zákonem chráněných zájmů a působících vlivů, a to odborně a objektivně. Udělená autorizace je tak zárukou odborného a objektivního vyhodnocení vlivu záměru na zájmy chráněné ZOPK.

192. Důvody předešlé žalobci (vlastní výběr autorizované osoby bez ingerence orgánu ochrany přírody a krajiny, jeho zaplacení žadatelem, případně výše odměny, vypracování vyhodnocení vlivu záměru s náležitostmi dle § 67 ZOPK pouze žadatelem, hodnocení vlivu záměru jako hlavního podkladu, důkazní monopol žadatele na skutečnosti týkajících se klíčových otázek ochrany přírody) soud nevyhodnotil jako skutečnosti, pro které by podle čl. 95 odst. 2 Ústavy předložil Ústavnímu soudu návrh na zrušení § 67 ZOPK z důvodu kolize s ústavně garantovanými právy. Stanovení povinnosti předložit hodnocení vlivu záměru na zájmy chráněné ZOPK žadateli, a to na vlastní náklady, odpovídá tomu, že řízení o povolení výjimky podle § 56 ZOPK je řízením o žádosti žadatele, kterého stíhá povinnost tvrzení a důkazní ohledně vlivu záměru na zájmy chráněné příslušnou částí ZOPK. Jde sice o zákonem předvídaný stěžejní podklad, to ale nevylučuje jeho zpochybnění jiným relevantním podkladem. Ostatní účastníci řízení mají právo předkládat ve prospěch svých tvrzení důkazy, které musí být hodnoceny v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů podle § 50 odst. 4 správního řádu.

193. K povaze biologického hodnocení NSS v rozsudku ze dne 7. 9. 2017, č. j. 7 As 83/2017-47, uvedl: „[s] ohledem na výše uvedené zákonné zakotvení biologického hodnocení (srov. § 67 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny) je dále zřejmé, že toto hodnocení je při postupu podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny stěžejním podkladem, z něž správní orgány vychází (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 11. 2010, č. j. 1 Ao 5/2010-169). To samozřejmě nevylučuje, aby byl tento podklad zpochybněn jiným relevantním podkladem. Takový podklad však stěžovatel nepředložil. Stěžovatel v řízení nepředložil žádné biologické hodnocení ve smyslu § 67 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, které by vypracovala autorizovaná osoba dle § 45i odst. 3 téhož zákona. Listiny předložené stěžovatelem (zpravidla se jedná o vyjádření fyzických osob o výskytu, resp. možném výskytu zvláště chráněných živočichů v okolí výstavby) nemají povahu kvalifikovaného biologického hodnocení. Žalovaný i městský soud (srov. 7 až 11 rozsudku) se přitom těmito listinami důkladně zabývaly a neshledaly, že by relevantně zpochybňovaly závěry uvedené v biologickém hodnocení RNDr. V., s čímž se ztotožňuje i zdejší soud. Městský soud a žalovaný se zabývali námitkami směřujícími do předmětného biologického hodnocení a správně dovodili použitelnost tohoto hodnocení v daném řízení.“

194. Tyto závěry jsou podle přesvědčení soudu nadále využitelné i pro hodnocení vlivu záměru, které v souvislosti s novelou § 67 ZOPK provedenou zákonem č. 225/2017 Sb. nahradilo biologické hodnocení. Soud je nemá za překonané ani z důvodů, které nastínili žalobci. Přestože je úprava zakotvená § 67 ZOPK kogentní a o hodnocení vlivu záměru ve smyslu uvedeného ustanovení v úzkém slova smyslu lze hovořit pouze ve spojitosti s žadatelem, po němž zákon tento dokument požaduje, nic nebrání ostatním účastníkům, aby předkládali kromě jiných důkazních prostředků, včetně např. znaleckých posudků, také hodnocení vlivu záměru na zájmy chráněné ZOPK vypracované autorizovanou osobu, s náležitostmi dle § 67 ZOPK ve spojení s § 7 vyhlášky č. 142/2018 Sb., případně alespoň v rozsahu hodnotící části výsledného dokumentu. Svůj náhled na soulad § 67 ZOPK s ústavními právy opírá zdejší soud také o praxi NSS a ostatních krajských správních soudů, které ve své dlouhodobé praxi dotčené ustanovení bez problémů aplikují a důvod k předložení návrhu na jeho zrušení z důvodu nerovných procesních práv účastníků řízení neshledaly. Uvedenému výkladu

odpovídá hodnocení důkazní síly žalobci předkládaných důkazů oproti Hodnocení vlivu z roku 2022 Ing. Mgr. Pravce (viz např. str. 76 a 77 prvoinstančního rozhodnutí).

195. Soud v reakci na obranu žalobců dodává, že v předložení hodnocení vlivu záměru na zájmy chráněné ZOPK autorizované osoby nemusí účastníkům odlišných od žadatele bránit ani to, že do lokality, v níž má být záměr uskutečněn, nemají stejný přístup jako žadatel. V tomto ohledu se těžební záměr v lokalitě DP Luhov neliší od jiných např. stavebních záměrů umístovaných na soukromých pozemcích. Nabízí se použít jiné dostupné průzkumy, informace a databáze, popřípadě podklady užité v žadatelem předloženém hodnocení vlivu záměru a na jejich základě konkurovat vyhodnocením vlivu záměru obdobného rozsahu. Proto absence ústního jednání spojeného s ohledáním DP Luhov podle § 49 a § 54 správního řádu nepředstavuje zkrácení procesních práv žalobců. S důvody, na základě kterých správní orgány odmítly věc projednat a lokalitu ohledat, byť stručně vyjádřenými, se soud ztotožnil. Soud nepřisvědčil názoru zastávanému žalobci, že bez provedení ústního jednání a ohledání na místě nebylo možné zjistit v potřebném rozsahu skutečnosti nutné pro učinění správního uvážení dle § 56 ZOPK. Je třeba vycházet z toho, že podstatou činnosti správních orgánů v řízení vedeném podle § 56 ZOPK primárně není hodnotit stav přírody a krajiny v dotčené lokalitě a její změny, ale na základě žádosti a předloženého hodnocení vlivu záměru na zájmy chráněné ZOPK a dalších relevantních podkladů učinit správní uvážení ohledně konkurujících si veřejných zájmů, při zohlednění zákonem stanovených podmínek. Jejich úkolem v řízení vedeném podle § 56 ZOPK pak není kontrola lokality za účelem zjištění, zda v místě záměru žadatel neprovádí nepovolené činnosti. Správním orgánům nelze vytýkat, že odmítly provést ohledání na místě s poukazem na důvody, které považovaly z pohledu předmětu řízení za podstatné.
196. K dalším výhradám žalobců soud konstatuje následující. Správní orgány správně vycházely z toho, že Biologické hodnocení z roku 2018 bylo na základě výhrad formulovaných ve znaleckém posudku RNDr. Kostkana, Ph.D. po provedení dalších průzkumů lokality přepracováno a nahrazeno Hodnocením vlivu z roku 2022, které bylo ještě v roce 2023 aktualizováno. Jestliže zmíněný znalecký posudek neshledal, že by Ing. Mgr. Pravce účelově snížil výčet dotčených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a současně bylo výsledkem správního řízení o odebrání autorizace Ing. Mgr. Pravcovi rozhodnutí o ponechání autorizace, nelze krajskému úřadu a žalovanému vytýkat, že Hodnocení vlivu z roku 2022 opět přiznali formální sílu hodnocení vlivu záměru v smyslu § 67 ZOPK. Tedy ve smyslu uvedeného ustanovení a § 45j ZOPK podkladu stěžejního, vypracovaného autorizovanou osobou, tj. odborného a objektivního. Ani žalobci zdůrazňované skutečnosti – připuštění výskytu výra velkého v minulosti a vyšší počet identifikovaných dotčených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů – samy o sobě nemohou důkazní hodnotu Hodnocení vlivu z roku 2022 snížit. Ostatně doplnění vyhodnocení vlivu záměru, dříve biologického hodnocení, v návaznosti na vytýkané nedostatky, případně další zjištěné skutečnosti není výjimečné a samo o sobě nezavdává důvod pochybovat o odbornosti a objektivitě autorizované osoby (srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2024, č. j. 5As 292/2023-62).
197. Lze doplnit, že při vypořádání námitek, jimiž žalobci zpochybňovali nestrannost a odbornost zpracovatele Hodnocení vlivu z roku 2022, krajský úřad, na jehož závěry odkazoval i žalovaný, vycházel z rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5. 11. 2021, č. j. MZP/2021/610/4268, jehož podkladem bylo i stanovisko AOPK, rovněž samostatně založené do spisu krajského úřadu. Procesní pochybení žalovaného s vlivem na zákonnost rozhodnutí spočívající v tom, že teprve žalovaný vzal v úvahu i stanovisko AOPK,

soud neshledal. Podstatné pro správní orgány bylo vypracování hodnocení vlivu záměru autorizovanou osobou, přičemž účelová manipulace se zjištěními ohledně výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ze strany Ing. Mgr. Pravce nebyla ničím podložena (viz též str. 78 prvostupňového rozhodnutí).

198. K napadenému rozhodnutí žalovaného soud konstatuje, že ho vnímal jako tvořící jeden celek s prvostupňovým rozhodnutím. Pokud jde o výhrady žalobců vůči hodnocení Ing. Mgr. Pravce, žalovaný se jimi již podrobně znovu nezabýval, neboť svou podstatou šlo o námitky, které již žalobci uplatnili v průběhu řízení prvního stupně a krajský úřad je samostatně vypořádal na str. 75–82, na tuto pasáž žalovaný výslovně odkázal. I tuto část odůvodnění krajského úřadu je třeba vnímat v kontextu již dříve uvedených úvah ohledně naplnění podmínek § 56 ZOPK. Soud tedy nemá za to, že by žalovaný rezignoval na vypořádání celé skupiny odvolacích námitek, pouze se ztotožnil se závěry krajského úřadu, a to i ve vztahu k výhradám žalobců, že lokalita nebyla přístupná jim, ani jiným osobám a v řízení nebylo provedeno ohledání na místě. Na tomto místě považuje soud za potřebné připomenout, že podrobné odpovědi správních orgánů na veškeré účastníky uplatněné argumenty by u velmi obsáhlých podání mohly vést až k absurdním výsledkům – porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení a „nečitelnost“ správního rozhodnutí stěžující jeho přezkum (např. rozsudky NSS ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-13; ze dne 11. 6 2014, č. j. 10 Afs 18/2015-48). Tyto závěry je možné vztáhnout i na odvolací námitky žalobců, které byly obsáhlé a opakovaně doplňované, stejně jako předtím jejich vyjádření v průběhu řízení vedeném krajským úřadem.

199. Přestože žalovaný odkazoval rovněž na některé konkrétní strany Biologického hodnocení z roku 2018, které krajský úřad považoval za plně nahrazené později vypracovaným Hodnocením vlivu z roku 2022, nepovažoval soud tento žalobci namítaný rozpor za zásadní, způsobující nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je patrné, že ve shodě s krajským úřadem za stěžejní podklad považoval Hodnocení vlivu z roku 2022, které dříve vytýkané nedostatky biologického hodnocení odstranilo. Žalobci pak v této souvislosti konkrétně nenamítají, že by žalovaným podpůrně zmíněné pasáže Biologického hodnocení z roku 2018 byly rozporné se závěry Hodnocení vlivu z roku 2022 a zpochybňovaly nějakým způsobem nosné skutkové okolnosti a právní závěry, na nichž jsou správní rozhodnutí postavena.

200. Porušení povinnosti zjistit řádně skutkový stav věci ve smyslu § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu soud neshledal ani v odmítnutí požadavku žalobců na zadání nezávislého komplexního znaleckého posudku na základě vlastních biologických průzkumů, popřípadě průzkumů vybranými odborníky. Pokud dospěly správní orgány k závěru, že Hodnocení vlivu z roku 2022 vypracované autorizovanou osobou v souladu s § 67 a § 45j (dříve § 45i) ZOPK netrpí nedostatky, kterému mu vytýkali žalobci, považuje soud takový postup za logický. Podle § 52 správního řádu není správní orgán důkazními návrhy vázán, je však jeho povinností zdůvodnit, proč návrhům nevyhověl. Tímto způsobem v posuzovaném případě správní orgány ve vztahu k důkaznímu návrhu dalším znaleckým posudkem postupovaly, jejich postup nelze označit za libovůli.

- **nedostatečné posouzení záměru v širším kontextu jeho vlivů na ekosystémy, biotopy a VKP lesa**

201. Soud důvodnými neshledal ani námitky týkající se komplexnějšího ekosystémové posouzení, včetně dopadu na VKP lesa. Ztotožnil se s náhledem krajského úřadu na danou problematiku

na str. 17–19 a 80–81. Podle názoru soudu obsahovalo Hodnocení vlivu z roku 2022 nikoli pouze úzké hodnocení vlivu záměru na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, ale i vyhodnocení jejich biotopů, včetně zásahu do VKP lesa, dále rovněž do územního systému ekologické stability (biocentrum Tlustec) a krajinného rázu. Tyto skutečnosti zdůraznil i žalovaný, který rovněž poukázal na pasáž na str. 138. Ta se věnovala kumulativním a synergickým vlivům, jež pro izolovanost záměru a omezený dopad jednotlivých vlivů nebyly identifikovány jako významné.

202. Ve vztahu k problematice odlesňování a zásahu do VKP lesa vycházel krajský úřad z těch částí Hodnocení vlivu z roku 2022, která se na str. zejména 50–54 těmito otázkám věnovala. V předchozí části přitom Ing. Mgr. Pravec popsal flóru na kopci Tlustec, a to včetně lesních biotopů, které označil za nejvýznamnější. Vyzdvihl druhové složení a vitalitu přírodních lesů, které zaujímají plochu cca 155 ha z celkové rozlohy lesa 260 ha. Za vysoce hodnotné označil porosty severně a severovýchodně od vrcholu. Zabýval se i nelesními biotopy, mj. uvedl, že v roztěžených částech kamenolomu a zejména v horní etáži se nachází sukcesně rozvinutá vegetace s výskytem bělolistů (viz str. 44–45). Ve shodě s krajským úřadem má soud za to, že nedostatkem Hodnocení vlivu z roku 2022 není, že se Ing. Mgr. Pravec dotčení VKP lesa nevěnoval podrobněji. Pokud jde o zásah do veřejných zájmů chráněných ZOPK (viz identifikace chráněných zájmů dotčených záměrem na str. 51), akcentoval druhovou ochranu a ve vztahu k VKP lesa, a to i co do plochy dotčení, vycházel z již vydaných závazných stanovisek správních orgánů příslušných k obecné ochraně VKP (viz str. 51 a 53). Konstatoval tedy, že dojde jen k plošně i významově velmi omezenému dopadu na lesní ekosystémy, protože nejcennější suťový les se nachází zcela mimo plochu těžby. Tyto skutečnosti byly zopakovány i v kapitole 4.3.1., která se věnovala kácení lesních porostů a provádění skrývek. I zde Ing. Mgr. Pravec upozornil na vydání souhlasných stanovisek orgánů ochrany přírody mj. do VKP lesa, zdůraznil přitom závěry stanoviska Magistrátu města Liberec ze dne 25. 3. 2020 (viz str. 114). Není tedy chybou krajského úřadu, s jehož závěry se žalovaný ztotožnil, že předpokládal dotčení VKP lesa právě v rozloze cca 3 ha a konstatoval, že záměr nebude mít z hlediska kvalitativního ani kvantitativního měřítka významný negativní dopad v rámci lesních porostů celého kopce Tlustec. Nelze opomenout, že krajský úřad na základě údajů v Hodnocení vlivu z roku 2022 tyto závěry učinil na podkladě zjištění, že celková plocha lesních porostů na kopci Tlustec činí 230 ha, přičemž zachovalá mozaika květnatých bučin a společenstva suťového lesa zaujímají plochu cca 155 ha.

203. Na těchto závěrech může stěžít něco změnit tvrzené územně větší vykácení vzrostlého lesa cca 4–5, resp. 8 ha, za který žalobci s odkazem na vyjádření RNDr. Višňáka materiálně považují i plochy degradované předchozími těžebními zásahy s určitým potenciálem regenerace. Dle přesvědčení soudu nebylo na krajském úřadu, potažmo poté na žalovaném, aby se v duchu judikатурních závěrů správních soudů věnovali materiálnímu posouzení lesa a lesních pozemků na podkladě jejich faktického stavu. Je logické, že tyto výhrady vůči Hodnocení vlivu z roku 2022 byly krajským úřadem odmítnuty právě s poukazem na příslušná rozhodnutí orgánů ochrany přírody – souhlasy s dotčením VKP lesa a dosavadní celkovou výměru povoleného odnětí PUPFL (pozemků určených k plnění funkcí lesa ve smyslu § 15 a násl. lesního zákona) v dotčených katastrálních územích, která nepochybně vycházejí z údajů o druzích pozemků zapsaných v katastru nemovitostí. Lze doplnit, že závěry a rozsudky správních soudů ohledně materiálního posouzení pozemků plnících funkci lesa, jichž se žalobci dovolávali, se týkaly jiného typu správního řízení, a sice řízení v pochybnostech dle § 3 odst. 3 lesního zákona, v němž se materiálně hodnotí plnění funkcí lesa. Tyto závěry nelze bez dalšího aplikovat v daném případě, kdy byl zásah do VKP lesa hodnocen v rámci

posouzení vlivu záměru pro účely řízení o povolení druhové výjimky dle § 56 ZOPK. Údaj krajského úřadu o celkové výměře povoleného odnětí PUPFL cca 8 ha nikterak nepodporuje tvrzení žalobců o nutnosti většího územního kácení lesa a většího zásahu do VKP lesa. Jde o rozlohu celkovou, vyplývající ze všech rozhodnutí o povolení odnětí PUPFL, o které bylo v průběhu přípravy záměru i v důsledku předchozí těžby požádáno od roku 1997. Pokud jde o další závěry krajského úřadu, které žalobci zpochybňují svým tvrzením, že jsou pravděpodobně v rozporu se skutečným stavem věci, neboť lom je více než 20 let nečinný a přirozeně zarůstá lesem, je zřejmé, že zde krajský úřad vycházel z Hodnocení vlivu z roku 2022, které se kompletně věnovalo popisu záměrem dotčené lokality a celému kopci Tlustec (viz v podrobnostech str. 57–70, včetně zjištění o odlesnění odtěžených ploch a náletových dřevin), a právě shora zmíněných souhlasných stanovisek vydaných v intencích § 4 ZOPK. Současně krajský úřad upozornil i na ochranu dřevin rostoucích mimo les dle § ZOPK. V souhrnu tak byly námitky žalobců, kterými cílili na zpochybnění závěrů Hodnocení vlivu z roku 2022 co do posouzení vlivu na VKP lesa, vyvráceny.

204. Krajský úřad se pak odpovídajícím způsobem v dalších částech rozhodnutí vypořádal i s odkazy žalobců na vyjádření RNDr. Višňáka a také Mgr. Hulvové, o jejíž osobě uvedl, že mu není známá a není držitelem autorizace pro hodnocení vlivu ve smyslu § 67 ZOPK. Z důvodů, které lze podle přesvědčení soudu akceptovat, jim nepřisoudil takovou vypovídací hodnotu a vycházel ze závěrů Hodnocení vlivu z roku 2022.

205. Důvodem nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí pak nemůže být absence vypořádání řady výhrad vůči obsahu Biologického hodnocení z roku 2018. Byť rovněž na jeho obsah žalovaný v pasáži reagující na výhrady vůči objektivitě a odbornosti Hodnocení vlivu z roku 2022 odkázal, je z celého kontextu rozhodnutí zřejmé, že se zcela ztotožnil se závěry prvostupňového rozhodnutí. A tedy na Biologické hodnocení z roku 2018 pohlížel podpůrně, když v předchozí části odůvodnění konstatoval, že nedostatky vytýkané tomuto biologickému hodnocení byly napraveny vydáním právě dopracovaného a revidovaného Hodnocení vlivu z roku 2022.

206. Vadou odůvodnění rozhodnutí žalovaného pak není výslovná reakce na řadu dílčích argumentů a námitek žalobců, neboť ty se svou podstatou shodovaly s tím, co již namítali v prvním stupni řízení ve svých vyjádřeních. Takto podstatu odvolací argumentace žalovaný vnímal, jak plyne ze str. 12 jeho rozhodnutí. Rovněž postoj žalovaného k odborným podkladům, které v řízení předložili žalobci, se plně shodoval s jejich hodnocením ze strany krajského úřadu. Ani v dané části tak nepovažoval soud odůvodnění rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné, případně natolik nedostatečně odůvodněné, že by to znemožnilo přezkum uplatněných žalobních bodů.

– **otázka přímého vlivu záměru na netopýry v důsledku vykácení části lesa**

207. Soud předesílá, že jde, jak sami žalobci připouští, o otázku jen dílčího přímého vlivu na kolonie zvláště chráněných druhů netopýrů, a to druhů zimujících v doupných stromech, které mají být vykáceny. Výhradám žalobců soud nepřisvědčil. Není pravdou, že by se touto problematikou správní orgány nezabývaly. Přestože žalovaný konstatoval, že užívání dotčené části lesa netopýry nebylo zjištěno, zatímco krajský úřad na str. 80 prvostupňového rozhodnutí připustil dotčení doupných stromů při hodnocení vlivu záměru na tuto skupinu živočichů, nemá to na výsledné posouzení věci vliv.

208. Krajský úřad, který možné dotčení doupných stromů připustil, totiž za podstatné považoval, že tito živočichové nejsou vázáni na jeden doupný strom a kácení stromů ve správný čas mimo

zimování [viz stanovená Podmínka č. 2) kácení dřevin v období od poloviny srpna do konce listopadu] není proto zásadní. Současně krajský úřad konstatoval, že převážná část starých porostů na kopci Tlustec nebude dotčena a umožňuje kvalitní přezimování. Tomu odpovídají závěry žalovaného, že starší porosty v okolí záměru, které byly identifikovány jako významný biotop netopýrů, zůstanou zachovány. Tyto závěry mají oporu v Hodnocení vlivu z roku 2022, které v souvislosti s kácením lesních porostů neshledalo významný vliv pro místní populace právě vzhledem k omezenému rozsahu kácení lesních porostů a zachování nejceněnějších lesních celků (viz str. 115).

209. Krajský úřad se pak neopomněl vypořádat ani s odborným vyjádřením Mgr. Hulvové a předloženou odbornou monografií Netopýři v lesích autorů Cepáková, E., Hort, L. Závěry, že předložené dokumenty se k problematice netopýrů vyjadřují v obecné rovině a samy o sobě nevyvracejí závěry Hodnocení vlivů z roku 2022 na netopýry identifikované v dané lokalitě (viz kapitola 3.5.2.5. týkající se letounů a jejich významných zimovišť), jsou odpovídající.
210. Současně krajský úřad upozornil na to, že mnohem větší pozornost byla věnována zachování zimovišť ve štolách, kde zimují druhy, které doupné stromy nevyužívají nebo jen okrajově. To odpovídá zjištěním na str. 122–123 Hodnocení vlivu z roku 2022, kde byly vyhodnoceny biotopy jednotlivých druhů letounů, přičemž u žádného nebylo uvedeno, že by jeho výlučným zimovištěm byly doupné stromy v lokalitě dotčené přímo těžebním záměrem, nikoli zimoviště další, jejichž význam a ochrana byla správními orgány zdůrazněna.
211. Dále je třeba uvést, že význam lokality kopce Tlustec coby místa výskytu letounů nebyl správními orgány nikterak snižován. Pozornost správní orgány věnovaly i zmírňujícím opatřením v návaznosti na doporučení obsažená v Hodnocení vlivu záměru z roku 2022. A nejednalo se jen o Podmínku č. 2) omezující kácení dřevin na období mimo zimování netopýrů, ale i Podmínky č. 5), 6) a 7) chránící významnější zimoviště netopýrů. Nepřípadný nebyl ani odkaz krajského úřadu na monitoringy a průzkumy pana Daniela Horáčka. Ten, jak i žalobci uvádějí, zpracoval podrobný Chiropterologický posudek k plánovanému těžebnímu záměru na Tluscí. Na jeho monitoringy a průzkumy Hodnocení vlivu z roku 2022 odkazovalo a vycházelo z nich, posudek je součástí správního spisu. Posudek se nevěnoval pouze monitoringům a průzkumu výskytu letounů, ale obsahoval i hodnocení zimovišť, přičemž za významná zimoviště byly identifikovány právě podzemní štolky a tunel pásového dopravníku. Závěr posudku vyzněl tak, že lze předpokládat skloubení těžebního záměru s výskytem zimujících netopýrů.
212. Dílčí argument žalobců, že dle Podmínky č. 2) rozhodnutí krajského úřadu bude kácení dřevin probíhat v období zasahujícím do doby zimování netopýrů, pak sám o sobě nemůže vyvrátit celkové posouzení přímých vlivů záměru na zvláště chráněné živočišné druhy.
213. Námitky žalobců týkající se nedostatečného posouzení vlivu kácení doupných stromů na zimující netopýry tedy neshledal soud důvodnými. A připomíná, že se jednalo jen o dílčí otázku, která byla při hodnocení přímých i nepřímých vlivů těžebního záměru na populace zvláště chráněných letounů vyskytujících se v hodnoceném území vzata správními orgány v potaz.
 - posouzení nepřímých vlivů hluku na ptáky
214. Soud neshledal, že by správní orgány při hodnocení námitek žalobců, kteří zpochybňovali závěr o nevýznamném vlivu hluku z odstřelů a provozu lomu na zvláště chráněné druhy ptáků, porušily zásadu volného hodnocení důkazů plynoucí z § 50 odst. 4 správního řádu.

Prvostupňové rozhodnutí, s nímž se žalovaný ztotožnil a odkázal na něj, reaguje jak na žalobci předložené vyjádření Mgr. Hulvové, tak cizojazyčné články. Těmi se krajský úřad nezabýval s odůvodněním, že se nejedná o podklady v úředním jazyce a současně se netýkají dotčeného území, ale ani území ČR. Vyjádření Mgr. Hulvové, o jejíž osobě předtím uvedl, že mu není známá a není držitelem autorizace pro hodnocení vlivu ve smyslu § 67 ZOPK, nepřisoudil takovou vypovídací hodnotu a vycházel ze závěrů Hodnocení vlivu z roku 2022. Takové hodnocení nepovažuje soud za libovolné, vybočující ze zásad logického uvažování, nejedná se o případ tzv. opomenutých důkazů.

215. Závěry Hodnocení vlivu z roku 2022 byly dle krajského úřadu dostatečné. S tímto postojem je možné se ztotožnit. Hodnocení vlivu z roku 2022 se vlivu hluku na ptáky, včetně výra velkého, podrobně věnovalo na str. 124–127. Důkazní hodnotu těchto závěrů ani podle soudu nesnižuje, že Ing. Mgr. Pravec nevycházel právě ze studií upřednostňovaných žalobci, ale mj. ze studie P. D. Summerse a I. Kunstmüllera, vlastních pozorování a rovněž z příkladů praxe jiných kamenolomů, v nichž je přítomnost ptáků zaznamenána. Byť žalobci hlavní argumenty krajského úřadu a žalovaného devalvují a označují je za zjednodušené, mají tyto závěry o nevýznamném negativním vlivu hluku na ptáky v Hodnocení vlivu z roku 2022 oporu. Argumentují-li žalobci mj. tím, že u zmíněných jiných lomů jde o lomy, které jsou v provozu desítky let, kdežto hluk z odstřelů a provozu lomu v DP Luhov by byl změnou a představoval by šokový hluk, jiný než z dopravy, jsou právě zmíněné příklady důkazem toho, že se ptáci mohou na hluk tohoto typu adaptovat, neboť i u dlouhodobě fungujících lomů musel být jejich provoz někdy v minulosti zahájen a přinesl do dosavadního prostředí změnu, nepochybně i hlukových poměrů.

216. Nebylo na správních orgánech, aby se po odborné stránce předkládanými odbornými argumenty a studiemi samy zabývaly, jestliže měly k dispozici Hodnocení vlivu z roku 2022 jako povinný podklad, jehož obsah shledaly po důkazní stránce vyhovující a dostatečný. Je v kompetenci autorizované osoby, aby na základě svých odborných znalostí a zkušeností negativní vlivy záměru na zájmy chráněné ZOPK vyhodnotila. Žalobci se v podstatě snaží zpochybnit obecná východiska závěrů Ing. Mgr. Pravce, která se promítla do jeho konkrétních závěrů o vlivu hluku těžebního záměru na zjištěné populace zvláště chráněné druhy ptáků v dotčeném území. Tyto výsledné závěry však odlišným hodnocením vlivu hluku záměru na ptáky obdobného rozsahu vypracovaného osobou disponující příslušnou autorizací podle § 45j (dříve § 45i) ZOPK nevyvrátili.

– vyloučení nepřímých vlivů na biotop kapradinky skalní

217. Pokud jde o skutkové závěry správních orgánů ohledně nepřímých vlivů, včetně prašnosti a změn mikroklimatu, na biotop kapradinky skalní, neshledal je soud nedostatečnými či v rozporu s podklady založenými ve správním spisu. Správní orgány vycházely ze zjištění, že biotop kapradinky skalní nebude přímo zasažen záměrem, proti tomuto závěru žalobci nebrojí. Krajský úřad za podstatné považoval, že kapradinka skalní se vyskytuje cca 25 m od hrany lomu a největší hrozbu pro její populaci představuje stav mufloní zvěře v lomu. Odkázal současně na příslušné pasáže Hodnocení vlivu z roku 2022, které se na str. 64, 71 a 72 podrobně věnuje výskytu a početnosti populace této rostliny, přičemž vychází i z novějších průzkumů z let 2021–2022. A není pravdou, že by se Hodnocení vlivu z roku 2022 nevěnovalo hodnocení nepřímých vlivů záměru na biotop kapradinky skalní. V části kapitoly 4.4.3. na str. 129 se tento podklad zabývá hodnocením i nepřímých vlivů na stanoviště kapradinky skalní, a to ve formě otřesů a vibrací, které připadaly v úvahu, a negativní vliv nebyl zjištěn. Ve zmíněné pasáži sice chybí výslovné hodnocení prašnosti a

změn mikroklimatu, kterého se žalobci dovolávají, otázky dalších nepřímých vlivů ale byly řešeny v jiných částech tohoto rozsáhlého dokumentu. Kapitola 4.4.5. se zabývala obecně vlivem prašnosti záměru na bezprostřední okolí lomu, negativní vliv na rostliny a živočichy nebyl s ohledem na charakteristiku čediče a vznik největšího množství prachu až při konečné úpravě rubaniny v dolním závodě shledán, rovněž s odvoláním na příklady z jiných lomů (viz str. 134 a 138). Logicky tento závěr zahrnuje i vyhodnocení vlivu prašnosti na biotop a populaci kapradinky skalní. Jiné nepřímé vlivy záměru nebyly v Hodnocení vlivu z roku 2022 identifikovány, což *implicitně* vyplývá z úvodu kapitoly 4.4., která se vyhodnocením nepřímých vlivů záměrů zabývala. Odkázat lze rovněž na kapitolu 2.4. hodnotící vstupy a výstupy záměru, ani v ní nejsou předvídány významné negativní vlivy záměru např. na vody, půdu. I tyto části zmíněného dokumentu podporují závěry krajského úřadu na str. 81 rozhodnutí.

218. Žalobci správním orgánům vytýkaly, že se vyhnuly hodnocení jimi citovaných závěrů znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph.D. Výslovné hodnocení dané otázky nelze v odůvodnění rozhodnutí správních orgánů nalézt. Tento dílčí nedostatek však nemůže být důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost. Jde-li o závěr znaleckého posudku RNDr. Kostkana, Ph.D., že nepřímý vliv záměru na kapradinku skalní nelze vyloučit, je evidentní, že vztahuje se pouze k hodnocení obsahu Biologického hodnocení z roku 2018, takto znalecký posudek vnímal i krajský úřad (viz též str. 16 jeho rozhodnutí). Nejde o kategorický závěr, v němž by znalec na základě vlastních zjištění a podložených úvah, či na základě konkrétních okolností zmíněných Ing. Mgr. Pravcem, které by se týkaly nalezených stanovišť, konstatoval, že významné negativní nepřímé vlivy biotop a populaci kapradinky skalní postihnou. Jak již bylo uvedeno shora, v Hodnocení vlivu z roku 2022 se Ing. Mgr. Pravec nepřímými vlivy i ve vztahu k biotopu kapradinky skalní zabýval, správní orgány odmítly, že by se jednalo o dokument neobjektivní a neúplný. Z pohledu správních orgánů i soudu Ing. Mgr. Pravec dostatečně odůvodnil, že ani nepřímými vlivy záměru nebude biotop a populace kapradinky skalní negativně zasaženy.
219. Soud tak uzavírá, že námitky žalobců vůči hodnocení vlivu těžebního záměru na nalezené zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů v lokalitě kopce Tlustec nejsou důvodné. Správní uvážení správních orgánů ohledně dotčení veřejného zájmu na jejich ochraně ve smyslu § 56 ZOPK, který tak byl hodnocen jako nízký, resp. nepatrný (v podrobnostech viz str. 31, 42 a 56–57), a to i s ohledem na stanovené podmínky udělení výjimky, lze akceptovat. V této souvislosti si soud rovněž dovolí odkázat za závěry již shora zmíněného rozsudku NSS ze dne 4. 4. 2025, č. j. 10 As 3/2025-143, který v bodu 86 uvedl: „... Pro posouzení převahy jiného veřejného zájmu v řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny je biologické hodnocení podle § 67 nejen povinným, ale i klíčovým podkladem. A pokud z něj vyplývá, že záměr bude mít jen malé dopady na chráněné druhy rostlin a živočichů, a tedy že intenzita zájmu na ochraně přírody je nízká, závěr o převaze jiného veřejného zájmu lze učinit i bez odborných podkladů dokládajících jiný (protichůdný) veřejný zájem a bez hlubšího poměrování obou zájmů. To platí samozřejmě jen za předpokladu, že biologické hodnocení je podrobné a věrohodné. ...“. Citovaná pasáž tak podporuje i výše učiněné závěry, které se vztahují k podrobnosti úvah a hodnocení protichůdného veřejného zájmu na obnově těžby v DP Luhova na kopci Tlustec a jeho naléhavosti ve smyslu důvodů sociálního a ekonomického charakteru.

VII. Závěr a náklady řízení

220. Na základě shora uvedené argumentace dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
221. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
222. V souzeném případě měl úspěch žalovaný správní orgán, ten náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně mu žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
223. O náhradě nákladů osob zúčastněných na řízení bylo rozhodováno podle § 60 odst. 5 s. ř. s., dle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.
224. Protože osobám zúčastněným na řízení soud neuložil v řízení žádné povinnosti a současně v podání žaloby ani dřívější obraně práv žalobců nespatořoval šikanózní výkon práva ve smyslu shora uváděné judikatury, jak namítal Kamenolom, a tedy neshledal žádné důvody zvláštního zřetele hodné, vyslovil, že se osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 28. května 2025.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu